

ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΙΑ ΜΕΡΑ

Εξαγορές 40 δισ. έφεραν τα εμβόλια

Στο θεαματικό ύψος των 40 δισ. δολαρίων έφτασε η αξία των συμφωνιών για συγχωνεύσεις και εξαγορές σε μία μόλις ημέρα. Η ημέρα αυτή ήταν η Δευτέρα, καθώς έδρασαν καταλυτικά οι ανακοινώσεις των δύο φαρμακοβιομηχανιών για τα εμβόλια κατά του νέου κορωνοϊού, που αναθερμάναν τις ελπίδες για τερματισμό της πανδημίας και της οικονομικής κρίσης. **Σελ. 13**

ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ελαφρύνσεις σε δανειολήπτες και το 2021

Οι τράπεζες και οι εταιρείες διαχείρισης στην Ελλάδα, δηλώνουν αποφασισμένες να προχωρήσουν σε διευκολύνσεις για ελαφρυνση των δανειοληπτών που πλήττονται από την κρίση. Τα νέα μέτρα διευκόλυνσης θα τεθούν σε εφαρμογή από τον Ιανουάριο του 2021 και, σύμφωνα με τους σχεδιασμούς, θα ισχύσουν για το μεγαλύτερο μέρος της επόμενης χρονιάς. **Σελ. 19**

ΚΟΙΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ G20

Σχέδιο στήριξης φτωχών χωρών

Οι υπουργοί Οικονομικών των 20 μεγαλύτερων αναπτυσσόμενων και αναπτυσσόμενων οικονομιών του κόσμου (G20) συμφώνησαν για πρώτη φορά σε ένα κοινό πλαίσιο για την αναδιάρθρωση του δημοσίου χρέους χωρών. Στόχος η στήριξη των φτωχών χωρών καθώς δεν αρκεί το «πάγωμα» των πληρωμών. Στη συμφωνία αναμένεται να συμμετάσχει και η Κίνα. **Σελ. 9**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΕΚΘΕΣΗ GRECO

Βήματα προόδου για πρόληψη διαφθοράς

Η αξιολόγηση της Κύπρου από την Greco είναι θετική σε γενικές γραμμές για ένα αριθμό συστάσεων που έχει υποβάλει για πρόληψη της διαφθοράς. Ωστόσο, υπάρχουν άλλες στις οποίες δεν έχει σημειωθεί πρόοδος. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι η Κυπριακή Δημοκρατία έχει υλοποιήσει ικανοποιητικά επτά από τις δεκαέξι συστάσεις. **Σελ. 4**

Συμμαχία βιομηχανιών για το καύσιμο του μέλλοντος

Το υδρογόνο, το καύσιμο του μέλλοντος, το οποίο η Κομισιόν έχει επισηματήσει για την πλήρη απανθροκοποίηση της ευρωπαϊκής οικονομίας έως το 2050, έχει φέρει κοντά τις μεγαλύτερες βιομηχανικές επιχειρήσεις της Ελλάδας, που ετοιμάζονται να διεκδικήσουν από κοινού ένα από τα τέσσερα projects που θα χρηματοδοτηθούν από την Ε.Ε. στο πλαίσιο του Hydrogen Europe. **Σελ. 18**

Η πανδημία νίκησε κατά κράτος την Μπαρτσελόνα

Τα ξέσπασμα της πανδημίας άλλαξε τα πάντα και ανέδειξε την εξάρτηση της Μπαρτσελόνα από τον τουρισμό. Η ζημία από την πανδημία ξεπερνά σήμερα τα 200 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του συλλόγου. Αυτή η μεγάλη ζημία σε συνδυασμό με την καταστροφική πενταετία της διοίκησης Μπαρτομέου έχουν φέρει την Μπαρτσελόνα στα πρόθυρα της χρεοκοπίας. **Σελ. 11**

5 291296 000378

Μειώνουν προσωπικό και κόστος οι τράπεζες

Προωθούν σχέδια εθελούσιας αποχώρησης, βελτιώνουν ισολογισμούς και χτίζουν προβλέψεις

Οι τράπεζες επιταχύνουν τις διαδικασίες για διόρθωση παθογενειών που είχαν πριν από την κρίση. Στο πλαίσιο αυτό, επεξεργάζονται διάφορα σχέδια και ήδη ορισμένες τα έθεσαν σε εφαρμογή. Η Ευ-

ρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει δώσει το μήνυμα ότι θα συνεχίσει να στηρίζει τις τράπεζες λόγω του ότι η κρίση της πανδημίας αποδεικνύεται πως έχει μεγαλύτερη διάρκεια από ό,τι αρχικώς είχε

εκτιμηθεί. Στο ενδιάμεσο οι τράπεζες θα πρέπει να λύσουν προβλήματα που είχαν προ κρίσης. Ένα από αυτά τα προβλήματα είναι το ψηλό εργατικό κόστος των τραπεζών. Τον τελευταίο μήνα έχουμε δει

δύο τράπεζες να προχωρούν σε Σχέδια Εθελούσιας Εξόδου. Η Alpha Bank Κύπρου έτρεξε ένα, ομολογουμένως, επιτυχημένο σχέδιο, ενώ η Astrobank τη Δευτέρα ανακοίνωσε το δικό της. Και τα δύο ανα-

μένονταν από καιρό, άλλωστε οι αριθμοί των υπαλλήλων τους αυτό έδειχναν. Ερωτηματικό παραμένει το πώς θα κινηθούν οι μεγαλύτερες τράπεζες, οι οποίες προωθούν τα δικά τους σχέδια. **Σελ. 3**

Η νομισματική κρίση αναγκάζει τον Ερντογάν σε αλλαγή πλεύσης

Η ώρα της αλήθειας φαίνεται να πλησιάζει για τον Ταγίπ Ερντογάν. Αυτό δείχνει η ανατροπή στο οικονομικό επίτευξο της τουρκικής κυβέρνησης. Η απογοήτευση του κεντρικού τραπεζίτη της χώρας και η παραίτηση του υπουργού Οικονομικών και γαμπρού του Ερντογάν, οφείλεται στα όσα συμβαίνουν στην τουρκική οικονομία. Τις υπαγόρευσε το αδιέξοδο στο οποίο οδήγησε η πολιτική του Τούρκου Προέδρου. Την πολιτική του φθηνού χρήματος και των χαμηλών επιτοκίων. Μια πολιτική που είχε στόχο οικονομική ανάπτυξη βασισμένη στον πυρετώδη δανεισμό. Το αποτέλεσμα της ήταν, όμως, να αποξενώσει το ξένο κεφάλαιο που χρειαζόταν η Τουρκία και να οδηγήσει τη χώρα του στη μεγαλύτερη νομισματική κρίση των τελευταίων δεκαετιών και στη ραγδαία υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου του τουρκικού λαού. Η κορύφωση της κρίσης ήρθε με την υποχώρηση της τουρκικής λίρας σε ιστορικό χαμηλό. Εν ολίγοις, η ανατροπή ενδέχεται να σηματοδοτήσει την αλλαγή πλεύσης στη νομισματική πολιτική της Τράπεζας της Τουρκίας και την αναθεώρηση της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης Ερντογάν. **Σελ. 10**

Γκρίζα Χριστούγεννα με τον Αγιο Βασίλη σε απόσταση

Με εκθετικό ρυθμό εξαπλώνεται η πανδημία στις ΗΠΑ, καθώς την τελευταία εβδομάδα ο αριθμός των κρουσμάτων αυξήθηκε κατά ένα εκατομμύριο, ενώ περίπου 1.100 άνθρωποι πέθαναν κάθε ημέρα κατά μέσον όρο. Στη φωτογραφία, ο μικρός επισκέπτης εμπορικού κέντρου στις ΗΠΑ αναγκάζεται να αρκεστεί σε συμβολικό χαιρετισμό με τον Αγιο Βασίλη, πίσω από το διαφανές παραπέτασμα.

Διπλάσια κονδύλια για στήριξη της οικονομίας στην Ελλάδα

Διπλάσια σε σχέση με τα αρχικά κονδύλια για τη στήριξη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων προβλέπει ο προϋπολογισμός του 2021, καθώς οι συνθήκες έχουν επιδεινωθεί δραματικά, επιβάλλοντας τη συνέχιση των μέτρων τουλάχιστον για το

πρώτο τετράμηνο. Υπολογίζεται ότι, από τα 2 δισ. που προέβλεπε το προσχέδιο, το ποσό θα πλησιάσει στα 4 δισ. Το πρωτογενές έλλειμμα εκτιμάται ότι θα ανέλθει περίπου στο 3% του ΑΕΠ έναντι 1% που ήταν στο βασικό σενάριο του προσχεδίου. Οσον α-

φορά την ανάκαμψη, οι τελευταίες εκτιμήσεις προσιγγώνονται στο 4,5%-5%, από 7,5% που προβλεπόταν αρχικά. Η νέα εκτίμηση εξακολουθεί να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην εισροή πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης. **Σελ. 16**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Σε κατάσταση χρόνιας στήριξης ο χρηματοοικονομικός κλάδος

Η οικονομία της ευρωζώνης αναμένεται να συρρικνωθεί φέτος λίγο κάτω από το 8%. Τα κράτη μέλη, προκειμένου να μετριάσουν τις επιπτώσεις της πανδημίας για τους πολίτες τους, προχώρησαν σε μεγάλους δανεισμούς και έθεσαν τους προϋπολογισμούς τους σε ελλειμματική βάση, τόσο για τη χρονιά που διανύουμε όσο και για τον επόμενο χρόνο. Η διατήρηση των μέτρων για μεγάλο χρονικό διάστημα, δημιουργεί προς το παρόν συνθήκες αποφυγής χρεοκοπιών των επιχειρήσεων, οι οποίες στηρίζονται μέσα από προγράμματα εγγυήσεων για νέο δανεισμό, αναστολής καταβολής δόσεων και φόρων καθώς και επιδοτήσεων τους κόστους εργασίας. Αν και σήμερα δεν είναι κάτι που συζητείται, πολλοί αναμένουν ότι η κατάργηση αυ-

τών των μέτρων θα προκαλέσει εκτίναξη των περιπτώσεων χρεοκοπίας. Ειδικότερα στην περίπτωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ο κίνδυνος αθέτησης έχει αυξηθεί σημαντικά αφού ολόένα και περισσότερες στηρίζονται από τις τράπεζες με ευνοϊκές πιστώσεις λόγω κρατικών εγγυήσεων και προγραμμάτων αναστολής δόσεων. Μια πιθανή απόσυρση αυτών των μέτρων τώρα αναμένεται πως θα έχει ως αποτέλεσμα σκληρότερη στασιμότητα των τραπεζών οδηγώντας αρκετές επιχειρήσεις σε στάση πληρωμών. Και οι τράπεζες, όμως, έχουν επηρεαστεί σημαντικά όσον αφορά στη μακροπρόθεσμη κερδοφορία τους αφού σύμφωνα με τον αντιπρόεδρο της ΕΚΤ, ο ενδιάμεσος δείκτης απόδοσης κεφαλαίων των τραπεζών της ευρωζώνης

έχει συρρικνωθεί από 6% το Φεβρουάριο σε μόλις 2% τον Ιούνιο. Η μείωση των κερδών οφείλεται σε αύξηση των προβλέψεων για επισφάλη δάνεια λόγω χειροτέρους των οικονομικών προσδοκιών. Επιπλέον, η απόδοση των εν ενεργεία δανείων ολόένα και μειώνεται λόγω του συνεχιζόμενου καθεστώτος χαμηλών επιτοκίων που διατηρεί η ΕΚΤ. Οι δύσκολες προοπτικές των ευρωπαϊκών τραπεζών έχουν πάντως οδηγήσει τις αποτιμήσεις των τραπεζικών μετοχών στον πάτο, κρατώντας τις πίσω από την προηγούμενη χρηματοοικονομική ανάκαμψη του καλοκαιριού. Η ανησυχία για τις προοπτικές των τραπεζών εντείνεται επίσης ως αποτέλεσμα των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων που θα προκύψουν λόγω της πανδημίας. Η προσοχή

δών είναι πλέον στραμμένη στα προγράμματα που βρίσκονται σε ισχύ και καθυστερούν την πραγματοποίηση των χειρότερων σεναρίων που κανένας πλέον δεν μπορεί να αποκλείσει. Οι τράπεζες με τη σειρά τους επιδίδονται στον σχηματισμό αυξημένων προβλέψεων, πρακτική που αναμένεται να συνεχιστεί εντονότερη το επόμενο διάστημα. Τα νέα δάνεια φέρουν μεγαλύτερη πιθανότητα αθέτησης αυτήν την περίοδο και είναι λογικό να περιμένουμε περισσότερες ζημιές στο μέλλον από το δανειακό χαρτοφυλάκιο. Την επιφυλακτικότητα των τραπεζών για μεγάλα πιστωτικά ανοίγματα ήρθε να καλύψει σε μεγάλο βαθμό ο κλάδος των επενδυτικών ταμείων, ο οποίος πρόθυμα απορρόφησε πολλά εταιρικά ομόλογα του τελευταίου

διαστήματος. Αυτό, βέβαια, δεν έγινε με το αζημίωτο μιας και η δραστηριότητα αυτή έτυχε της στήριξης της ΕΚΤ με το γνωστό σε όλους pandemic emergency purchase programme (PEPP). Η συσώρευση, όμως, χαμηλής διαβάθμισης ομολόγων από τα ταμεία σε συνδυασμό με την πρακτική τους για διατήρηση χαμηλών ποσοστών ρευστών, προκαλεί εποπτική ανησυχία για τις εξελίξεις αν προκύψουν σημαντικές εκταμιεύσεις. Η πανδημία λειτουργήσει, μεταξύ άλλων, με τρόπο αποκαλυπτικό για τις βασικές αδυναμίες του χρηματοοικονομικού κλάδου στην Ευρώπη. Ως αποτέλεσμα, αναμένεται πως η ύπαρξη πολιτικών που θα στηρίζουν τον κλάδο και θα εξουδετερώνουν τις αδυναμίες, θα μας συνοδεύουν για αρκετά χρόνια ακόμα.

Hellenic Bank Wallet

το ΚΙΝΗΤΟ
σου πορτοφόλιΚατέβασε το Hellenic Bank Wallet και κάνε
ανέπαφες συναλλαγές με το κινητό σου με τις
κάρτες VISA και Mastercard της Ελληνικής ΤράπεζαςΙσχύουν όροι και προϋποθέσεις / www.hellenicbank.com/hellenicbankwallet

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Γράφει ο **ΘΩΜΑΣ Ο ΜΠΕΜΠΑΣ****Εγώ ήθελα** να επενδύσω σε startupcy αλλά επέμειναν να πάρω διαμέρισμα.

Η ξεροψημένη μπριζόλα του τραπεζίτη

Η αλήθεια είναι πως δεν περίμενα να είχαμε τόσο μεγάλη ανταπόκριση στην ξεχασμένη μας στήλη. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον τακτικό και αγαπημένο μας πελάτη κ. Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την μεγάλη χάρη που μας έκανε κρατώντας ανοικτούς ως εστιατόριο στην Λευκωσία. Για να τον ευχαριστήσω του απέστειλα ένα μπουκαλί της αγαπημένης των connoisseurs ζιβανίας, της βαρελίσιας του κυρ Αντρέα από το Βουνί Παναγίας. Χαλάλι του η τιμή της.

Ο Φίλιππος, το παιδί που μας προμηθεύει το χαλλούμι και το χαλιτζί από την Γαρταριά της Πάφου, ήρθε σαστισμένος αυτήν την βδομάδα, ψάχνοντας να κάνει λογαριασμό να αγοράσει μετοχές τραπεζών. Στην εργώστηση του αν κάνει καλά, νόμισα πως ζούσα dejavu εποχές του 2000 που οι αγρότες πουλούσαν τα χωράφια (έτσι άλλαξε μαθαίνω χέρια τότε και η οδός Πεύκου στο Τσέρι) για να αγοράσουν μετοχές.

Και ποιος σου σφύριξε να αγοράσεις μετοχές τραπεζών; Τον ρώτησα αποσβολωμένος, “Ξέρεις, πλέον έρχονται πολλοί αρχοντες της Λευκωσίας στο τυροκομείο κάθε Σαββατοκύριακο. Δεν μπορούν να πάνε φαινετά shopping στο Λονδίνο αυτή την περίοδο και έρχονται shopping για τυριά. Ακουσα λοιπόν ένα μεγάλο-συνδικαλιστή να μιλά με κάποιον τραπεζίτη στο τηλέφωνο και να προσπαθεί να τον πείσει να αγοράσει μια άλλη τράπεζη!”. Τέζα εγώ.

Πάντως, ένα τραπεζί τι προάλλες συζητού-

σε πώς επιτρέπει ο Διοικητής της Κεντρικής σε κάποιον να είναι μέτοχος στις δύο μεγαλύτερες συστημικές τράπεζες. Έλεγαν μάλιστα πως στην απουσία τραπεζιτών με εκτόπισμα στο τιμόνι των τραπεζών, η ΕΤΥΚ και ο κυρ Λοΐζος έχει μετατραπεί σε υπερ-τραπεζίτη. Υπέρ μέτοχο θα έλεγα εγώ. Του κυρ Λοΐζου πάντως του αρέσει πολύ η μπιζόλα μας ξεροψημένη. Κάπως έτσι έφραγε λένε ξεροψημένο τον καπνένο Γιάννη Μασα από την Ελληνική. Τον έψπνε μήνες ολόκληρους στα κάρβουνα του ΔΣ χωρίς να το πάρει είδηση ο ίδιος.

Στην Astrobank πάντως αυτό που έγινε λένε πως μόνο με σφαγή προσομοιάζει. Τετοιές εκκαθαρίσεις στελεχίων είχαμε να δούμε σε κυπριακή Τράπεζα από την εξαγορά της Λαϊκής από τον Βγενόπουλο. Τι θυμήθηκα κι εγώ ο άτιμος, εκείνη την live καρατόμηση διά του δελτίου του ΡΙΚ που έκανε ο μακαρίτης με την οικογένεια Λανίτη στο πλευρό του. Τότε ήμουν γκαρσόνι στο Date Club, και θυμάμαι που συνωστίζονταν όλοι για να γνωρίσουν τον “Λυτρωτή” της κυπριακής οικονομίας.

Τελειώνω με κάτι που άκουσα να λέει κάποιος στο τραπεζί πρώην υπουργού. “Φανταστήκατε να μην άλλαζε η Βουλή την πρόταση νόμου Πετρίδη για τα διαβατήρια και αντί να έκανε αίτηση για διαβατήριο ο Σμιτ της Google αγοράζοντας διαμέρισμα στους πύργους, να επένδυε σε κυπριακό startup ή κυπριακό πανεπιστήμιο;” Ακουσαν οι συνδαιτυμόνες του και έσκυψαν μελαγχολικά στα λουβιά τους.

Η νέα έκθεση της GRECO, της ομάδας κρατών του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά της διαφθοράς, ήταν ό, τι δεν ήθελε αυτή την περίοδο η Βουλή, οι βουλευτές και τα κόμματα. Κυκλοφόρησε χθες ζεστή, ζεστή και στέλνει στα κόμματα και τους βουλευτές το μήνυμα πως την επόμενη φορά που θα μιλήσουν για αδιαφάνεια και διαφθορά θα πρέπει πρώτα να κοιταχτούν στον καθρέφτη.

Από τις 16 συστάσεις που η GRECO διατύπωσε στο μακρινό 2016 για την Κύπρο μέχρι σήμερα έχουν εφαρμοστεί πλήρως μόνο εφτά και οι περισσότερες αφορούν τους δικαστές παρά τους βουλευτές. Έξ από τις συστάσεις υλοποιήθηκαν μερικές ενώ τρεις παραμένουν ανεφάρμοστες.

Οι βουλευτές και τα κόμμάτα τους που βγάζουν καθημερινά ανακοινώσεις κατά της διαφθοράς και υπέρ της διαφάνειας καλά κάνουν να την ξαναδιαβάσουν και να μη πουν τίποτα για κανέναν άλλον μέχρι να σιγουρίσουν τα του οίκου τους.

Να φτιάξουν πρώτα απ’ όλα έναν κώδικα δεοντολογίας, να τον ψηφίσουν να τον δημοσιοποιήσουν και να τον εφαρμόσουν. Να γίνουν δηλαδή κανονικοί βουλευτές ενός κανονικού (λέμε τώρα) κράτους, όπως συμβαίνει σε όλα τα ανεπτυγμένα και πολιτισμένα κράτη. Οι δικοί μας βουλευτές κρίνουν φαίνεται πως δεν είναι ανάγκη να έχουν κώδικα δεοντολογίας και παρά το ότι η GRECO τον ζητάει από το 2016 δεν τον έχουν ακόμη ολοκληρώσει. Τελευταία πηγαινόερχεται ένα προσκέδιο κώδικα αλλά φαίνεται πως κανένας δεν έχει όρεξη να τον εγκρίνει και να τον ψηφίσει.

Η GRECO ζητά επιπλέον τα εισοδήματα και τα περιουσιακά τους στοιχεία να καταγράφονται με πιο αναλυτικό και ξεκάθαρο τρόπο για να εξυπηρετείται η διαφάνεια, που τόσο μνούν και να χτυπάνε η διαφθορά που τόσο επικρίνουν. Και μάλιστα η λίστα με τα περιουσιακά τους και τα εισοδήματά τους να είναι ελεγχμένη από επαγγελματία ελεγκτή και ότι του κουτουρού, που λένε και στα χωριά. Κάτι που επίσης αγνοούν σε συστηματική βάση. Γιατί άραγε;

Η νέα έκθεση μας θυμίζει πως υπάρχουν και άλλες γκρίζες περιοχές σε σχέση με τα καθήκοντα των βουλευ-

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Η έκθεση GRECO και οι γκρέκο μασκαρά

Η έκθεση της GRECO ήρθε στην πιο κατάλληλη στιγμή.

τών μας που δεν έχουν ξεκαθαρίσει. Κατ’ ακρίβεια ο γκεστ σταρ, ο παραιτηθείς πρόεδρος της Βουλής Συλλούρης. Μπορεί να παραιτήθηκε αλλά την κληρονομιά του μας την άφησε και στη Βουλή και στην έκθεση της GRECO.

Ούτε αυτά τα έχουν ρυθμίσει.

Τελικά φαίνεται πως η νέα έκθεση GRECO για την τιμιότητα των βουλευτών ήρθε στην πιο κατάλληλη στιγμή. Την ώρα που δύο μέλη της Βουλής ερευνώνται γιατί εμφανίστηκαν σε βίντεο ως πωλητές χρυσών διαβατηρίων του κράτους τους και ευρωπαϊκής υποκοίτητας. Το γνωστό βίντεο του Al Jazeera έκανε τον γύρο του κόσμου δείχνοντας δύο μέλη της κυπριακής βουλής, ο ένας μάλιστα να είναι ο πρόεδρος της, να κάνουν αλισβερία με υποτιθέμενους επενδυτές των οποίων ούτε το όνομα, ούτε το επώνυμο γνώριζαν, ούτε καν τι είδους μπίζνες κάνουν. Το μόνο που γνωρίζαν είναι πως στην πατρίδα τους είχαν καταδικαστεί για οικονομικό έγκλημα, ότι εμπλέκονταν σε μαύρο χρήμα και απάτες και ότι διαθέτουν λεφτά. Πολλά λεφτά.

Η μεγάλη πλάκα είναι που ως εκπαιδευτής και συντάκτης του αγνοούμενου κώδικα δεοντολογίας είναι ο ένας από

τους δύο πρωταγωνιστές του βίντεο. Κατ’ ακρίβεια ο γκεστ σταρ, ο παραιτηθείς πρόεδρος της Βουλής Συλλούρης. Μπορεί να παραιτήθηκε αλλά την κληρονομιά του μας την άφησε και στη Βουλή και στην έκθεση της GRECO.

Ο άλλος πρωταγωνιστής, επίσης βουλευτής και μέλος ενός από τα μεγαλύτερα κόμματα που δεν σκάνει μύγα στο σπαθί του για θέματα διαφάνειας και διαφθοράς. Ο Χριστάκης Τζιοβάνη του ΑΚΕΛ, που πριν εξαναγκαστεί σε παραιτήση ήταν και μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του κόμματος και όπως κάποιος επιμένουν και το ΑΚΕΛ δεν το διέψευσε, ήταν και ένας από τους μεγάλους χορηγούς του.

Θα χρειαστεί μάλλον αρκετός καιρός και πολλή προσπάθεια για να μπορέσει η Βουλή να ξεπλύνει και να καθαρίσει τη νέα τάση που της κληροδότησαν.

Ο νέος πρόεδρος της Βουλής είναι καλόν προθέσεων και το έδειξε από τα πρώτα λεπτά που ανέλαβε. Μίλησε μάλιστα έξω από τα δόντια, παρά το ότι προέρχεται από το ΑΚΕΛ, και για μια άλλη τάση που χρονολογείται. Την λίστα Γιωρκάτζη. Είπε πως θα την δώσει στη δημοσιότητα παρά το ότι το ΑΚΕΛ δεν συμφώνησε ποτέ με αυτή τη θέση.

Η λίστα Γιωρκάτζη είναι άλλο ένα μελανό σημείο από αυτά που η GRECO θέλει να προλάβει ή να αποφύγει. Περιλαμβάνει κόκκινα δάνεια πολιτικά εκτεθειμένων προσώπων (ΠΕΠ) και βεβαίως βουλευτών. Δηλαδή νομοθετών, αυτών που συζητούν, αποφασίζουν και νομοθετούν για τη διαχείριση των κόκκινων δανειών. Κάποιοι βουλευτές πιάστηκαν να μην έχουν δηλώσει, ως όφειλαν τα κόκκινα δάνεια τους. Ούτε στις επιτροπές που συμμετέχουν, ούτε στην Ολομέλεια. Ας όψεται ο κώδικας δεοντολογίας θα μου πείτε...

Η λίστα Γιωρκάτζη βρίσκεται κλειδωμένη σε κάποιο συρτάρι παρά το γεγονός ότι η Βουλή κατά πλειοψηφία ψήφισε να δοθεί στη δημοσιότητα. Ο Συλλούρης αρνήθηκε να εκτελέσει την απόφαση της Βουλής και η λίστα συνεχίσει να παραμένει κλειδωμένη. Ο νέος πρόεδρος είπε πως είναι αποφασισμένος να τη δημοσιοποιήσει γιατί η Βουλή έχει γίνει ρεζίλι αλλά αναμένει γωμάτευση νομικών για να αποφασίσει τελεσίδικα.

Ας βιαστεί όμως. Μην μας προλάβει η νέα έκθεση της GRECO. Γιατί πια, δικαιολογημένα θα μπορούν να μας βαρύνε παλαμάρια στον ρυθμό του «Γκρέκο μασκαρά».

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η Τεχνική Επιτροπή για την Πολιτιστική Κληρονομιά συνεχίζει το έργο της

Συνεχίζεται με αμείωτο ρυθμό, παρά τις δυσκολίες της εποχής, το έργο της Διοικητικής Τεχνικής Επιτροπής για την Πολιτιστική Κληρονομιά με την παράδοση της εκκλησίας του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στη Γαλιούσα της Καρπασίας, την ολοκλήρωση των έργων ανοικοδόμησης των Τειχών της Λευκωσίας. Τον προηγούμενο μήνα μάλιστα ανακοινώθηκε και η έναρξη των εργασιών στον αρχαιολογικό χώρο της Αφέντρικας. Σημειώνεται επίσης ότι ολοκληρώθηκαν τον Οκτώβριο και οι εργασίες συντήρησης της εκκλησίας των Αγίων Σέργιου και Βάκχου στον Άγιο Σέργιο Αμμοχώστου, με την οικονομική συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η τελετή ολοκλήρωσης των έργων ανοικοδόμησης των τειχών της Λευκωσίας έγινε την Τετάρτη 11 Νοεμβρίου 2020 παρουσία της κυρίας Elizabeth Sprehar, επικεφαλής της Ειρηνευτικής Δύναμης των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο και του κυρίου Alain Joaris, EU Programme Support Office. Ο συμπαρόεδρος της Τεχνικής Επιτροπής για την Πολιτιστική Κληρονομιά, Τάκης Χατζηδημητρίου, κατά την τελετή παράδοσης ανέφερε ότι η Τεχνική Επιτροπή Πολιτιστικών Κληρονομιάς, το Συμβουλευτικό Σώμα, το UNDP και η Ε.Ε. παραδίδουν συντηρημένα σε όλους τους ανθρώπους της Κύπρου 19 θαυμαστά μνημεία. Συγκεκριμένα ο κ. Χατζηδημητρίου: «Τα τείχη κάτω από τα οποία σήμερα στεκόμαστε κτίστηκαν ως φράκτες. Γνώριζαν πολέμους. Είδαν, ακόμη και στη σύγχρονη εποχή, πολλά και θλιβερά. Όταν όμως τα αντικρίσαμε πέρσι να καταρρέουν πονέσαμε και πονέσαμε όλοι το ίδιο. Σήμερα τα ξαναβλέπουμε να στέκονται ακέραια χωρίς τις πληγές της κατάρρευσης, σπολίδια της Λευκωσίας, σύμβολο συνεργασίας και ενότητας».

Οι εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης μέρους των ενετικών τειχών της Λευκωσίας αφορούν τον τμήμα του προμαχώνα Μούλα προς την

Τον τελευταίο μήνα παραδόθηκαν σημαντικά έργα, όπως η συντήρηση και αποκατάσταση τμημάτων των τειχών της Λευκωσίας και ο ναός του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στη Γαλιούσα της Καρπασίας.

πύλη της Κερύνειας, από το οποίο απομακρύνθηκε η βλάβη, αποκαταστάθηκε το κατεδαφισθέν τμήμα του προμαχώνα Μούλα και του προμαχώνα Κουρίνι.

Αρχάγγελος Μιχαήλ στη Γαλιούσα

Μετά από έναν χρόνο εργασιών παραδόθηκε αποκατεστημένος ο ναός του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στη Γαλιούσα της Καρπασίας. Οι εργασίες ξεκίνησαν τον Οκτώβριο του 2019 και παρά τις δυσκολίες που έφερε η πανδημία, ολοκληρώθηκαν Η εκκλησία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ χρονολογείται από τον

12ο αιώνα και βρισκόταν σε χρήση μέχρι τα μέσα του 20ού αιώνα είναι δίδυμη εκκλησία. Στην εκκλησία έγινε επέκταση στα τέλη του 18ου αιώνα επί αρχιεπισκόπου Χρυσάνθου και διαθέτει γυναικονίτι στον δεύτερο όροφο. Ο ναός έχει μοναδική αρχιτεκτονική αξία λόγω της εξωτερικής επιπέδης τυφλής αψίδας, χαρακτηριστικού της βυζαντινής αρχιτεκτονικής, το οποίο συναντάται σε λίγους μόνο ναούς της Κύπρου. Στο εσωτερικό του ναού σώζεται στον νότιο τοίχο αγιογραφία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ και στους υπόλοιπους τοίχους υπολείμματα άλλων τοιχογραφιών. Πρό-

σφατα καταστράφηκε εξαιτίας της υγρασίας άλλη τοιχογραφία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ επάνω από τη βόρεια είσοδο. Τα κομμάτια της τοιχογραφίας που σώθηκαν συγκεντρώθηκαν ώστε το συντομότερο να ανασυντεθεί η αγιογραφία. Οι τοιχογραφίες του Αρχαγγέλου Μιχαήλ χρονολογούνται η μεν πρώτη τον 13ο αιώνα και δεύτερη τον 17ο. Επίσης, κατά τη διάρκεια των εργασιών συντήρησης ήλθαν στο φως το πάτωμα της εκκλησίας του 18ου αι., καθώς και αριθμός επιγραφών στην τοιχοποιία του ναού. Η αναστήλωση της εκκλησίας στηρίζεται σε αυτοχρηματοδοτούμενα προγράμματα της ε-

Οι εργασίες στον αρχαιολογικό χώρο της Αφέντρικας στο Ριζοκάρπασο ξεκίνησαν με την οικονομική συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

πιτροπής, υλοποιείται και επιβλέπεται από το UNDP σε συνεργασία με την Τεχνική Επιτροπή για την Πολιτιστική Κληρονομιά.

Αρχαιολογικός χώρος Αφέντρικας

Από τη UNDP ανακοινώθηκε πριν από λίγες ημέρες ότι με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη συμμετοχή τόσο της Διοικητικής Επιτροπής, καθώς και του UNDP ξεκίνησαν οι εργασίες συντήρησης του αρχαιολογικού χώρου της Αφέντρικας. Ταυτόχρονα με τις εργασίες στον αρχαιολογικό χώρο θα συντηρηθούν οι ναοί της Παναγίας και του αγίου Γεωργίου και η βασιλική των Ασωμάτων. Οι εργασίες που έγιναν ήδη στον αρχαιολογικό χώρο αφορούν στον καθαρισμό του χώρου από άγρια χόρτα, και για το άμεσο μέλλον προγραμματίζονται αποκατάσταση ρωγμών στον χώρο, καθώς και εγκατάσταση συστήματος αποχέτευσης εγκαταστήσει για καλύτερη αποστράγγιση του βρόχινου νερού, ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του έργου. Η τοποθεσία Αφέντρικα βρίσκεται 9 περίπου χιλιόμετρα βορειοανατολικά του Ριζοκάρπασου και εντός του χώρου υπάρχουν τρεις ναοί, της Παναγίας, η βασιλική των Ασωμάτων και η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, καθώς και νεκροταφεία που εκτείνονται χρονολογικά από το τέλος του 6ου μέχρι τον 2ο αιώνα π.Χ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
**«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»**

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
 ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΚΟΣ
 Υπεύθυνος Υλικ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτελί: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
 e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
 Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ** - **ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Χρόνος για ανασύνταξη δυνάμεων στις τράπεζες

Πρωθούν σχέδια εθελούσιας εξόδου για μείωση του κόστους τους και βελτιώνουν τους ισολογισμούς τους ώστε να χτίσουν προβλέψεις

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η πανδημία του Covid-19 έδωσε την ευκαιρία στις τράπεζες να επιταχύνουν τις διαδικασίες για διόρθωση διαφόρων προβλημάτων τους, όπως η μείωση κόστους. Η πανδημική κρίση και τα μέτρα τα οποία σπριζούν οικονομικά τις επιχειρήσεις έχουν δημιουργήσει μία νέα γενιά «εϋθραυστων εταιριών» και την ημέρα που θα αποσυρθούν αυτά τα μέτρα δεν θα μπορέσουν εύκολα να συνεχίσουν τη λειτουργία τους. Είναι γεγονός ότι τη δεδομένη στιγμή υπάρχουν αρκετές επιχειρήσεις που λειτουργούν με δάνεια, τα οποία έχουν κρατικές εγγυήσεις, με αναστολή δόσεων για δάνεια που έχουν δοθεί τα προηγούμενα χρόνια και επιδοτήσεις του εργατικού τους κόστους. Επειδή όλα συνθέτουν μία οικονομική αλυσίδα συνδεδεμένη με τις τράπεζες, η αποτυχία μίας επιχείρησης θα γίνει αυτόματως και πρόβλημα της τράπεζας που συνεργάζεται. Την ίδια ώρα, οι τράπεζες λειτουργούν, τη δεδομένη περίοδο, με διάφορα «δώρα», όπως είναι εποπτικές χαλαρώσεις σε κεφάλαια, καθυστέρηση εφαρμογής του ifrs9 και άλλα. Οι τράπεζες και οι επιχειρήσεις που εισήλθαν σε αυτή την κρίση με προβλήματα τα οποία δεν

Υπάρχουν αρκετές επιχειρήσεις που λειτουργούν με δάνεια τα οποία έχουν κρατικές εγγυήσεις, με αναστολή δόσεων και επιδοτήσεις του εργατικού τους κόστους.

Εκτεθειμένες δεν πρόκειται να αφήσει η ΕΚΤ τις τράπεζες, ωστόσο ο χρόνος που έχει «παγώσει», τους δίνει το χώρο που χρειάζονται.

ήταν σχετικά με την πανδημική κρίση θα δυσκολευτούν ακόμα πιο πολύ. Υπενθυμίζουμε πως τράπεζες μπήκαν στην κρίση με τα λεγόμενα «legacy» προβλήματα, γεγονός που προβληματίζει και τον Ευρωπαϊκό επίσημο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Συνεπώς, αι μεν έχει δοθεί ξεκάθαρα το σήμα πως η ΕΚΤ θα συνεχίζει να στηρίζει τις τράπεζες επειδή η κρίση αυτή αποδεικνύεται πως έχει λίγο παραπάνω συνέχεια από ό,τι αρχικώς είχε εκτιμηθεί, αλλά πρέπει στο ενδιάμεσο οι τράπεζες να λύσουν προβλήματα που είχαν προ κρίσης. Ένα από αυτά τα προβλήματα είναι το ψηλό εργατικό κόστος των τραπεζών (cost to income) και εκμεταλλευόμενες την κρίση αυτή, επιτα-

χύνεται η ανάγκη για διόρθωση μερικών εκ των πολλών τους παθογενειών. Το βάρος του κόστους στις τράπεζες στην Κύπρο είναι μεγάλο.

Τα οικονομικά τους αποτελέσματα εξαλλου το αποδεικνύουν κάθε τρίμηνο. Πάνω από το 50% του κόστους των κυπριακών τραπεζών είναι το κόστος του προσωπικού τους, με εξαίρεση το πολύ δύο τράπεζες εντός Κύπρου που έχουν καταφέρει να το συγκρατήσουν περίπου στο 35%. Προς στιγμήν βλέπουμε δύο κατευθύνσεις τραπεζών στην Κύπρο. Εν πρώτοις να μειώσουν το κόστος τους, και δεύτερον να βελτιώσουν τους ισολογισμούς τους ώστε να χτίσουν προβλέψεις για να υποδεχθούν νέα προβληματικά

δάνεια που θα δημιουργηθούν. Εκτεθειμένες δεν πρόκειται να αφήσει η ΕΚΤ τις τράπεζες, ωστόσο ο χρόνος που έχει «παγώσει», με τα εποπτικά μέτρα που είναι χαλαρωμένα και με τις αναστολές δόσεων να έχουν σταματήσει την παραγωγή καινούργιων με εξυπηρετούμενων, έχει δοθεί η δυνατότητα στις τράπεζες να μειώσουν κόστος, να εισάξουν τεχνολογία, να βρουν καλύτερα επιχειρηματικά μοντέλα και καινούργιες στρατηγικές.

Τα εθελούσια

Τον τελευταίο μήνα έχουμε δει δύο τράπεζες να προχωρούν σε Σχέδια Εθελούσιας Εξόδου. Συγκεκριμένα, η Alpha Bank Κύπρου έτρεξε ένα –ομολογούμε-

νος-επιτυχημένο σχέδιο, ενώ η Astrobank τη Δευτέρα ανακοίνωσε το δικό της. Και τα δύο αναμένονταν από καιρό, άλλωστε οι αριθμοί των υπαλλήλων τους αυτό έδειχναν.

Στοιχεία από το Συνδεδσμο Τραπεζών δείχνουν πως η Alpha Bank Κύπρου έχει 22 καταστήματα, 25 ATM και 683 υπαλλήλους. Με το τελευταίο Σχέδιο της τράπεζας «πάτησαν το κουμπί» της εξόδου 180 πρόσωπα, με αποτέλεσμα η τράπεζα να έχει πλέον 500 υπαλλήλους. Σύμφωνα με στοιχεία του Συνδέσμου Τραπεζών, η Astrobank έχει 16 καταστήματα, 17 ATM και 540 άτομα προσωπικό. Όμως, έχει πρόσφατα απορροφήσει την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου), με 9 κα-

ταστήματα, 12 ATM και 233 άτομα προσωπικό. Η Astrobank, δηλαδή, έχει πέραν των 770 ατόμων προσωπικό, με σκοπό να έχει θέσει για το Σχέδιο να αποχωρήσουν 100 – 150 άτομα. Το ποσό της αποζημίωσης είναι εξίσου γενναιόδωρο με αυτό της AlphaBank, αλλά θα δείξει πόσα πρόσωπα θα «πατήσουν το κουμπί».

Θα προχωρήσουν και άλλες;

Ερωτηματικό βεβαίως και για άλλες τράπεζες, μικρότερες ή μεγαλύτερες. Δεν είναι ξεκάθαρες οι αποφάσεις για τις μεγάλες τράπεζες του νησιού, καθώς ενώ αρχικώς είχε διαρρεύσει εντός του καλοκαιριού πως η Ελληνική Τράπεζα θα προχωρούσε με ένα πλάνο (εκτός Σχεδίου

Πρώτη εκταμίευση 250 εκατ. ευρώ

Λόγος γίνεται για στήριξη της απασχόλησης στην Κύπρο και των επιχειρήσεων μέσω των κυβερνητικών προγραμμάτων. Πώς γίνεται αυτό όμως; Η Κομισιόν ανακοίνωσε την Τρίτη 17 Νοεμβρίου την εκταμίευση 250 εκατ. ευρώ προς την Κύπρο από το πρόγραμμα SURE για τη στήριξη της απασχόλησης. «Σήμερα η Κύπρος θα λάβει 250 εκ. ευρώ από το SURE, το εργαλείο της ΕΕ που βοηθά τους ανέργους να συνεχίζουν να εργάζονται κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Συνολικά, η Κύπρος θα λάβει 479 εκατ. ευρώ από το SURE. Η Ευρώπη στέκεται δίπλα σου», δήλωσε με προσωπική της ανάρτηση η Πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα Φον Ντερ Λάιεν, όπως αναφέρει από τις Βρυξέλλες το Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων. Αναλυτικότερα, το σύνολο των χρημάτων που δικαιούται η Κύπρος είναι συνολικά 480 εκατ. ευρώ, ενώ συνολικά η Κομισιόν εκταμιεύει 14 δισεκατομμύρια ευρώ σε εννέα χώρες της ΕΕ στη δεύτερη δόση χρηματοδοτικής στήριξης στα κράτη μέλη βάσει του μέσου SURE. Το Πρακτορείο αναφέρει πως η Κροατία έλαβε 510 εκατ. ευρώ, η Κύπρος 250 εκατ. ευρώ, η Ελλάδα 2 δισ. ευρώ, η Ιταλία επιπλέον 6,5 δισ. ευρώ, η Λετονία 120 εκατ. ευρώ, η Λιθουανία 300 εκατ. ευρώ, η Μάλτα 120 εκατ. ευρώ, η Σλοβενία 200 εκατ. ευρώ και Ισπανία επιπλέον 4 δισ. ευρώ.

Εθελουσίας) μείωσης καταστημάτων, ίσως και υπαλλήλων, πλέον με την αλλαγή του CEO της, έχει αλλάξει εκ νέου ο σχεδιασμός και εξετάζονται ξανά όλες οι προοπτικές. Από την άλλη, η Τράπεζα Κύπρου εντός του 2021 ενδέχεται να τρέξει ακόμα ένα Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης, ακολουθούμενο από εκείνο που είχε «τρέξει» το 2019 και που αποχώρησαν από την Τράπεζα 500 πρόσωπα. Το πώς επηρεάζει όμως αυτή τη στρατηγική η απόφαση για προσφορά επιλογών ευέλκτους εργασίας στην Τράπεζα (απόφαση που ανακοινώθηκε στο προσωπικό τον Αύγουστο του 2020) μέσω Σχεδίων ευέλκτους εργασίας, θα αποδειχθεί στο επόμενο διάστημα.

Βήματα για πρόληψη της διαφθοράς εντοπίζει η Greco

Η δεύτερη έκθεση συμμόρφωσης επικεντρώνεται σε μέλη του κοινοβουλίου, δικαστές και εισαγγελικές αρχές

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Παρά τα βήματα που έγιναν για συμμόρφωση σε ζητήματα πρόληψης της διαφθοράς, η Κύπρος χρειάζεται να διανύσει απόσταση προκειμένου να συμμορφωθεί πλήρως με τις συστάσεις της Greco. Το συμπέρασμα αυτό εξάγεται από τη Δεύτερη Έκθεση Συμμόρφωσης της Κύπρου, στο πλαίσιο του Τετάρτου Γύρου Αξιολόγησης της GRECO. Με βάση τα όσα καταγράφονται στην έκθεση, η Κύπρος υλοποίησε, ικανοποιητικά, επτά (7) από τις δεκαέξι (16) συστάσεις, αποφεύγοντας έτσι να μιν κριθεί ως «globally unsatisfactory» (συνολικά μη ικανοποιητική συμμόρφωση). Εξέλιξη που οφείλεται στην υλοποίηση και των τεσσάρων συστάσεων που αφορούν στην πρόληψη της διαφθοράς στη Δικαστική εξουσία. Για την εν λόγω θεματική ομάδα,

Η GRECO, στην έκθεση αξιολόγησης της Κύπρου, σημειώνει ότι επτά συστάσεις έχουν υλοποιηθεί πλήρως, αλλά έξι συστάσεις παραμένουν μερικώς υλοποιημένες και τρεις δεν έχουν υλοποιηθεί.

το σύνολο των συστάσεων έχουν ικανοποιηθεί πλήρως, χωρίς να υπάρχει άλλη εκκρεμότητα. Στην ενότητα πρόληψη της διαφθοράς στις Εισαγγελικές Αρχές, παραμένει μη υλοποιηθείσα η σύσταση που αφορά στην αυτονομία των νομικών λειτουργών και κατηγορών. Η σύσταση αυτή θα ικανοποιηθεί πλήρως με την προώθηση και ψήφιση σχετικού νομοσχεδίου που αφορά στην ανεξαρτητοποίηση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, το οποίο ετοιμάστηκε από τη Νομική Υπηρεσία και εκκρεμεί στην Εκτελεστική Εξουσία. Στην πρόληψη της διαφθοράς στα Μέλη του Κοινοβουλίου υπάρχουν αρκετές εκκρεμότητες, μία εκ των οποίων είναι η εκπό-

Η αξιολόγηση της Κύπρου από την Greco είναι θετική σε γενικές γραμμές για ένα αριθμό συστάσεων που έχει υποβάλει. Ωστόσο, όπως σημειώνεται, υπάρχουν και κάποιες άλλες που δεν έχει πραγματοποιηθεί πρόοδος.

νηση Κώδικα Δεοντολογίας των Βουλευτών, που να καλύπτει θέματα συγκρούσε συμφερόντων, επαφές με λομπιστές, δόλωση δώρων και εξειδικευμένη εκπαίδευση.

Μερική υλοποίηση συστάσεων

Σύσταση: Όλες οι μορφές αμοιβών και ωφελημάτων που λήφθηκαν (από δημόσιες και ιδιωτικές πηγές) από τα μέλη του κοινοβουλίου, να υπόκεινται σε ξεκάθαρους κανόνες, επαρκή έλεγχο και δημόσια διαφάνεια.

Αξιολόγηση επιδόσεων Κύπρου

Στο καταληκτικό σημείο της η έκθεση της Greco καταλήγει στο συμπέρασμα πως η Κυπριακή Δημοκρατία «έχει υλοποιήσει ικανοποιητικά, επτά από τις δεκαέξι συστάσεις που περιέχονται στην Έκθεση του Τετάρτου Κύκλου Αξιολόγησης. Από τις υπόλοιπες συστάσεις, έξι έχουν υλοποιηθεί μερικώς και

τρεις δεν έχουν υλοποιηθεί». Η GRECO καλεί την Κύπρο μέσω του επικεφαλής της αντιπροσωπείας να υποβάλει επιπρόσθετες πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση τριών συστάσεων που βρίσκονται σε εκκρεμότητα, μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2021 το αργότερο.

Συμπέρασμα: Η Greco κάλεσε τις αρχές να οριστικοποιήσουν τη συνεχιζόμενη μεταρρύθμιση, που αποσκοπεί στην διευκρίνιση του εισοδήματος και διαφόρων επιδομάτων που λαμβάνουν οι βουλευτές και την διασφάλιση επαρκούς και αποτελεσματικού ελέγχου. Σε ό,τι αφορά την διαφάνεια, η GRECO καλωσόρισε το γεγονός ότι όλες οι πληρωμές που γίνονται στους βουλευτές από κρατικά ταμεία άρχισαν από τότε και στο εξής να δημοσιεύονται σε μια επίσημη ιστοσελίδα και οι δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων που καλύπτουν εισοδήματα που λαμβάνονται από μη κοινοβουλευτικές δραστηριότητες του ιδιωτικού τομέα, θα δημοσιεύονταν.

Σύσταση: Τα αποτρεπτικά μέτρα εναντίον συγκρούσεων συμφερόντων σε σχέση με βουλευτές να ενισχυθούν σε σχέση με ενδεχόμενες συγκρούσεις καθώς επίσης και σε σχέση με συγκρούσεις συμφερόντων που μπορεί να εμφανιστούν κατά την διάρκεια κοινοβουλευτικών διαδικασιών και ότι ξεκάθαροι κανόνες για την αποκάλυψη τέτοιων καταστάσεων να αποτυπώνονται σε γραπτή μορφή.

Συμπέρασμα: Στην Έκθεση Συμμόρφωσης, σημειώνεται ότι είχαν ληφθεί κάποια μέτρα για σκοπούς προβληματισμού ως προς τον τρόπο ενίσχυσης των αποτρεπτικών μέτρων αναφορικά με ενδεχόμενες συγκρούσεις συμφερόντων βουλευτών. Όμως, το τελικό κείμενο των προσχεδίων τροποποιήσεων δεν ήταν διαθέσιμο και τα πλαίσια που καλύπτουν οι τροποποιήσεις δεν ήταν γνωστά.

Σύσταση: Ο υφιστάμενος μηχανισμός για την παρακολούθηση των δηλώσεων των περιουσιακών στοιχείων που υποβάλλονται από βουλευτές πρέπει να γίνει αντικείμενο μιας εκ βάθους αξιολόγησης με σκοπό την καθιέρωση ενός ανεξάρτητου και αποτελεσματικού μηχανισμού για μια τέτοια παρακολούθηση.

Συμπέρασμα: Στην έκθεση, μεταξύ άλλων, σημειώνεται η δυνατότητα όπως η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή για το Πόθεν Έσχες αναθέσει τον λογιστικό και οικονομικό έλεγχο των δηλώσεων σε εγκεκριμένο ελεγκτή.

Μη υλοποίηση συστάσεων

Σύσταση: Υιοθέτηση ενός κώδικα ηθικής/δεοντολογίας για μέλη κοινοβουλίου – συμπεριλαμβανομένου και του προσωπικού τους, ανάλογα με την περίπτωση καλύπτοντας διάφορες περιπτώσεις συγκρούσε συμφερόντων (π.χ. δώρα και άλλα πλεονεκτήματα, επαφές με τρίτους, λομπιστές, βοηθητικές δραστηριότητες, καταστάσεις μετά την απασχόληση).

Συμπέρασμα: Η έκθεση σημειώνει τα σχέδια της Βουλής των Αντιπροσώπων για να υιοθετήσει ένα Κώδικα Δεοντολογίας για βουλευτές μέχρι το τέλος του 2018. Όμως, όπως σημειώνεται, ήταν πολύ νωρίς για να θεωρηθεί αυτή την σύσταση έστω και μερικώς υλοποιημένη επειδή δεν υπήρχαν απτά αποτελέσματα.

Σύσταση: Να επεξεργαστούν συνεπείς κανόνες που αφορούν την αποδοχή από βουλευτές δώρων, φιλοξενίας και άλλων ωφελημάτων συμπεριλαμβανομένων της ειδικής υποστήριξης που παρέχεται για κοινοβουλευτική εργασία, ώστε να αναπτυχθούν εσωτερικές διαδικασίες για την εκτίμηση και αναφορά δώρων, και την επιστροφή αυτών που είναι απαράδεκτα.

Συμπέρασμα: Ενώ σημειώθηκε η πρόθεση της Βουλής των Αντιπροσώπων για υιοθέτηση ενός Κώδικα Ηθικής για βουλευτές το 2018, δεν ήταν διαθέσιμο οποιοδήποτε οριστικοποιημένο προσχέδιο κειμένου.

Σύσταση: Οι σκέψεις για μεταρρυθμίσεις που αφορούν την Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας να συμπεριλάβουν τρόπους ενίσχυσης της ανεξαρτησίας των εισαγγελικών αρχών και την ικανότητα των μεμονωμένων νομικών λειτουργών και εισαγγελέων να ασκούν τα καθήκοντα τους μ' ένα πιο αυτόνομο τρόπο.

Συμπέρασμα: Το γεγονός ότι η Νομική Υπηρεσία είχε ετοιμάσει ένα νομοσχέδιο για την ανεξαρτησία και την αυτονομία της, αντιπροσώπευε ένα θετικό βήμα, όμως είχε διαβιβασθεί μόνο στην εκτελεστική εξουσία και το τελικό προσχέδιο για το πώς θα διασφαλιζόταν η ανεξαρτησία και η αυτονομία της Νομικής Υπηρεσίας δεν ήταν διαθέσιμο.

Κρύβει παγίδες η αυτοεξέταση με rapid test

Φαρμακεία φέρονται να έχουν αρχίσει τις κρούσεις προς τους εισαγωγείς, με τους επιστήμονες να προειδοποιούν για τους κινδύνους

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ**

Τα rapid tests αντιγόνου, τα οποία επι-στρατεύθηκαν από το Υπουργείο Υγείας για την μάχη με τον χρόνο όσον αφορά στον εντοπισμό περιστατικών του νέου κορωνοϊού, ήδη έχουν δώσει, τα πρώτα τους αποτελέσματα, ωστόσο, υπάρχει η ανησυχία ότι η μέθοδος αυτή πρέπει να τύχει προσεκτικού χειρισμού. Αφ' ενός, η ενδεχόμενη εμπορική της εκμετάλλευση και αφ' ετέρου η ανησυχία των πολιτών για την υγεία τους, μπορεί να οδηγήσουν σε καταστάσεις και συμπεριφορές που θα περιπλέξουν την κατάσταση. Ήδη, φαίνεται ότι έχουν αρχίσει να ασκούνται πιέσεις για διάθεση αυτού του εξοπλισμού

Μέσω σύστασής της την Τρίτη, η Στέλλα Κυριακί-δου ενθαρρύνει τα κράτη-μέλη να διενεργούν τις συγκεκριμένες εξετάσεις υπό συγκεκριμένες συνθή-κες. Ειδικότερα, η σύσταση αφορά σε περιοχές όπου παρατηρείται ταχεία εξά-πλωση και σε ομάδες υψη-λού κινδύνου.

ανίχνευσης αντιγόνου στην αγορά, με τους ειδικούς να προειδοποιούν για τα λάθη και τα σφάλματα τα οποία μπορεί να γίνουν κατά την προσπάθεια εντοπι-σμού των θετικών στον ιό ατόμων, αν κάτι τέτοιο επιτραπεί. Από την πλευρά της, η Ευρωπαϊα Επιτροπος για την Υγεία, Στέλλα Κυριακίδου, έστειλε την Τρίτη το μήνυμα ότι η διαδικασία του ελέγχου του πληθυσμού βοηθά στην εξακρίβωση της επιδημιολογικής εικόνας μιας χώρας, ω-στόσο η χρήση των γρήγορων τεστ αντι-γόνου πρέπει να γίνεται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Κρούσεις φαρμακείων

Η πανδημία αποτέλεσε το έδαφος, από την πρώτη της φάση μέχρι σήμερα, για την εμπορική εκμετάλλευση μεθόδων δι-ενέργειας εξετάσεων για ανίχνευση του ιού στον οργανισμό. Πριν από μερικούς μήνες,

Το ρίσκο της διενέργειας τεστ στον εαυτό του ο καθένας έγκειται στο κατά πόσο θα λάβει ρινοφαρυγγικό επίχρισμα με τον σωστό τρόπο και κατά πόσο θα εξαγάγει αξιόπιστο αποτέλε-σμα. Παράλληλα, αβέβαιο θεωρείται πόσοι θα ενημερώνουν το Υπουργείο Υγείας.

Οι κίνδυνοι

Κύκλοι από την επιστημονική κοινότητα ανέφεραν στην «Κ» ότι τις προηγούμενες μέρες, εταιρεία εισαγωγής γρήγορων τεστ αντιγόνου προσεγγίστηκε από φαρμακείο για να το προμηθεύσει. Οι ίδιες πηγές ε-πεσήμαναν ότι αυτό πιθανόν να αποτελέσει πρόβλημα, αν δηλαδή, γίνει εκτεταμένα. Όπως μας έχει αναφερθεί, το ρίσκο σε αυτή την πρακτική έγκειται στον τρόπο που ο καθένας θα λαμβάνει δείγμα από τον εαυτό του ή από τα μέλη της οικογέ-νείας του, καθώς η δειγματοληψία γίνεται με τον ίδιο τρόπο όπως και στην μοριακή εξέταση PCR, δηλαδή με ρινοφαρυγγικό επίχρισμα, με την βοήθεια της μπατονέτας πάνω σε στελεό.

Ειδικά από την στιγμή που διαδραμα-τίζει σημαντικό ρόλο στην εγκυρότητα του αποτελέσματος η ορθή λήψη του δείγ-ματος, πολλά από τα αποτελέσματα που

ενδεχομένως θα ληφθούν, πιθανόν να δώσουν λανθασμένα αποτελέσματα. Ο-ποιοσδήποτε επιθυμεί, θα δύναται να α-γοράσει ένα τεστ αντιγόνου από το φαρ-μακείο, θα λαμβάνει μόνος του το δείγμα από την μύτη του, στην συνέχεια θα α-κολουθεί τις οδηγίες της συσκευασίας και θα εξαγάγει το αποτέλεσμα.

Ακόμα ένα ζήτημα το οποίο θα προκύψει από την συγκεκριμένη πρακτική, αφορά στην επικινδυνία με τις αρμόδιες υπηρε-σίες του Υπουργείου Υγείας. Δηλαδή, όπως επισημαίνουν οι ίδιες πηγές στην «Κ», είναι αμφίβολο το κατά πόσο κάποιος που θα προκύψει θετικός από την διενέργεια του rapid test στον εαυτό του θα ενημε-ρώσει την Μονάδα Επιδημιολογικής Επι-τήρησης για το αποτέλεσμα, υπό τον φόβο, ενδεχομένως, ότι θα τεθεί σε αυτοπεριο-ρισμό.

Αν οι πιο πάνω ανησυχίες, όπως εκ-

φράζονται από τους αρμόδιους, επιβεβαι-ωθούν το επόμενο διάστημα, θα δημιουρ-γηθούν προβλήματα όσον αφορά στην ορθή καταγραφή και αξιολόγηση των α-ποτελεσμάτων τους. Την ίδια στιγμή, μέλη της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επι-τροπής προειδοποιούν ότι η αξιοπιστία των γρήγορων τεστ αντιγόνων, εκτός από αυτά που εγκρίθηκαν και διενεργούνται οργανωμένα από το Υπουργείο Υγείας, είναι άγνωστη.

Δεν αναγνωρίζονται

Για να αποφύγει τους σκοπέλους, το Υπουργείο Υγείας δεν θα αναγνωρίζει τα αποτελέσματα που θα αναφέρονται από πολίτες οι οποίοι διενήργησαν μόνοι στον εαυτό τους το γρήγορο τεστ αντιγόνου, επισημαίνει αρμόδια πηγή στην «Κ».

Μάλιστα, τονίζεται, η Κύπρος είναι από τις ελάχιστες χώρες που έχουν εισα-

γάγει τρία στάδια ασφάλειας αναφορικά με την εγκυρότητα του αποτελέσματος των γρήγορων τεστ αντιγόνου. Το πρώτο αφορά στην επιλογή των καταλληλότερων τεστ με την διαδικασία διαγωνισμού. Το δεύτερο στάδιο είναι η διενέργεια του από ειδικά εκπαιδευμένους επαγγελματίες και διαπιστευμένα εργαστήρια και το τρίτο στάδια είναι η επιβεβαίωση των θετικών αποτελεσμάτων των γρήγορων τεστ με την μέθοδο PCR.

Διενέργεια υπό προϋποθέσεις

Την Τρίτη, η Ευρωπαϊά Επιτροπος για την Υγεία, Στέλλα Κυριακίδου, προέβη σε μια σημαντική σύσταση ως προς την δι-ενέργεια των συγκεκριμένων διαγνωστικών εξετάσεων αντιγόνου.

Μέσω της δήλωσής της, η κα Κυρια-κίδου ενθαρρύνει τα κράτη-μέλη να δι-ενεργούν τις συγκεκριμένες εξετάσεις υπό συγκεκριμένες συνθήκες. Ειδικότερα, η σύσταση αφορά σε περιοχές όπου παρα-τηρείται ταχεία εξάπλωση του νέου κο-ρωνοϊού και σε περιπτώσεις στις οποίες χρειάζεται να διαμορφωθεί μια εικόνα της επιδημιολογικής κατάστασης, όπως στις ομάδες υψηλού κινδύνου.

Η στοχευμένη διενέργεια των συγκεκριμένων εξετάσεων αντιγόνου γίνεται αυτή την στιγμή και στην Κύπρο, σύμφωνα με τις επισημάνσεις των αρμοδίων. Πα-ραδείγματος χάριν, στην πόλη και επαρχία Λεμεσού, θα διενεργηθούν περισσότερες εξετάσεις από άλλες επαρχίες, βάσει των επιδημιολογικών δεικτών που ισχύουν αυτό το διάστημα.

Ζητούν εμπλοκή τα φαρμακεία

Κληθείσα να τοποθετηθεί επί των πλη-ροφοριών για κρούσεις φαρμακείων σε εισαγωγείς των συγκεκριμένων τεστ, η πρόεδρος του Παγκυπρίου Φαρμακευτικού Συλλόγου, Ελένη Πιέρα-Ισάγγελικ, ανέφε-ρε ότι δεν έχει λάβει γνώση για τέτοιου είδους συμπεριφορές από μέλη του Συλλόγου. Ωστόσο, ανέφερε στην «Κ» ότι σε χώρες της Ευρώπης τα φαρμακεία χρησιμοποιο-ύνται ως χώροι δειγματοληψίας, ακόμα και εμβολιασμού, ενώ σε μια τέτοια περίοδο θα μπορούσαν να βοηθήσουν, ως χώροι εύκολα προσβάσιμοι από το κοινό. Εξέ-φρασε την προθυμία των φαρμακοποιών να εκπαιδευτούν ώστε να λαμβάνουν δείγ-μα από τους πολίτες, γεγονός που θα συ-νέβαλλε στο να μην παρατηρούνται με-γάλες ουρές έξω από ιδιωτικά εργαστή-ρια.

Βελτιώνεται το πλαίσιο στεγαστικής πολιτικής

Διευρύνεται το υφιστάμενο Στεγαστικό σχέδιο Ορεινών, Ακριτικών και Μειονεκτικών Περιοχών που ανήκουν σε Δήμους ή Κοινότητες

Επιμέλεια **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ**

Παρουσιάστηκε το αναθεωρημένο Στεγα-στικό σχέδιο Ορεινών, Ακριτικών και Μει-ονεκτικών Περιοχών και τα βελτιωμένα πολεοδομικά κίνητρα Στέγασης και Προ-σιτής κατοικίας. Στο νέο σχέδιο, που πα-ρουσιάστηκε τη Δευτέρα από τον υπουργό Εσωτερικών Νίκο Νουρή, εντάσσονται όλες οι κοινότητες Τροόδους που είναι 113 αντί 78, του τοπικού Σχεδίου Ακάμα που είναι 8 αντί 5 και της Περιοχής Τυλ-ληρίας που είναι 10 αντί 5. Συνολικά, με τη διαφοροποίηση των κριτηρίων οι κοι-νότητες που εντάσσονται στο σχέδιο, βάσει της παρουσίας του Υπουργού, είναι 259 αντί 128 που ήταν προηγούμενος και ο πληθυσμός που θα καλύπτεται α-νέρχεται στους 82.987 κατοίκους έναντι 57.391. Κατά την ομιλία του ο Υπουργός υπέμνησε ότι τον Ιούλιο του 2019 είχε τεθεί σε εφαρμογή το σχέδιο στεγαστικής πολιτικής των περιοχών αυτών μαζί με ένα πακέτο πολεοδομικών μέτρων και κι-νήτρων για την παραγωγή προστίς κα-τοικίας, αλλά και κίνητρα για να ωθήσει την αγορά να δημιουργήσει οικοδομές που θα διετιθέντο για προσιτό ενοίκιο. Σκοπός και στόχος ήταν, όπως είπε, παροχή στεγαστικών διευκολύνσεων σε εκείνες τις ομάδες πολιτών που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια.

«Το ΥΠΕΣ παρακολουθούσε και αξιο-λογούσε συνεχώς την πορεία υλοποίησις και εφαρμογής των σχεδίων, όπως και την ανταπόκριση των ιδιωτών επενδυτών απέναντι στα προσφερόντα κίνητρα. Έ-χοντας, μέσα στο πρώτο εξάμηνο, διαπι-στώσαμε αντικειμενικές δυσκολίες και δυσκολία στην υιοθέτηση των κινήτρων», ανέφερε ο κ. Νουρής. Συνεχίζοντας πρό-σθεσε ότι τον Ιανουάριο του 2020 σε σύ-σκεψη υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στην παρουσία των κοινωνικών εταί-ρων, έγινε ανάλυση των δεδομένων και αποφασίστηκε όπως το ΥΠΕΣ προχωρήσει σε αναθεώρηση των κριτηρίων τόσο του Σχεδίου όσο και των πολεοδομικών κινή-τρων, στη βάση των ευρημάτων που είχαν διαπιστωθεί. Βάσει των δεδομένων που παρουσίασε, τον περασμένο μήνα, δηλαδή σε διάστημα 16 μηνών εφαρμογής του Σχεδίου, για τις ακριτικές περιοχές υπε-βλήθησαν 187 προτάσεις και τελικά ε-γκρίθηκαν 139 από αυτές, με συνολική

δαπάνη 3,9 εκατομμύρια ευρώ. «Το εν-διαφέρον για τις ακριτικές περιοχές προ-φανώς κρίνεται ικανοποιητικό», σημείωσε. Ωστόσο, συμπλήρωσε πως «δυστυχώς δεν υπήρξε το ίδιο ενδιαφέρον και για τις 110 ορεινές περιοχές που κάλυπτε το σχέδιο» και στις οποίες πρωταρχικός στόχος είναι η δημιουργία συνθηκών παραμονής των κατοίκων και ιδιαίτερα των νέων ανθρό-πων, καταπολεμώντας την αστευιλία. Πιο συγκεκριμένα για τις ορεινές περιοχές λήφθηκαν μόνο 28 προτάσεις και τελικά εγκρίθηκαν οι μισές, δηλαδή 14, με δαπάνη 460 χιλιάδες ευρώ.

Ορεινές και ακριτικές περιοχές

Όπως ανέφερε ο κ. Νουρής, το ΥΠΕΣ προχώρησε σε διαβούλευση με την Ένωση Κοινοτήτων και τον Επίτροπο Ορεινών Περιοχών. Έγιναν βελτιώσεις στο Σχέδιο,

Μέσα στο πρώτο εξάμηνο, το ΥΠΕΣ διαπίστωσε αντικειμε-νικές δυσκολίες και δυσκο-λία στην υιοθέτηση των κινή-τρων στο υφιστάμενο σχέδιο και προχώρησε στην βελτι-στοποίησή του.

εισιήχθησαν σημαντικά νέα κριτήρια, ώστε το Σχέδιο να καταστεί πιο ελκυστικό και προσιτό. Πρώτη βασική παράμετρος που διαφοροποιεί άρδην το νέο Σχέδιο το γεγονός ότι πέραν των Ορεινών και Α-κριτικών περιοχών περιλαμβάνει πλέον και όλες τις μειονεκτικές περιοχές είτε αυτές ανήκουν σε Δήμους είτε σε Κοινό-τητες.

Με τη διαφοροποίηση των κριτηρίων οι Κοινότητες που πλέον εντάσσονται στο Σχέδιο αυξάνονται από 128 σε 259, προστίθενται δηλαδή ακόμα 131. Ο δε πληθυσμός που καλύπτεται πλέον από το νέο Σχέδιο αυξάνεται κατά 25.596 κατοί-κους φτάνοντας τις 82.987. Δεύτερη ση-μαντική παράμετρος που διαφοροποιείται η αύξηση του ανώτατου ορίου οικονομικής ενίσχυσης για τα νεαρά ζευγάρια και τις πολύτεκνες οικογένειες. Ο Υπουργός είπε δε πως δημιούργησε όμως και μια τρίτη

παράμετρο για τις περιοχές που κρίθηκαν εξόχως ορεινές και εξόχως μικρές και α-πόμακρες κοινότητες στη βάση βεβαίως κριτηρίων, και όχι αυθαίρετα.

Οι αλλαγές στα ποσά

Για τον καθορισμό των νέων κριτηρίων για ένταξη μειονεκτικών περιοχών εντά-σσονται στο σχέδιο οι πρόνοιες για υψό-μετρο πέραν των 500 μ. αντί 600 μ., η α-πόσταση πέραν των 40 χλμ. από αστικό κέντρο, οι κοινότητες κάτω από 500 κα-τοίκους βάσει της απογραφής του 2011 και σε απόσταση πέραν των 30 χλμ. από αστικό κέντρο. Εντάσσονται επίσης στο σχέδιο κοινότητες κάτω των 500 κατοίκων το 2011 και με μείωση πληθυσμού 10% από την απογραφή του 2011 σε σχέση με το 2001 ή 20% σε σχέση με το 1992.

Αναφορικά με την πρόσθετη οικονο-μική ενίσχυση σε νεαρά ζευγάρια και πολ-ύτεκνους, τα δεδομένα της παρουσίαςς δεικνουν πως έχουν ενισχυθεί με πρόσθετο ποσό μέχρι 10 χιλιάδες ευρώ τα νεαρά ζευγάρια όπως και οι πολύτεκνες οικογέ-νειες και έχει εγκριθεί πρόσθετο ποσό μέχρι 10 χιλιάδες ευρώ για ειδικές κατα-σκευές (πχ. τοίκους αντιστήριξης). Για νε-αρά ζευγάρια, κάτω από 41 ετών, από 30 χιλιάδες ευρώ στο υφιστάμενο σχέδιο θα ενισχύονται με 40 χιλιάδες ευρώ, για νεαρές οικογένειες με τέκνα, κάτω από 41 ετών, από 35 χιλιάδες ευρώ στο υφι-στάμενο σχέδιο θα ενισχύονται με 45 χι-λιάδες ευρώ, για πολύτεκνους με τέσσερα και άνω τέκνα, από 40 χιλιάδες στο υφι-στάμενο σχέδιο θα ενισχύονται με 50 χι-λιάδες ευρώ, ενώ για τα μονήρη άτομα, το ποσό είναι στις 20 χιλιάδες ευρώ, όπως ήταν στο υφιστάμενο σχέδιο.

Στις εξόχως ορεινές και εξόχως από-μακρες και μικρές κοινότητες (πληθυ-σμιακά φθίνουσες) που είναι στην ειδική κατηγορία κοινοτήτων, ισχύουν διευρυ-μένα εισοδηματικά κριτήρια. Για μονήρες άτομο το ποσό από 25 χιλιάδες του υφι-στάμενου σχεδίου γίνεται 35 χιλιάδες, για ζεύγος/ οικογένεια 2 ατόμων από 45 χι-λιάδες του υφιστάμενου σχεδίου γίνεται 55 χιλιάδες, για οικογένεια 3 ατόμων από 50 χιλιάδες σε 65 χιλιάδες, για οικογένεια 4 ατόμων από 55 χιλιάδες σε 70 χιλιάδες και για οικογένεια 5 ή περισσότερων α-τόμων από 65 χιλιάδες σε 75 χιλιάδες ευρώ.

Στο νέο σχέδιο εντάσσονται όλες οι κοινότητες Τροόδους που είναι 113 αντί 78, του τοπικού Σχεδίου Ακάμα που είναι 8 αντί 5 και της Πε-ριοχής Τυλλληρίας που είναι 10 αντί 5.

Κίνητρα για οικοδομική ανάπτυξη

Σύμφωνα με τον ΥΠΕΣ, στην τρέχουσα χρονιά έχουν εξαγγελθεί και εφαρμοστεί δραστικά σχέδια κινήτρων για να βοη-θήσουν την οικοδομική ανάπτυξη, όπως κίνητρα, το νέο πλαίσιο αδειοδότησης και αυτό που επιτρέπει εξασφάλιση πολεοδομικής και οικοδομικής άδειας κατά μέγιστο σε 20 μέρες. Δεύτερον, την παράταση της ισχύος του σχεδίου παροχής πολεοδο-μικών κινήτρων για νομιμοποίηση και αδειοδότηση αυθαίρετων και νέων κα-τασκευών σε συγκεκριμένες αναπτύξεις μέχρι 31/12/2021. Τρίτον, την παράταση ισχύος του σχεδίου παροχής πολεοδο-μικών κινήτρων για σκοπούς ανάκαμψης

της τουριστικής βιομηχανίας, επίσης, μέχρι 31/12/2021. Τέταρτον, την παρά-ταση της ισχύος του σχεδίου παροχής κινήτρων για την ανάκαμψη της ανα-πτυξιακής δραστηριότητας και αυτό μέχρι 31/12/2021. Πέμπτο, την εφαρμογή της Εντολήςς 1/2017 και στις τουριστικές ζώνες αλλά και στην ειδική ζώνη της μα-ρίνας του Δήμου Παραλιμνίου. Έκτο, την παράταση της ισχύος των πολεοδο-μικών και οικοδομικών αδειών που έληξαν στην περίοδο της πανδημίας. Έβδομο, την υποβολή στη Βουλή του Νομοσχεδίου για τη ταχεία αδειοδότηση των μεγάλων αναπτύξεων.Ο κ. Νουρής ανακοίνωσε ε-

πίσης την αναθεώρηση των σχεδίων προστίς κατοικίας και προστού ενοικίου, με τα οποία όπως είπε συμπληρώνεται η προσπάθεια στήριξης τόσο της οικο-νομίας, αλλά και των πολιτών. «Είμαι βέ-βαιος ότι με αυτή τη στοχευμένη παροχή δυνατότητας απόκτησης στέγης, όπως προσφέρεται πλέον ειδικά στις 113 Κοι-νότητες του Τροόδους, αλλά και στο σύ-νολο των Κοινοτήτων της περιοχής του Ακάμα, αλλά και της Τυλλυρίας, που όχι άδικα θεωρούνται μειονεκτικές, στέλ-λουμε ένα παχρό μήνυμα στους νέους ανθρώπους αυτών των περιοχών και όχι μόνο», κατέληξε.

Στο Ανώτατο το όχι της ΡΑΕΚ για φυσικό αέριο από την Energean

Τέλη Νοεμβρίου αρχές Δεκεμβρίου ξεκινά η ακρόαση των δυο προσφυγών της εταιρείας για τον αγωγό

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Στο Ανώτατο Δικαστήριο οδηγείται το θέμα που έχει προκύψει μεταξύ της Energean και της ΡΑΕΚ, αναφορικά με την απόρριψη δυο αιτήσεων που υπέβαλε η εταιρεία για τη μεταφορά και προμήθεια της εσωτερικής αγοράς, με Φυσικό Αέριο. Η εκκίνηση της δικαστικής διαδικασίας έχει ορισθεί για τέλος του τρέχοντος μηνός με την εκδίκαση προδικαστικών διαδικαστικών θεμάτων για τον μεν αγωγό ΦΑ (προσφυγή αρ. 306/2020) στις 23 Νοεμβρίου, για την δε προμήθεια ΦΑ (προσφυγή αρ. 947/2020) την 1η Δεκεμβρίου. Η εταιρεία έχει προσφύγει κατά και των δύο αποφάσεων της ΡΑΕΚ στο Ανώτατο Δικαστήριο. Σύμφωνα με πληροφορίες, στην περίπτωση του αγωγού, η εταιρεία εστιάζει στο ότι η ΡΑΕΚ απέρριψε την αίτηση δηλώνοντας αναρμόδια, ενώ η ίδια υποστηρίζει πως θα έπρεπε να την είχε παραπέμψει στο κυβερνητικό όργανο που θεωρούσε ως αρμόδιο. Στην περίπτωση της

Η πρόταση προβλέπει την προμήθεια έως και 1,2 δισ. κυβικών μέτρων ΦΑ τον χρόνο, ωστόσο και οι δύο αιτήσεις, για την κατασκευή αγωγού και για την προμήθεια φυσικού αερίου, που υπέβαλε η εταιρεία, απορρίφθηκαν από την ΡΑΕΚ.

προμήθειας αερίου, εστιάζει στο ότι ο βασικός λόγος απόρριψης ήταν το γεγονός ότι η Κύπρος, με βάση κυβερνητική απόφαση, έχει κηρυχθεί ως μονοπωλιακή αγορά, τη στιγμή που μονοπωλιακή αγορά, βάσει του νόμου, όπως υποστηρίζει, δεν υφίσταται πριν την έλευση στην Κύπρο του πρώτου φορτίου αερίου – συγκεκριμένα, υδροποιημένου ΦΑ, όπως έχει επιλέξει η Κύπρος.

Η πρόταση

Η δικαστική σύγκρουση των δυο μερών ήταν αποτέλεσμα πρότασης που έχει υποβάλει η εταιρεία για την προμήθεια ΦΑ από τα κοιτάσματα του Ισραήλ στην Κύπρο μέσω υποθαλάσσιου αγωγού ΦΑ που θα συνδέει το Energean Power με τον Βασιλικό. Το όλο έργο, με βάση την πρόταση, προβλέπει την προμήθεια έως και 1,2 δισ. κυβικών μέτρων ΦΑ τον χρόνο, ωστόσο και οι δύο αιτήσεις, για την κατασκευή αγωγού και για την προμήθεια ΦΑ, που υπέβαλε η εταιρεία απορρίφθηκαν από την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου. Τον Νοέμβριο του 2018 η Energean κατέθεσε επίσημες τις αιτήσεις της για την Κύπρο, έχοντας τότε υπογεγραμμένα συμβόλαια πώλησης ΦΑ της τάξης των 4,6 δισεκ. κυβικών μέτρων τον χρόνο, την ώρα που οι αρχικές ανάγκες της κυπριακής αγοράς υπολογίζονταν στα 0,6 δισεκ. κυβικά μέτρα ΦΑ σε ετήσια βάση.

Οι υποδομές

Με βάση την πρότασή της η Energean θα κατασκεύαζε τις υποδομές μεταφοράς του ΦΑ με δικά της κεφάλαια χωρίς την επιβάρυνση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Προς τούτο η εταιρεία χτίζει στα ναυπηγεία Admiralty της Σιγκαπούρνης, το

Energean Power. Η κατασκευή του πλοίου βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο και όπως υποστηρίζεται το πρόγραμμα ανάπτυξης του κοιτάσματος Karish στο Ισραήλ έχει φτάσει σε φυσική πρόοδο το 85% περίπου, με προγραμματισμό να ξεκινήσει η παραγωγή ΦΑ στο δεύτερο εξάμηνο του 2021. Σημειώνεται ότι το Energean Power θα είναι το πρώτο FPSO που θα λειτουργήσει στην Ανατολική Μεσόγειο και από το οποίο θα ξεκινά ο αγωγός ΦΑ που θα καταλήγει στο Βασιλικό. Οι ενεργειακές προοπτικές

Η πρώτη προσφυγή της εταιρείας θα εκδικαστεί στις 23 Νοεμβρίου και η δεύτερη την 1η Δεκεμβρίου και θα αφορούν την απόρριψη επίσημης πρότασης της εταιρείας για μεταφορά και προμήθεια της εσωτερικής αγοράς με ΦΑ.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου

Apple Pay

της εταιρείας στην περιοχή καθώς και τα συμβόλαια που έχει υπογράψει είναι μερικά από τα θέματα που ενδεχομένως να χρησιμοποιηθούν ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Σε απόλυτους αριθμούς η εταιρεία έχει συνάψει συμφωνίες 7 δισ. κυβικά μέτρων ΦΑ ετησίως με προοπτική αύξησης καθώς βρίσκονται σε εκκρεμότητα υπογραφές οριστικών συμβολαίων με πελάτες στο Ισραήλ. Εάν και εφόσον ολοκληρωθούν οι σχεδιασμοί, η εταιρεία εκτιμά

Με τα νέα δεδομένα, συνολικά τα κοιτάσματα στο Ισραήλ έχουν πλέον 729 εκατ. βαρέλια ισοδυνάμου πετρελαίου βεβαιωμένα (2P) αποθέματα, εκ των οποίων στην Energean αναλογεί το 70%.

πως σχεδόν εξαντλείται η σημερινή δυναμικότητα του FPSO, η οποία είναι στα 8 δισ. κυβικά μέτρα ΦΑ τον χρόνο.

Προοπτικές

Η παρουσία της Energean στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου ενισχύεται σημαντικά μετά και την πρόσφατη ανακοίνωση αύξησης των βεβαιωμένων αποθεμάτων των κοιτασμάτων της, στο Ισραήλ κατά 44%, κοντά στα 100 δισ. κυβικά μέτρα ΦΑ και κατά 21%, κοντά στα 100 εκατ. βαρέλια ρευστών υδρογονανθράκων. Με τα νέα δεδομένα, συνολικά τα κοιτάσματα στο Ισραήλ έχουν πλέον 729 εκατ. βαρέλια ισοδυνάμου πετρελαίου βεβαιωμένα (2P) αποθέματα, εκ των οποίων στην Energean αναλογεί το 70%. Η αύξηση των βεβαιωμένων αποθεμάτων οφείλεται στην αναβάθμιση των αποθεμάτων των κοιτάσματος Karish North από βεβαιωμένα σε δυνητικά, μετά την έγκριση του Σχεδίου Ανάπτυξης του Κοιτάσματος από την ισραηλινή κυβέρνηση. Η τελική επενδυτική απόφαση για την ανάπτυξη του κοιτάσματος θα ληφθεί από την Energean εντός του έτους, με προοπτική πλέον να ξεκινήσει η παραγωγή από το συγκεκριμένο κοιτάσμα το 2023, καθώς το Karish μπορεί μέχρι τότε να καλύπτει την διαμορφωμένη, βάσει συμβολαίων, ζήτηση. Στα δεδομένα της ανατολικής Μεσογείου θα πρέπει να προστεθεί και η εξαγορά της Edison E&P, η οποία εκτιμάται ότι θα έχει ολοκληρωθεί και τυπικά εντός του έτους, με αποτέλεσμα ο όμιλος της Energean να διαθέτει 850 εκατ. βαρέλια ισοδυνάμου πετρελαίου βεβαιωμένα (2P) και δυνητικά (2C) αποθέματα, το 71% των οποίων είναι σε ΦΑ.

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Η δική μου οπτική στην αστυφιλία

Είδαμε προχθές τις «χειρουργικές επεμβάσεις» του ΥΠΕΣ στο σχέδιο παροχής κινήτρων για καταπολέμηση της αστυφιλίας στοχεύοντας συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού που πληρούν κάποια κριτήρια. Οι «χειρουργικές επεμβάσεις» κρίθηκαν αναγκαίες μετά την όχι και τόσο επιτυχή υποδοχή του προηγούμενου σχεδίου.

Η αστυφιλία είναι ένα μεγάλο πρόβλημα που μαστίζει τις σύγχρονες κοινωνίες αφού οι συνεχώς αυξητικά μεταβαλλόμενες κοινωνικές και οικονομικές απαιτήσεις σπρώχνουν τον κόσμο προς τα αστικά κέντρα, απογυμνώνοντας έτσι την ύπαιθρο και τις ορεινές περιοχές. Εμείς έχουμε και το επιπλέον πρόβλημα των απομονωμένων ακρικών περιοχών.

Παρόλο που ένας τρόπος αντιμετώπισης της αστυφιλίας είναι η ενθάρρυνση των νέων που γεννήθηκαν στις πληγείσες περιοχές να μένουν εκεί, ο διαχρονικός εκφυλισμός των περιοχών και η συνεπακόλουθη πληθυσμιακή απογύμνωση τους επί σειρά δεκαετιών, δεν μπορεί να επιτύχει τα επιθυμητά αποτελέσματα από μόνη της αφού η αρχική πηγή πληθυσμού είναι ήδη συρρικνωμένη. Θα πρέπει η πληθυσμιακή βάση να είναι πολύ πιο ευρεία.

Ένα σχέδιο ενίσχυσης της ζωής στις ορεινές (και άλλες πληγείσες) περιοχές

ως μέτρο καταπολέμησης της αστυφιλίας πρέπει να είναι μακρόπνοο και να βάζει το χέρι βαθιά στην κρατική τσέπη όπου οργανωμένα να δημιουργεί αυτές τις συνθήκες ενθάρρυνσης των επενδύσεων.

Αρχίζοντας από τα βασικά, θα πρέπει να αναφερθούμε στο ασφαλές και στο όσο γίνεται πιο απρόσκοπτο οδικό δίκτυο. Είναι μία βασική παράμετρος έλκυσης επενδύσεων στις ορεινές περιοχές, καθώς η σύντηξη του χρόνου διακίνησης σε συνθήκες ασφάλειας είναι καθοριστικός παράγοντας αύξησης των επιχειρήσεων που θα ήθελαν να δραστηριοποιηθούν, αφού αυτή η παράμετρος ενισχύει δραστηρικτικά την βιωσιμότητά τους. Και πρέπει να το καταλάβουμε πως είναι deal breaker.

Γιατί να θέλουμε επιχειρήσεις; Επειδή χωρίς δράσεις επιχειρήσεις δεν μπορεί να υπάρξει μακροχρόνια οικονομική ανάπτυξη, δεν δημιουργούνται θέσεις εργασίας και άρα οι περιοχές που θέλουμε να βοηθήσουμε πάσχουν τόσο από πλευράς μόνιμων και εποχιακών εργατούπαλλων, αλλά και συχνών επαναλαμβανόμενων επισκεπτών.

Ένα μακρόπνοο και πιο ουσιαστικό πρόγραμμα καταπολέμησης της αστυφιλίας είναι η έλκυση ατόμων από όλα τα οικονομικά και κοινωνικά στρώματα του πληθυσμού προς τις περιοχές αυτές και μακριά από τα αστικά κέντρα. Ένα σοβαρό

Με την τηλεργασία ο μεν γραφειακός τομέας θα σμικρυνθεί, ο δε οικιστικός τομέας θα αναδιρθωθεί.

οικονομικό αντικίνητρο είναι ο ΦΠΑ. Αν εκπονηθεί ένα σοβαρό σχέδιο μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (ας πούμε 5% αντί 19%) στο κατασκευαστικό κομμάτι, για όσους δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά και για όσους αποκτήσουν μόνιμη ή παραθεριστική κατοικία, το ενδιαφέρον που θα μετουσιωθεί σε πράξη θα είναι πολύ μεγαλύτερο.

Ένα τέτοιο σχέδιο που θα έχει ευρύ κοινωνικό πρόσωπο όπως αυτό της πληθυσμιακής ενίσχυσης των κοινοτήτων με σκοπό την αναχαίτηση της αστυφιλίας, μείωση του μέσου όρου ηλικίας κατοίκων, δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, ανάπτυξης και ανάδειξης παραδοσιακών τοπικών προϊόντων, νέων βιοτεχνιών κλπ, θα τύχει ευκολότερης έγκρισης από

Αν θέλουμε να ελκύσουμε κόσμο στις ορεινές περιοχές, πρέπει να εξασφαλίσουμε πως το διαδίκτυο καλύπτει απρόσκοπτα αυτές τις περιοχές με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

την ΕΕ χωρίς να θεωρείται μέτρο που προκαλεί διακρίσεις ή στεία κρατική ενίσχυση. Παιζει, δηλαδή, σοβαρό ρόλο πώς πλάσεται ένα τέτοιο σχέδιο.

Σήμερα, λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, η εξ αποστάσεως εργασία είναι ένα νέο δεδομένο της ζωής μας που αναπόφευκτα θα συνεχιστεί και θα ενισχυθεί. Αυτό θα επιφέρει αλλαγές σε τομείς της αγοράς ακινήτων, όπως ο γραφειακός και ο οικιστικός τομέας. Με δύο λόγια ο μεν γραφειακός τομέας θα σμικρυνθεί, ο δε οικιστικός τομέας θα αναδιρθωθεί.

Η τηλεργασία δεν απαιτεί να είσαι κοντά ή σχετικά κοντά στον χώρο εργασίας σου. Κάτι που μπορεί να κάνει από πέντε ή δέκα χιλιόμετρα μακριά, μπορείς να το κάνεις από όποια απόσταση σου κάνει

κέφι. Οι περιορισμοί έχουν να κάνουν με το τι διευκολύνσεις και τι υποδομές έχεις γύρω σου. Δηλαδή, αν παρাসτεί ανάγκη να πας στο γραφείο, πόσο εύκολα μπορείς να το κάνεις. Τι δυνατότητες σταθερής συνδεσιμότητας διαδικτύου έχει η περιοχή σου. Τι συσώδεις υπηρεσίες έχεις γύρω σου.

Είναι προφανές πως το διαδίκτυο είναι ουσιαστικός παράγοντας καθώς μέσω αυτού μπορείς να έχεις πρόσβαση σε άπειρες υπηρεσίες. Σε αυτό θα βοηθήσει και η ηλεκτρονική αναβάθμιση όλων των κρατικών υπηρεσιών σε εφαρμογές που έχουν να κάνουν με τον πολίτη. Άρα, αν θέλουμε να ελκύσουμε κόσμο στις ορεινές περιοχές, πρέπει να εξασφαλίσουμε πως το διαδίκτυο καλύπτει απρόσκοπτα αυτές τις περιοχές με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Το προϊόν υπάρχει και παρέχει σοβαρά πλεονεκτήματα που είναι δύσρο από την ίδια την φύση. Το θέμα είναι να το αναδείξουμε και να το ενισχύσουμε με τα κατάλληλα κίνητρα, πείθοντας τον κόσμο ότι όχι μόνο μπορεί να ζήσει εκεί χωρίς να θυσιάζει τίποτα από όσα έχει στην πόλη, αλλά ότι αυξάνει και την ποιότητα ζωής του.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Βολές Ρεπουμπλικανών εναντίον Τραμπ

Καταγγελία για πιέσεις με στόχο την ακύρωση ψηφοδελτίων και φωνές για μεταβίβαση της εξουσίας στον Μπάιντεν

Για πρώτη φορά από τις προεδρικές εκλογές της 3ης Νοεμβρίου, ένας στενός συνεργάτης του Ντόναλντ Τραμπ αναγνώρισε ότι ο Τζο Μπάιντεν είναι πολύ πιθανό να ανακπηρυχθεί νικητής της αναμέτρησης και υποσχέθηκε ομαλή μεταβίβαση της εξουσίας, παρά το γεγονός ότι ο απερχόμενος πρόεδρος συνεχίζει τον δικαστικό του αγώνα.

«Αν επιβεβαιωθεί ότι το ψηφοδέλτιο Μπάιντεν/Χάρις είναι αυτό που νίκησε – και προφανώς αυτό φαίνεται να ισχύει τώρα – θα έχουμε μια μετάβαση πολύ επαγγελματική από την πλευρά του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας, γι’ αυτό δεν υπάρχει αμφιβολία», δήλωσε ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Λευκού Οίκου, Ρόμπερτ Ο’ Μπράιεν. Μιλώντας σε τηλεδιάσκεψη του Global Security Forum, ο σύμβουλος του Τραμπ, ο οποίος τον Αύ-

Πλήγμα εναντίον του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν σκεφτόταν ο πρόεδρος μετά την οριστικοποίηση της ήττας του.

γουστο είχε δηλώσει ότι ο Αμερικανός πρόεδρος δικαιούται ένα Νομπέλ Ειρήνης, σημείωσε ότι ο Τζο Μπάιντεν και η εκλεγμένη αντιπρόεδρος Κάμαλα Χάρις «έχουν ανθρώπους που είναι πολύ επαγγελματίες» στην ομάδα τους και είναι ικανοί να αναλάβουν τα νήια της χώρας.

Αίσθηση προκάλεσε και η καταγγελία του Μπραντ Ράφενσπεργκερ, υπουργού Εσωτερικών στη διαφιλονικούμενη πολιτεία της Τζόρτζια, ότι ο Ρεπουμπλικανός γερουσιαστής Λίντσεϊ Γκράχαμ, στενός πολιτικός σύμμαχος του Τραμπ, του άσκησε πιέσεις για να ακυρώσει νόμιμες επιστολικές ψήφους. Ο Ράφενσπεργκερ είναι επίσης Ρεπουμπλικανός, αλλά έχει δεχθεί καυστικές επιθέσεις από τον Τραμπ και αιτείται για τη ζωή του από εξαγριωμένους οπαδούς του προέδρου λόγω της αμεροληψίας που επέδειξε στην εκλογική διαδικασία. Στην πρώτη καταμέτρηση των ψήφων, ο Μπάιντεν εμφανίστηκε να κερδίζει με διαφορά μόλις 14.000 ψήφων σε σύνολο περίπου πέντε εκατομμυρίων. Η

Καθώς ο απερχόμενος πρόεδρος συνεχίζει τον δικαστικό του αγώνα, στενός συνεργάτης του αναγνώρισε ότι ο Μπάιντεν είναι πολύ πιθανό να ανακπηρυχθεί νικητής της αναμέτρησης και υποσχέθηκε ομαλή μεταβίβαση της εξουσίας.

οριακή διαφορά προκάλεσε, βάσει των πολιτικών ορίων, αυτόματα επανακαταμέτρηση των ψήφων, η οποία βρισκόταν σε εξέλιξη μέχρι χθες το βράδυ. Ο Γκράχαμ χαρακτήρισε «γελοίες» τις κατηγορίες περί άσκησης πιέσεων.

Αποστάσεις από τον Τραμπ, αυτή τη φορά για θέματα εξωτερικής πολιτικής, πήρε και ο επικεφαλής των Ρεπουμπλικανών στη Γερουσία Μιτς Μακόνελ, καλώντας τον να μην επιταχύνει την αποχώρηση των αμερικανικών στρατευμάτων

από το Ιράκ και το Αφγανιστάν. «Οι συνέπειες μιας πρόωρης αποχώρησης των ΗΠΑ θα μπορούσαν να είναι ακόμη χειρότερες από την αποχώρηση κατά διαταγή του Ομπάμα από το Ιράκ, που οδήγησε στην αλματώδη ανάπτυξη του Ισλαμικού Κράτους», τόνισε ο έμπειρος Ρεπουμπλικανός πολιτικός.

Σύμφωνα με ρεπορτάζ αμερικανικών μέσων, το Πεντάγωνο έλαβε οδηγία από τον Λευκό Οίκο να προετοιμάσει την αποχώρηση 2.000 Αμερικανών στρατιωτών

από το Αφγανιστάν και 500 από το Ιράκ προτού ο Τραμπ παραδώσει τον προεδρία στον Μπάιντεν, στις 20 Ιανουαρίου. Η πληροφορία δεν είχε επιβεβαιωθεί επίσημως μέχρι χθες, ενώ ο Τραμπ αναμένεται να μιλήσει επί του θέματος εντός της τρέχουσας εβδομάδας. Σχολιάζοντας τις σχετικές φήμες, ο γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ Γενς Στόλτενμπεργκ προειδοποίησε ότι «το τίμημα για μια πρόωπη ή όχι συντονισμένη αποχώρηση μπορεί να αποδειχθεί πολύ υψηλό», καθώς κατά την ε-

κτίμηση του το Αφγανιστάν «απειλεί να μετατραπεί εκ νέου σε πλατφόρμα για να σχεδιάζουν διεθνείς τρομοκράτες επιθέσεις εναντίον των χωρών μας».

Από την πλευρά της, η Γερμανίδα υπουργός Άμυνας Ανγκερετ Κραμπ-Κάρενμπauer υποστήριξε ότι «η Γερμανία και η Ευρώπη δεν μπορούν να προστατευθούν χωρίς τα πυρηνικά και συμβατικά όπλα της Αμερικής» και ότι η ιδέα περί «στρατηγικής αυτονομίας» της Ευρώπης θα χρειαστεί «δεκαετίες» για να γίνει πράξη. Η τοποθέτηση αυτή αποτελεί έμμεση απάντηση στον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος δήλωσε, με αφορμή την εκλογή Μπάιντεν, ότι οι ΗΠΑ θα σέβονται την Ευρώπη μόνον εφόσον κατακτήσει την αμυντική της αυτονομία.

Ρεπορτάζ του πρακτορείου Reuters που επικαλείται Αμερικανό αξιωματούχο αναφέρει ότι ο Τραμπ ζήτησε την περασμένη εβδομάδα γνώμες συνεργατών του για το κατά πόσον θα μπορούσε να εξασπύσει επίθεση εναντίον των εγκαταστάσεων του ιρανικού πυρηνικού προγράμματος στην πόλη Νατάντζ. Το ίδιο ρεπορτάζ αναφέρει ότι οι συνεργάτες του προέδρου τον αποθάρρυναν από αυτή την ιδέα. Σχολιάζοντας την πληροφορία, ο εκπρόσωπος Τύπου της ιρανικής κυβέρνησης Αλί Ραμπεϊ δήλωσε ότι οι ΗΠΑ θα εισπράξουν «συντριπτική απάντηση», αν επιχειρήσουν πλήγμα εναντίον της χώρας του.

Εκκλωση Κίσιγκερ

Ο Μπάιντεν οφείλει να αποκαταστήσει διαύλους επικοινωνίας με την Κίνα, καθώς οι sinoαμερικανικές σχέσεις κινούνται σε επικίνδυνη συγκρουσιακή τροχιά. Αυτό υποστήριξε ο Χένρι Κίσιγκερ σε συνέντευξή του στο Bloomberg. «Αν δεν δημιουργηθεί μια βάση συνεργασίας, ο κόσμος μπορεί να διολισθήσει σε μια καταστροφή συγκρίσιμη με εκείνη του Α’ Παγκοσμίου Πολέμου», δήλωσε ο βετεράνος της αμερικανικής διπλωματίας, ο οποίος έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο στην προσέγγιση ΗΠΑ - Κίνας ως ΥΠΕΞ επί προεδρίας Νίξον. «Αμερική και Κίνα διολισθαίνουν διαρκώς προς τη σύγκρουση. Ο κίνδυνος είναι ότι κάποια κρίση που θα ξεσπάσει αύριο, θα φύγει από τη σφαίρα της ρητορείας και θα εξελιχθεί σε πραγματικό πόλεμο».

REUTERS, A.P.

Η σχέση του Ομπάμα με τον Ερντογάν

Βασισμένη στο αμοιβαίο συμφέρον και όχι σε κοινή προσήλωση στις αρχές της δημοκρατίας ήταν η σχέση μεταξύ Ομπάμα και Ερντογάν, σύμφωνα με τα απομνημονεύματα του πρώην Αμερικανού προέδρου, ο πρώτος τόνος των οποίων κυκλοφόρησε χθες στα βιβλιοπωλεία. «Κάποιοι υποστήριξαν ότι ο Ερντογάν θα μπορούσε να αποτελέσει πρότυπο μετριοπαθούς, σύγχρονου ηγέτη του πλουραλιστικού πολιτικού Ισλάμ και αντίβαρο στα αυταρχικά, θεοκρατικά και εξτρεμιστικά κινήματα της ευρύτερης περιοχής. Παρότι προσπάθησα να υιοθετήσω την αισιόδοξη αυτή θέση, οι συζητήσεις μου με τον Ερντογάν με έκαναν να αμφιβάλλω», γράφει ο Ομπάμα. «Η Τουρκία έμοιαζε να βρίσκεται στο μεταίχμιο της μεταμόρφωσής της. Μία χώρα σε άνοδο, έ- να λαμπρό παράδειγμα των θετικών επιπτώσεων της παγκοσμιοποίησης στις αναπτυσσόμενες οικονομίες. Παρά την ιστορία πολιτικής αστάθειας και προδικοπημάτων, η μουσουλμανική χώρα παρέμεινε σύμμαχος της Δύσης από τη δεκαετία του 1950. Η δημόσια στήριξη του Ερντογάν προς τη Μουσουλμανική Αδελφότητα και τη Χαμάς προκαλούσε, όμως, την ανασφαλή της Ουάσινγκτον και του Τελ Αβίβ», αναφέρει ο πρώην πρόεδρος, που επισημαίνει ότι η ένταση των σχέσεων μεταξύ Τουρκίας και ΗΠΑ χρονολογείται από το 2009, όταν ο τότε πρωθυπουργός Ερντογάν προσπάθησε να εμποδίσει την εκλογή του Δανού πρωθυπουργού Αντερς Φογκ Ράσμουσεν ως γενικού γραμματέα του ΝΑΤΟ, εξαιτίας της αποτυχίας της κυβέρνησης της Δανίας να εμποδίσει τη δημοσίευση σκίτσων του Μωάμεθ σε εφημερίδα. «Οι εκκλήσεις των Ευρωπαίων υπέρ της ελευθεροτυπίας είχαν αφήσει ασυγκίνητο τον Ερντογάν. Υποχώρησε μόνο αφού του υποσχέθηκαν τον διορισμό Τούρκου αντιπροέδρου στη Συμμαχία. Αυτό συνεκλήθηκε για τα επόμενα οκτώ χρόνια, με τη σχέση μας να είναι αμοιβαία ωφελιμιστική. Προσωπικά, θεωρώ ότι ο Ερντογάν ήταν ευχάριστος, ευγενικός και συνήθως πρόθυμος να με ακούσει. Μου έδινε τη σαφή εντύπωση ότι η προσήλωσή του στη δημοκρατία και το κράτος δικαίου θα άντεχαν όσο τον βοηθούσαν να διατηρήτη την ισχύ του», γράφει ο Ομπάμα.

Ξεκινούν προσπάθεια «αναγνώρισης» του ψευδοκράτους

Διπλωματικά και άλλα ανοίγματα στο Αζερμπαϊτζάν και χώρες με τις οποίες η Αγκυρα διατηρεί φιλικές σχέσεις

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΓΙΑΙΑ**

Λίγα εικοσιτετράωρα μετά το επικοινωνιακό show που έστεισε το τουρκικό Προεδρικό στην κατεχόμενη Λευκωσία και στο Βαρώσι, και τις επαφές του Προέδρου της Τουρκίας με τους εκπροσώπους της τουρκοκυπριακής κοινότητας, από τα κατεχόμενα και την Αγκυρα φτάνουν ενδιαφέρουσες πληροφορίες. Για πρώτη φορά ύστερα από πολλά χρόνια, φιλοκυβερνητικά δημοσιεύματα της Τουρκίας αναφέρονται στο ενδεχόμενο της αναβάθμισης του καθεστώτος της «ΤΔΒΚ» στο διεθνές σκηνικό.

Την ίδια ώρα, συνεχίζεται η εντατική προσπάθεια για τον σχηματισμό νέας «κυβέρνησης» στα κατεχόμενα. Ως γνωστόν, το πόστο του «Πρωθυπουργού» παραμένει κενό μετά την εκλογή του Ερσίν Τατάρ στην ηγεσία των Τ/κ. Για περισσότερο από ένα μήνα, το Κόμμα Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ) ψάχνει την μαγική φόρμουλα για την εκλογή του νέου ηγέτη του και τον σχηματισμό του νέου «κυβερνητικού» οχήματος. Μέχρι την στιγμή που γραφόταν το συγκεκριμένο ρεπορτάζ αυτή η προσπάθεια δεν είχε σημειώσει επιτυχία.

Το μεσημέρι της Κυριακής, από την κατεχόμενη Λευκωσία, στα πλαίσια της ομιλίας του στην τελετή της επετείου της ιδρύσης της «ΤΔΒΚ», ο Ερντογάν ανακοίνωσε ότι θα επισκεφθεί το Αζερμπαϊτζάν.

Η χώρα του Καυκάσου, η οποία αυτήν την περίοδο βγαίνει νικητής από τον νέο πόλεμο του Καραμπάχ, ετοιμάζεται στο άμεσο μέλλον να φιλοξενήσει τον νέο ηγέτη των Τ/κ. Το Μπακού κατάφερε να ελέγξει μεγάλη τμήματα του Καραμπάχ χάρη στην υποστήριξη της Αγκυρας. Στην νέα περίοδο, όλα δείχνουν ότι η Αγκυρα καλεί το Μπακού να εκφράσει την ευγνωμοσύνη του για την τουρκική διπλωματική και στρατιωτική υποστήριξη πραγματοποιώντας το πρώτο, συμβολικό βήμα προς την κατεύθυνση της αναβάθμισης της θέσης των Τ/κ στο διεθνές σκηνικό.

Την προηγούμενη περίοδο, ο τώας ηγέτης των Τ/κ, Μουσταφά Ακιντζί, εξέφρασε δημοσίως τον προβληματισμό του για το γεγονός ότι μια χώρα όπως το Αζερμπαϊτζάν, η οποία διατηρεί στενές σχέσεις και ισχυρά δεσμά με την Τουρκία, δεν είναι σε θέση να συμβάλει στην προσπάθεια της προβολής της τ/κ πλευράς στο διεθνές σκηνικό. «Δεν μπορεί να μεταβώ στο Μπακού με την ιδιότητα του αρχηγού κράτους. Πώς είναι δυνατόν

Ταγίν Ερντογάν και Ερσίν Τατάρ θα ζητήσουν από το Μπακού να αναβαθμίσει τη θέση του ψευδοκράτους στο διεθνές πεδίο.

Οι Τ/κ δεν αποκλείεται να πάνε για μια ακόμη φορά μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα στην «κάλη» εν μέσω πανδημίας και μεγάλης οικονομικής κρίσης.

να αναμένουμε ότι η διεθνής κοινότητα θα αποδεχθεί την λύση των δυο κρατών, την στιγμή που ένα κράτος, με το οποίο διατηρούμε στενές σχέσεις δεν μπορεί να μας υποστηρίξει», υπήρχε το χαρακτηριστικό μήνυμα του Ακιντζί προς τους εθνικιστικούς κύκλους της τ/κ κοινότητας και της Τουρκίας.

«Η τοποθέτηση του Ακιντζί ανήκει πλέον στο παρελθόν. Το Αζερμπαϊτζάν το προηγούμενο διάστημα δεν αναγνώρισε την «ΤΔΒΚ» επειδή δέχονταν πιέσεις στο ζήτημα του Καραμπάχ. Σήμερα, μετά την επίλυση αυτού του προβλήματος, τα δεδομένα αλλάζουν», επεσήμαναν το μεσημέρι της Τρίτης καλά ενημερωμένες

τουρκικές πηγές στην Αγκυρα. Σύμφωνα με τις πηγές μας, στην νέα περίοδο, εκτός από το Αζερμπαϊτζάν και άλλα κράτη που διατηρούν φιλικές σχέσεις και συνεργασία με την Τουρκία ενδέχεται να συμβάλουν στην προσπάθεια της προβολής της ξεχωριστής «τ/κ κρατικής οντότητας» στο διεθνές σκηνικό. «Μια απλή ματιά στην λίστα των χωρών, των οποίων οι στρατιωτικοί σήμερα εκπαιδεύονται στο Πανεπιστήμιο Εθνικής Άμυνας της Τουρκίας, μας προϊδεάζει για τις χώρες που ενδέχεται να συμβάλουν σταδιακά στην μεγάλη προσπάθεια», καταλήγουν χαρακτηριστικά οι πηγές μας.

Ακαρπες προσπάθειες

Ανεξάρτητα από την τροπή των εξελίξεων στο μέταπο της αναγνώρισης της «ΤΔΒΚ» και τα νέα τουρκικά σχέδια, στο εσωτερικό της τ/κ κοινότητας εξακολουθεί να επικρατεί μεγάλος πολιτικός αναβρασμός. Για περισσότερο από έναν μήνα, τα κόμματα που εκπροσωπούνται στη «βουλή» δεν καταφέρνουν να έρθουν σε συνεννόηση και να ενώσουν τις δυνάμεις τους για τον σχηματισμό μιας νέας κυβέρνησης.

Κατά την διάρκεια του προηγούμενου

Σαββατοκύριακου, η τουρκική πλευρά παρενέβη για μια ακόμη φορά στα εσωτερικά δρώμενα των Τ/κ, με την ελπίδα ότι θα επιτάχυνε την διαδικασία της ανάδυσσης ενός νέου «κυβερνητικού» οχήματος από τους κόλπους της σημερινής «βουλής». Η συγκεκριμένη προσπάθεια σκόνηταψε πάνω στο βέτο των κομμάτων της «αντιπολίτευσης».

Πιο συγκεκριμένα, το Κόμμα Αναγέννησης (ΚΑ), το οποίο υποστηρίζουν οι έποικοι, επιμένει ότι η νέα «κυβέρνηση» πρέπει να έχει μεταβατικό χαρακτήρα και να οδηγήσει σε πρόωρες «βουλευτικές εκλογές» τους Τ/κ το συντομότερο δυνατόν. Την ίδια στιγμή το Δημοκρατικό Κόμμα (ΔΚ) παρουσιάζει σιμάδια διάλυσης. Οι δυο «βουλευτές» του κόμματος δεν υποστηρίζουν πλήρως τα σχέδια της ηγεσίας του ΔΚ για άμεση είσοδο στην «κυβέρνηση». Παράλληλα, το Κόμμα του Λαού (ΚΛ) ανεβάζει τον πήχη υψηλά και ζητά από το ΚΕΕ οπισθοχωρήσεις-βήματα καλής θελήσεως σε πολλά πεδία. Τέλος, το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα (ΡΤΚ), θέτει βέτο σε νέο «κυβερνητικό» σχήμα, το οποίο θα ηγείται το ΚΕΕ.

Πρώωρες «εκλογές»

Υπό τις προαναφερόμενες συνθήκες, ο Γενικός Γραμματέας και προσωρινός ηγέτης του ΚΕΕ, Ερσίν Σανέρ, καταβάλλει απεγνωσμένη προσπάθεια για να σχηματίσει είτε «κυβέρνηση» συνασπισμού είτε «κυβέρνηση» μειοψηφίας. Σε περίπτωση που δεν αποδώσει αποτέλεσμα αυτή η προσπάθεια, η τ/κ πλευρά ενδέχεται να οδηγηθεί σε πρώωρες «εκλογές» στις αρχές του 2021. Ο κ. Σανέρ έχει προθεσμία μέχρι το Σάββατο για τον σχηματισμό της νέας «κυβέρνησης». Την Δευτέρα και την Τρίτη οι συνεργάτες του κ. Σανέρ δήλωναν ότι το ΚΕΕ είναι αποφασισμένο να εξαντλήσει όλα τα περιθώρια για τον σχηματισμό της νέας «κυβέρνησης». Σε περίπτωση, ωστόσο, που εξαντληθούν τα στενά περιθώρια, οι Τ/κ να υποχρεωθούν να οδηγηθούν για μια ακόμη φορά μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα στην «κάλη» εν μέσω συνεχιζόμενης πανδημίας και μεγάλης οικονομικής κρίσης.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Ψεκασμένοι

Όλοι μας εδώ και χρόνια μιλάμε για «ψεκασμένους». Είναι όλοι αυτοί που κατά καιρούς πιστεύουν διάφορους τσαρλατάνους όπως ο Σώρρας με τα 600 δισ. που θα έσωζε Ελλάδα και Κύπρο από τα μνημόνια και θα του έμναν και ρέστα. Οι ψεκασμένοι είναι όλοι αυτοί που βρίσκονται γύρω μας (δυστυχώς κάποιοι είναι και φίλοι μας) και πιστεύουν σε διάφορες συννομοσίες κατά καιρούς, με το αποτέλεσμα στο μυαλό τους πάντα να είναι ότι οι Ε-βραίοι, οι Μασόνοι, οι Ιουμινάντι, οι τραπεζίτες και διάφοροι άλλοι, θέλουν να ελέγξουν το μυαλό, τη συνείδησή μας και τον κόσμο ολόκληρο. Το χειρότερο δε, είναι ότι πολλοί από αυτούς βρίσκονται στα έδρανα της βουλής ή και σε σημαντικές θέσεις στην δημόσια ζωή. Μπορούν και επηρεάζουν κόσμο ευάλωτο και εύπιστο, κάνοντάς τον να πιστέψει σε μια εικονική πραγματικότητα. Αυτή τη στιγμή η ανθρωπότητα είναι αντιμετώπι με έναν παγκόσμιο εχθρό: τον κορωνοϊό. Έναν ανωρδόδοξο ιό που αποδεδιγμένα σκοτώνει χωρίς να κάνει διακρίσεις. Στην πρώτη φάση αποδεκάτισε ολόκληρες περιοχές στην Ιταλία, την Ισπανία και σε άλλες χώρες, ενώ τώρα στη δεύτερη επίθεση, Ελλάδα και Κύπρος βρίσκονται σε πολύ δύσκολη θέση λόγω της αύξησης των εισαγωγών στα νοσοκομεία και στις μονάδες εντατικής θεραπείας. Ο ιός, λοιπόν, είναι πέρα για πέρα αληθινός και δεν σπκάνει καμία αμφισβήτηση επί τούτου. Όσοι προσπαθούν να απασούν τα μέτρα περιορισμού γιατί δεν πιστεύουν ότι ο ιός είναι σοβαρός ή γιατί δίδαν καταπατούνται οι ελευθερίες τους, φλερτάρουν με το θάνατο. Είναι ψεκασμένοι όπως πολύ σωστά τους αποκάλεσε και ο Έλληνας Πρωθυπουργός. Είναι οι ίδιοι που για χάρη του λαϊκισμού μπορούν τη μια μέρα να αγαλιάζονται με τον Αμερικανό Πρόεδρο και την αμέσως επόμενη να ηγναιώνουν σε πορεία στην Αμερικανική Πρεσβεία ενάντια στην Αμερικανική πολιτική. Οι ψεκασμένοι είναι κυρίως ακραίοι αριστεροί και δεξιοί που νομίζουν ότι τα πάντα είναι μια πλεκτάνη. Θα τους συναντήσεις στο τούιτερ, στην πορεία του Πολυτεχνείου, στα επεισόδια της Λεμεσού αλλά και μέσα σε κοινοβούλια. Ακόμα και Πρόεδροι μεγάλων χωρών φέρονται σαν να είναι ψεκασμένοι. Αλήθεια, οι ψεκασμένοι που ψηφίζουν είναι περισσότεροι από τους ανθρώπους με κοινή λογική; Βολεύει για μερικές ψήφους οι πολιτικοί να ταυτίζονται μαζί τους; Τροφή για σκέψη...

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Νο1 ειδησεογραφική εφαρμογή στην Κύπρο

Live

Ειδήσεις μου

Live Scores

Φαρμακεία

Έξοδος

Available on the
App Store

ANDROID APP ON
Google Play

Νέα εμπλοκή στην έγκριση του Ταμείου Ανάκαμψης

Η Ουγγαρία και η Πολωνία έθεσαν βέτο στον τελικό συμβιβασμό

Τον ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Επιβεβαιώνεται η εμπλοκή στην έγκριση του νέου μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της Ε.Ε. (του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου) και του Ταμείου Ανάκαμψης. Όπως αναμενόταν, δύο κράτη-μέλη –η Ουγγαρία και η Πολωνία– δεν έδωσαν τη συγκατάθεσή τους σε δύο θέματα όπου απαιτείται ομοφωνία: στον τελικό συμβιβασμό για το ΠΔΠ και στην τροποποιημένη απόφαση περί Ιδίων Πό-

ρων πλεονά του, ο αναπληρωτής υπουργός Δικαιοσύνης της Πολωνίας, Μιχάλ Βόντισκ, μίλησε για «κρίσιμη στιγμή» στην ιστορία της χώρας του, τονίζοντας: «Πόσο αξίζει η εθνική κυριαρχία; Ένα δισεκατομμύριο, μερικές δεκάδες δισεκατομμύρια, μερικές εκατοντάδες δισεκατομμύρια ευρώ; Για εμάς είναι ανεκτίμητη». Υπενθυμίζεται ότι εναντίον της Ουγγαρίας και της Πολωνίας έχουν ξεκινήσει διαδικασίες βάσει του άρθρου 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, για παραβίαση των «θεμελιωδών αξιών» της Ε.Ε. Στη συνεδρίαση, οι δύο χώρες έκαναν πράξη τις απειλές τους. Ο λόγος είναι η διαφωνία τους με τον συμβιβασμό μεταξύ της γερμανικής προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τον μηχανισμό διασύνδεσης των κοινωνικών πόρων με τη συμμόρφωση με το κράτος δικαίου.

Με ανάρτησή του στο Twitter, αφού γνωστοποιήθηκε το βέτο, ο κ. Κόβατς έγραψε ότι «δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε στην παρούσα μορφή του» τον μηχανισμό, καθώς αντιτίθεται στη συμφωνία της Συνόδου Κορυφής του Ιουλίου. Εκπρόσωπος της Επιτροπής επιβεβαίωσε στο μεσημεριανό briefing ότι το βέτο στην απόφαση Ιδίων Πόρων επηρεάζει την ενεργοποίηση όχι μόνο του Ταμείου Ανάκαμψης αλλά και του ΠΔΠ. Σχολιάζοντας την εξέλιξη πριν από τη συνεδρίαση της COREPER II, υψηλόβαθμος Ευρωπαίος διπλωμάτης δήλωσε ότι «βρισκόμαστε ξανά σε κρίση» και θα πρέπει να εμπλακούν εκ νέου στη διαπραγμάτευση η καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ, ο πρόεδρος του Ευ-

Εναντίον της Ουγγαρίας και της Πολωνίας έχουν ξεκινήσει διαδικασίες, βάσει του άρθρου 7 της Συνθήκης, για παραβίαση των «θεμελιωδών αξιών» της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ και η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. «Είναι σίγουρο ότι θα υπάρξουν καθυστερήσεις» στην εκταμίευση των πόρων εξαιτίας της νέας εμπλοκής, προειδοποίησε η ίδια πηγή. Το ζήτημα του κράτους δικαίου σε σχέση με τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. ήταν το τελευταίο που επιλύθηκε –πλην όμως με μία αρκετά αμφισβητούμενη διατύπωση– στην τετραήμερη Σύνοδο Κορυφής του περασμένου Ιουλίου.

Ενεργοποίηση

Ο συμβιβασμός στον οποίο κατέληξε η γερμανική προεδρία του Συμβουλίου με το Κοινοβούλιο επιτρέπει, μεταξύ άλλων, την ενεργοποίηση του μηχανισμού για ζητήματα υπονόμισης της ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης και των ΜΜΕ (κάτι στο οποίο επέμεναν οι ευρωβουλευτές). Οι δεξιές λαϊκιστικές κυβερνήσεις της Ουγγαρίας και της Πολωνίας θεωρούν τον μηχανισμό εργαλείο ανάμειξης της Ε.Ε. σε εσωτερικές τους υποθέσεις.

Δεύτερο κύμα ύφεσης απειλεί την Ε.Ε.

Η Κριστίν Λαγκάρντ έχει εκφράσει την πρόθεση της ΕΚΤ να προχωρήσει σε νέο γύρο στήριξης της Ευρωζώνης.

Το δεύτερο κύμα της πανδημίας και η συνεπακόλουθη νέα αναστολή της εγχυμούν τον κίνδυνο να βυθιστεί σε νέα ύφεση η οικονομία της Ευρωζώνης. Οι προβλέψεις είναι ήδη δυσόισνες και για τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία, με την Bundesbank να προειδοποιεί πως η Γερμανία ίσως γνωρίσει τη στασιμότητα ή ακόμη και νέα ύφεση το τελευταίο τρίμηνο του έτους.

Όπως τονίζει η ομοσπονδιακή τράπεζα της Γερμανίας, στο εσωτερικό της χώρας οι περιορισμοί δεν είναι τόσο καθολικοί όσο την άνοιξη. Πλάττουν, άλλωστε, τον τομέα των ξενοδοχείων, των εστιατορίων και των μπαρ που δεν είναι τόσο κρίσιμη για τη γερμανική οικονομία. Το πρόβλημα είναι, όμως, ότι το δεύτερο κύμα πλήττει και άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες, με αποτέλεσμα να μειώνεται πολύ η ζήτηση για γερμανικές εξαγωγές. Σύμφωνα, πά-

τως, με την Bundesbank, το πλήγμα θα είναι μικρότερο από εκείνο του περασμένου Μαρτίου και Απριλίου.

Η κεντρική τράπεζα της Γερμανίας υπογραμμίζει ότι θα είναι σημαντικός ο ρόλος «μιας σταθεροποιητικής δημοσιονομικής πολιτικής» για το επόμενο έτος και υπογραμμίζει πως η γερμανική κυβέρνηση «έχει μεγάλη περιθώρια να επεκτείνει σημαντικά την πολιτική σταθεροποίησης». Εξάλλου, η ΕΚΤ έχει εκφράσει διά στόματος της προέδρου, Κριστίν Λαγκάρντ, την πρόθεση να προχωρήσει σε νέο γύρο στήριξης της Ευρωζώνης για να αποτρέψει μια δεύτερη ύφεση επεκτεινώντας το έκτακτο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων. Με τη δήλωση αυτή της κ. Λαγκάρντ τα spreads των ιταλικών ομολόγων έχουν υποχωρήσει στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 2,5 ετών.

Επεσαν οι υπογραφές για τη μεγαλύτερη ζώνη ελεύθερου εμπορίου

Πραγματικότητα αποτελεί από το Σαββατοκύριακο η μεγαλύτερη ζώνη ελεύθερου εμπορίου στον κόσμο, καθώς υπέγραψαν τη σχετική συμφωνία 15 ηγέτες και αρχηγοί κρατών της περιοχής Ασίας και Ειρηνικού. Η Περιφερειακή Οικονομική Συνεργασία, όπως ονομάζεται, ενσωματώνει χώρες από την Κίνα, την Ιαπωνία μέχρι την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία που αποτελούν μια γιγάντια αγορά 2,2 δισεκατομμυρίων ανθρώπων, περίπου το 30% του παγκόσμιου πληθυσμού και συγκεντρώνουν αθροιστικό ΑΕΠ ύψους 26,2 τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

Οικονομολόγοι που μίλησαν στους Financial Times, ανέφεραν ότι τώρα ενσωματώνονται σε ένα πολυμερές συμφωνο όλες οι προϋπάρχουσες εμπορικές συμφωνίες ανάμεσα στις 10 χώρες Νοτιοανατολικής Ασίας αφενός και αφετέρου τις ισχυρότερες οικονομίες της ευρύτερης περιοχής Ασίας, δηλαδή τις οικονομίες Κίνας, Ιαπωνίας, Νέας Ζηλανδίας και Νότιας Κορέας. Η σχετική συμφωνία προβλέπει όλα τα συνήθη κεφάλαια μιας συμφωνίας ελεύθερου εμπορίου, δηλαδή τη ισχύει σε: δασμούς, κανονισμούς τελωνείων, μέτρα υγιεινής, υπηρεσίες, επενδύσεις κ.λπ.

Αλλά υπάρχουν δύο ιδιαίτερα σημαντικά στοιχεία. Το πρώτο αφορά τους κανόνες που θα διέπουν εφεξής το πώς θα καθορίζεται η προέλευση ενός προϊ-

Οικονομολόγοι του Ινστιτούτου Johns Hopkins εκτιμούν ότι με την εφαρμογή της νέας ζώνης θα προσθέσει στην παγκόσμια οικονομία 186 δισ. δολάρια.

όντος, στοιχείο πολύ σημαντικό δεδομένου ότι οι συμφωνίες ανάμεσα στις χώρες της περιοχής συχνά υπόκεινται σε ένα μωσαϊκό κανόνων διαφορετικών σε κάθε χώρα. Εν προκειμένω οι σχετικοί

κανόνες ενοποιούνται, ενώ για κάθε προϊόν ο παραγωγός, εξαγωγέας ή άλλη ενδιαφερόμενη πλευρά θα πρέπει να εκδίδει ένα και μόνον πιστοποιητικό. Και το δεύτερο ιδιαίτερο στοιχείο είναι ότι

συσπειρώνουν σε αυτήν την συμφωνία τις δυνάμεις τους για πρώτη φορά Κίνα, Ιαπωνία και Νότια Κορέα.

Πρόκειται για πρωτοβουλία της Κίνας που επιτυγχάνει έτσι την οικονομική ενσωμάτωσή της με αυτήν την καίρια περιοχή για την παγκόσμια οικονομία. Είναι, όμως, και ένα σημαντικό βήμα που προσδίδει μεγαλύτερη συνοχή στην περιοχή

Συμμετέχουν 15 χώρες μεταξύ των οποίων οι Κίνα, Ιαπωνία, Ν. Κορέα, Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία.

αυτή, μετατρέποντάς την σε μια ενιαία ζώνη ελεύθερου εμπορίου ανάλογη της Ε.Ε. και της Βόρειας Αμερικής, αν και προς το παρόν δεν προβλέπει κατάργηση ή δραματική μείωση των δασμών.

Οικονομολόγοι του Ινστιτούτου Johns Hopkins εκτιμούν ότι με την εφαρμογή της νέας ζώνης ελεύθερου εμπορίου θα προσθέσει στην παγκόσμια οικονομία περίπου 186 δισεκατομμύρια δολάρια. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί περίπου στο 0,2% του αθροίσματος του ΑΕΠ των χωρών-μελών της. Σύμφωνα με το κινεζικό ειδησεογραφικό πρακτορείο Σινχουά, ο Κινέζος πρωθυπουργός Λι Κεκιάνγκ τη

χαρακτήρισε «νίκη του ελεύθερου εμπορίου και των πολυμερών σχημάτων».

Η Ιαπωνία και η Νότια Κορέα αναμένεται να είναι οι κατεχούσες κερδισμένες από την εν λόγω συμφωνία, αλλά πολλοί οικονομολόγοι εκτιμούν πως θα επωφεληθούν από τις καλύτερες τιμές των ασιατικών προϊόντων τόσο η Ευρώπη όσο και οι ΗΠΑ. Μιλώντας στους Financial Times, οικονομικοί και πολιτικοί αναλυτές εξέφρασαν την εκτίμηση πως με τη συμφωνία αυτή θα μειωθεί περαιτέρω η επιρροή των ΗΠΑ στην περιοχή.

Έχει ήδη περιοριστεί σημαντικά μετά την απόφαση του Ντόναλντ Τραμπ να αποσύρει τις ΗΠΑ από την ανεξάρτητη εμπορική συμφωνία Ασίας - Ειρηνικού, τη γνωστή με το ακρωνύμιο TPP. Για τον ίδιο λόγο αναλυτές του Bloomberg προβλέπουν πως η σύνταξη της συμφωνίας θα θέσει σε ανταγωνιστικό μειονεκτική ορισμένες αμερικανικές επιχειρήσεις καθώς και κάποιες πολυεθνικές που βρίσκονται εκτός της ζώνης.

Σημειωτέον ότι η ζώνη θα ήταν ακόμη μεγαλύτερη καθώς επρόκειτο να συμπεριλάμε και η Ινδία που, όμως, αποσύρθηκε από τις σχετικές συνομιλίες το 2019 και έκτοτε έχει αρνηθεί να επιστρέψει. Κατά συνέπεια, έχει ενταθεί η υποψία μεταξύ ορισμένων εκ των χωρών πως θα δεσποζέει η Κίνα ως ηγετική δύναμη ανάμεσα των κορωνοϊού.

Επιταχύνεται η ανάκαμψη της Κίνας το δ' τρίμηνο

Συνεχίζεται η ανάκαμψη της Κίνας, της μοναδικής οικονομίας που αναμένεται να κλείσει το έτος με θετικό πρόσημο στην οικονομία της. Η ανάκαμψη της δεύτερης οικονομίας στον κόσμο επιταχύνεται το τέταρτο τρίμηνο, καθώς αυξάνονται η ζήτηση και η πιστωτική επέκταση, ενώ τα μέτρα που έχει προωθήσει το Πεκίνο αναμένεται να της δώσουν ισχυρή ώθηση και το επόμενο έτος. Όπως προειδοποιούν, πάντως, οικονομικοί αναλυτές, το Πεκίνο δεν έχει ακόμη ολοκληρώσει τη στροφή της κινεζικής οικονομίας προς την εγχώρια κατανάλωση και η Κίνα εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εξαγωγές της. Ως εκ τούτου, η αισιόδοξη εικόνα της κινεζικής οικονομίας που επιστρέφει στα προ της πανδημίας επίπεδα ενδέχεται να υπονομευθεί από το δεύτερο κύμα στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ, που είναι σημαντικές αγορές για τα κινεζικά προϊόντα. Ειδικότερα, η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε τον Οκτώβριο κατά 6,9%, υ-

περβαίνοντας τις προβλέψεις των οικονομολόγων που μιλούσαν για αύξηση 6,5%. Η πανδημία είχε παραλύσει κυριολεκτικά το μεγαλύτερο μέρος της δεύτερης οικονομίας στον κόσμο, με αποτέλεσμα την καθίζηση του βιομηχανικού τομέα που τώρα σημειώνει μια εντυπωσιακή ανάκαμψη. Κινητήριος μοχλός ήταν, πάντως, για μία ακόμη φορά η παγκόσμια ζήτηση για κινεζικά προϊόντα η οποία δίνει ώθηση στην οικονομική δραστηριότητα. Εξάλλου ισχυρός παράγοντας είναι και η εγχώρια ζήτηση, καθώς αυτή τη στιγμή η πανδημία έχει πλήρως τιθασευτεί στην Κίνα και οι καταναλωτές ανοίγουν και πάλι τα πορτοφόλια τους και καταναλώνουν ενισχυώντας την κινεζική οικονομία.

Η όκονομια δεν είναι εξίσου εντυπωσιακή σε ό,τι αφορά τις λιανικές πωλήσεις που αυξήθηκαν κατά 4,3% τον Οκτώβριο. Διέψευσαν, έτσι, την πρόβλεψη για αύξηση 4,9% αλλά υπερέβησαν σαφώς την αύξηση 3,3% του Σεπτεμβρίου. Ιδιαίτερο ενδια-

φέρουν παρουσίασαν, όμως, οι πωλήσεις αυτοκινήτων στην Κίνα που τον Οκτώβριο σημείωσαν αύξηση 12,5% και ο λόγος είναι η έντονη ζήτηση για ηλεκτροκίνητα οχήματα ελεύθερου χρόνου, οικογενειακά και φορτηγά. Σημαντική ανάκαμψη σημείωσε, άλλωστε, ο εγχώριος τουρισμός και τον προηγούμενο μήνα η παραδοσιακή εβδομάδα αργιών, η Χρυσή Εβδομάδα όπως αποκαλείται, κατέγραψε επίπεδα ανάλογα εκείνων του περασμένου έτους.

Στην ίδια εικόνα κατατείνουν και τα στοιχεία για τις επενδύσεις, που τους πρώτους 10 μήνες του έτους σημείωσαν αύξηση 1,8% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους, ενώ 0,8% σημείωσαν τους πρώτους εννέα μήνες. Ωστόσο, οι επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα που αντιπροσωπεύει το 60% του συνόλου των επενδύσεων, υποχώρησαν κατά 0,7% στη διάρκεια των πρώτων 10 μηνών του έτους, ενώ τους πρώτους εννέα μήνες του έτους είχαν σημειώσει πτώση 1,5%.

Η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε τον Οκτώβριο κατά 6,9%, υπερβαίνοντας τις προβλέψεις των οικονομολόγων που μιλούσαν για αύξηση 6,5%.

Εξαγορά της Asiana Airlines από την Korean Air

Οι δύο μεγαλύτερες αεροπορικές εταιρείες της Νοτίου Κορέας πρόκειται να συγχωνευθούν με στόχο να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της πανδημίας, τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά. Οι αεροπορικές εταιρείες δέχθηκαν καίριο πλήγμα από τον κορωνοϊό και οι συμμαχίες θεωρούνται αναγκαία αντίδραση και θεραπεία έως ένα βαθμό. Στην περίπτωση της Νότιας Κορέας έχουμε την Korean Air, η οποία με τίμημα 1,6 δισ. δολάρια (1,8 τρις. γουάν Νοτίου Κορέας) απέκτησε την Asiana Airlines, αφοτό έλαβε ένεση ρευστού από τη μητρική της Hanjin Kal. Η τελευταία, η οποία ενδιαφέρεται και για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αερομεταφορέων, έχει δραστηριότητες και στη διαχείριση συστημάτων προμηθευτικής αλυσίδας διαμέσου των θυγατρικών της. Εκτιμά δε ότι με τη βοήθεια της συένωσης των δύο αερομεταφορέων, η Korean Air πλέον θα μπορέσει να καταταγεί ανάμεσα στις δέκα κορυφαίες του κόσμου, όπως αναφέρει σε δημοσίευσή του το Bloomberg. Η Asiana ιδρύθηκε το 1988 με στόχο να ανταγωνιστεί την Korean Air και κάλυπτε δρομολόγια σε 61 πόλεις είκοσι ενός χωρών, πριν από την πανδημία του κορωνοϊού.

Επιπλέον, διατηρεί και δύο εταιρείες χαμηλού κόστους, τις Air Seoul και Busan. «Τα κράτη με πληθυσμό μικρότερο των 100 εκατ. έχουν μόνον έναν αερομεταφορέα πλήρους κλίσης των δρομολογίων, εγχωρίων και διεθνών. Στη Νότια Κορέα λειτουργούσαν μέχρι πρότινος δύο, γεγονός που περιορίζει την ανταγωνιστικότητα των νοτιοκορεάτικων αεροπορικών έναντι των ξένων εταιρειών», επισμαίνει η Hanjin.

Με τη συγχώνευση θα εξορθολογιστούν οι δραστηριότητες των δρομολογίων και θα μειωθούν τα κόστη, ενώ η συνένωση των δικαιωμάτων προσγείωσης και απογείωσης στο Διεθνές Αεροδρόμιο Ιντσον της Σεούλ ενδεχομένως να οδηγήσει σε αύξηση των κοινοπραγιών με άλλες διεθνείς αεροπορικές εταιρείες αλλά και να τονώσει τη ζήτηση για πτήσεις τράνζιτ. Τα σχετικά ανέφερε η Hanjin, προσθέτοντας ότι «με τη σύμπραξη Korean Air και Asiana Airlines, καθώς και την ενίσχυση των δρομολογίων, του στόλου και της χωρητικότητας, θα τονωθεί και η ανταγωνιστικότητα του νέου αερομεταφορέα στη διεθνή αγορά».

Το G20 δημιούργησε κοινό πλαίσιο αναδιάρθρωσης κρατικού χρέους

Στοχεύει στη στήριξη των φτωχών χωρών, καθώς δεν αρκεί το «πάγωμα» πληρωμών

Οι υπουργοί Οικονομικών των 20 μεγαλύτερων αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων οικονομιών του κόσμου (G20) συμφώνησαν για πρώτη φορά σε ένα κοινό πλαίσιο για την αναδιάρθρωση του δημόσιου χρέους χωρών. Η συλλογιστική του κοινού αυτού πλαισίου ακολουθεί έως ένα βαθμό τους κανόνες που διέπουν τη Λέσχη των Παρισιών, την άτυπη ένωση πλούσιων χωρών-πιστωτριών, που υπήρξε πρωτοβουλία του γαλλικού υπουργείου Οικονομικών και αποτελεί το μοναδικό έως τώρα διεθνές βήμα για τέτοιου είδους διαπραγματεύσεις.

Ανακοινωθέν

Το εν λόγω κοινό πλαίσιο προβλέπει πως οι πιστώτριες χώρες θα διαπραγματεύονται από κοινού με τη χώρα-οφειλέτη που θα είναι έτοιμη να δεχθεί όρους παρόμοιους με αυτούς των πιστωτών του ιδιωτικού τομέα. Όπως αναφέρει το G20

Στη συμφωνία μεταξύ των 20 χωρών αναμένεται να συμμετάσχει και η Κίνα.

στο κοινό ανακοινωθέν του, το πλαίσιο αυτό στοχεύει στο «να διευκολύνει εγκαίρως και συντεταγμένα τον χειρισμό του χρέους» όσων χωρών δικαιούνται να «παγώσουν» προσωρινά την αποπληρωμή του χρέους τους στο πλαίσιο όσων συμφωνήθηκαν τον Απρίλιο εν μέσω πανδημίας. Σημειωτέον όμως ότι στη συμφωνία αυτή του Απριλίου συμμετείχαν μόνον πιστωτές από τον ιδιωτικό τομέα και σε εθελοντική μόνον βάση.

Τόσο τον Απρίλιο εν μέσω του πρώτου κύματος της πανδημίας όσο και τώρα, η κίνηση υπαγορεύεται από την ανάγκη να βοηθηθούν οι φτωχές χώρες. Αφορά ειδικότερα όσες χώρες έχουν άμεση ανάγκη ελάφρυνσης του χρέους τους προκειμένου να αντιμετωπίσουν την πανδημία και τον οικονομικό αντίκτυπο των

Το εν λόγω κοινό πλαίσιο προβλέπει πως οι πιστώτριες χώρες θα διαπραγματεύονται από κοινού με τη χώρα οφειλέτη που θα είναι έτοιμη να δεχθεί όρους παρόμοιους με αυτούς των πιστωτών του ιδιωτικού τομέα.

περιοριστικών μέτρων για την ανάσχεσή της. Στο κοινό ανακοινωθέν του G20, οι 20 χώρες-μέλη του αναγνωρίζουν πως πρέπει να κάνουν περισσότερα για να στήριξουν τις φτωχές χώρες και να μην

αρκεστούν σε ένα προσωρινό «πάγωμα» της αποπληρωμής του χρέους τους, που θα επεκταθεί μέχρι το τέλος Ιουνίου του επόμενου έτους.

Η ιδιαίτερη σημασία της συμφωνίας

μεταξύ των 20 χωρών είναι ότι αναμένεται να συμμετάσχει και η Κίνα και να ακολουθήσει τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζουν πότε πρέπει να γίνει διαγραφή ή αναδιάρθρωση επειδή το χρέος κρίνεται μη βιώσιμο.

Και αυτό, γιατί τον Απρίλιο, όταν συμφωνήθηκε σε πρώτη φάση η προσωρινή ελάφρυνση των βαρών για τις φτωχές χώρες με «πάγωμα» στην αποπληρωμή του χρέους τους, η Κίνα δεν είχε δεχθεί να συμπεριλάβει στη συμφωνία χρέη που οφείλονται στις κινεζικές κρατικές τράπεζες.

Αυτή τη φορά, όμως, το κοινό πλαίσιο κάνει πράγματι ένα βήμα πολύ σημαντικό και δεν περιορίζεται στο να «παγώσει» προσωρινά την αποπληρωμή του χρέους: απαιτεί τη συμμετοχή όλων των πιστωτριών χωρών και γενικώς των πιστωτών φορέων Δημοσίου.

Διαγραφές

Το ζήτημα της Κίνας είναι ιδιαίτερος σημαντικός καθώς τα τελευταία χρόνια η δεύτερη οικονομία στον κόσμο έχει εξελιχθεί σε μείζονα πιστωτή των αναπτυσσόμενων χωρών, συχνά μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων όπως για παράδειγμα η κινεζικής επιτροπής Αναπτυξιακή Τράπεζα και η Εξαγωγική και Εισαγωγική Τράπεζα της Κίνας (EXIM). Η Κίνα, πάντως, δείχνει να ανησυχεί ιδιαίτερος για τις διαγραφές χρέους και έχει κατατάξει την κρατική Αναπτυξιακή Τράπεζα στους φορείς του ιδιωτικού τομέα, αρνούμενη να δεχθεί την πλήρη συμμετοχή της σε διαγραφές ή «πάγωμα» χρέους.

Σχολιάζοντας το νέο καθοριστικό βήμα, ο Ιάπωνας υπουργός Οικονομικών Τάρο Ασο τόνισε πως «αποτελεί ιστορική εξέλιξη το γεγονός ότι καταλήξαμε επί αυτού του θέματος όλοι μας, συμπεριλαμβανομένων και των μελών της Λέσχης των Παρισιών». Προσέθεσε, επίσης, ότι «εφεξής όλες οι ενδιαφερόμενες πλευρές πρέπει να διασφαλίζουν την εφαρμογή του κοινού πλαισίου, ενώ η διαφάνεια ως προς το περιεχόμενο του χρέους είναι εξαιρετικά σημαντική».

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η πρόκληση διατηρήσιμης εταιρικής διακυβέρνησης

Η πρόκληση διατηρήσιμης εταιρικής διακυβέρνησης

Η κρίση επιταχύνει εξελίξεις που κανονικά θα είχαν υλοποιηθεί πολύ αργότερα. Μία από τις προκλήσεις που προβάλλουν στον ορίζοντα είναι η κατάργηση της βραχυπρόθεσμης οπτικής στη διοίκηση επιχειρήσεων. Ειδικά στις εισηγμένες εταιρείες η καθημερινότητα ορίζεται από τα αποτελέσματα κάθε τριμήνου τα οποία πρέπει να είναι ανοδικά, καθώς με βάση αυτά ορίζεται η αποτελεσματικότητα και συχνά οι αμοιβές των διοικούντων. Το πρόβλημα είναι ότι εξαιτίας αυτής της προτεραιότητας παραλείπονται οι επενδύσεις. Την περίοδο 1992-2018 οι πληρωμές προς μετόχους (μέρισμα, εξαγορά μετοχών) ως ποσοστό των καθαρών εσόδων των εταιρειών αυξήθηκαν από 20% έως και 60% στις εισηγμένες ευρω-

Οι εταιρείες κυνηγώντας το καλό αποτέλεσμα του επόμενου τριμήνου, αποτυγχάνουν να εντοπίσουν νέες ευκαιρίες.

παϊκές εταιρείες. Ταυτόχρονα, οι επενδύσεις (δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη ως ποσοστό των εσόδων των εταιρειών) μειώθηκαν από 45% έως 38%. Τις δύο τελευταίες δεκαετίες, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διαπιστώνεται υψηλή δαπάνη των εταιρειών για πληρωμές σε μετόχους και περιορισμένη επενδυτική δραστηριότητα.

Η βραχυπρόθεσμη οπτική στην επιχειρηματική δραστηριότητα έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην ερευνητική δραστηριότητα, στην επανεκπαίδευση προσωπικού που χρειάζεται νέες δεξιότητες, αλλά και στη σταδιακή υποβάθμιση των παραγωγικών δυνατοτήτων. Η τάση αυτή μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα ανισότητα αμοιβών αλλά και μειωμένη αντοχή εταιρειών σε απρόβλεπτες περιστάσεις όπως η πανδημία.

Η κοντόφθαλμη θεώρηση έχει ως συνέπεια να μην εντοπίζονται εγκαίρως κίνδυνοι όπως η κλιματική αλλαγή, διάφορες περιβαλλοντολογικές ή κοινωνικές απειλές, παιδική εργασία σε καθυστερημένες χώρες, ζητήματα που αφορούν

ανθρώπινα δικαιώματα και μπορούν να επηρεάσουν την προμήθεια πρώτων υλών ή εμπορευμάτων. Οι εταιρείες, κυνηγώντας το καλό αποτέλεσμα του επόμενου τριμήνου, αποτυγχάνουν να εντοπίσουν νέες ευκαιρίες και απλά προσπαθούν να κάνουν ό,τι στο παρελθόν με καλύτερη κερδοφορία. Δεν συνειδητοποιούν ότι η λίθινη εποχή τερματίστηκε όχι επειδή δεν υπήρχαν πέτρες αλλά γιατί κάποιος ανακάλυψε μεθόδους επεξεργασίας μετάλλων.

Η πραγματικότητα αυτή περιγράφει την αποτυχία του νομικού και εποπτικού πλαισίου που δεν ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να εντοπίζουν ευκαιρίες και να αποφεύγουν κινδύνους. Ήδη κάποιες ευρωπαϊκές χώρες έχουν εντοπίσει το κενό και έχουν νομοθετήσει ή σχεδιάζουν νέα νομοθεσία που εξασφαλίζει τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι πρέπει να αναμορφωθούν οι σχετικές οδηγίες προκειμένου να καθιερωθούν ρυθμίσεις που ισχύουν σε όλα τα κράτη-μέλη. Οι μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρείες επηρεάζονται από την παγκόσμια αλυσίδα προμηθειών, αλλά και πολλές μικρότερες είναι εκτεθειμένες σε δραστηριότητες σε διάφορες χώρες. Η εφαρμογή των σχετικών ρυθμίσεων, ανάλογα με τις προβλέψεις εθνικών νόμων, ενδεχομένως έχει ως αποτέλεσμα αυξημένο κόστος προσαρμογής και λειτουργεί ως αντικίνητρο για τις ευρωπαϊκές εταιρείες. Γι' αυτό και πρέπει να αναμένεται ότι θα υπάρξει πανευρωπαϊκή ρύθμιση με νέες υποχρεώσεις εταιρειών και ενδεχομένως αυξημένες ευθύνες για τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων.

Οι επιχειρήσεις θα κληθούν να προσαρμοστούν σε κινδύνους από εξελίξεις που αφορούν την κλιματική αλλαγή, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την προστασία της βιοποικιλότητας. Οι διοικούντες τις εταιρείες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη μακροχρόνια βιωσιμότητα καθώς και τις επιπτώσεις των εταιρικών δραστηριοτήτων σε όσους επηρεάζονται, τους εργαζόμενους, το περιβάλλον, τις τοπικές κοινωνίες. Και αυτό χωρίς να θεωρείται κίνηση δημοσίων σχέσεων ή προβολής, αλλά δυνατότητα για τον εντοπισμό ευκαιριών καθώς και για να αποκτήσουν αντοχή. Τελικά η βιώσιμη διοίκηση είναι προς το συμφέρον των μετόχων.

The 3rd Annual Forum of CERIDES
Excellence in Innovation & Technology

Nicosia
Risk Forum
#NRF2020

Preparing for the Next Pandemic
The important role of Civil Protection:
A Regional View

Thursday, 26 November 2020
Virtual Event

READ MORE CERIDES.EUC.AC.CY

Organizer:

Media Sponsor:

Platinum Sponsor:

Gold Sponsors:

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

60 ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΟΠΑΠ
ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΕΡΗΦΑΝΟΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Υποσχέσεις

Προλειπώνοντας το έδαφος για μια αλλαγή στη νομισματική πολιτική, ο Ερντογάν υποσχέθηκε ότι εφ'εξής δεν θα παρεμβαίνει στο έργο της κεντρικής τράπεζας όταν παραδéchθηκε για πρώτη φορά το αυτονόητο ότι «όπως και παντού στον κόσμο, στη χώρα μας δουλειά της κεντρικής τράπεζας είναι να καθορίζει και να εφαρμόζει την πολιτική που απαιτείται».

Συγκρατημένος

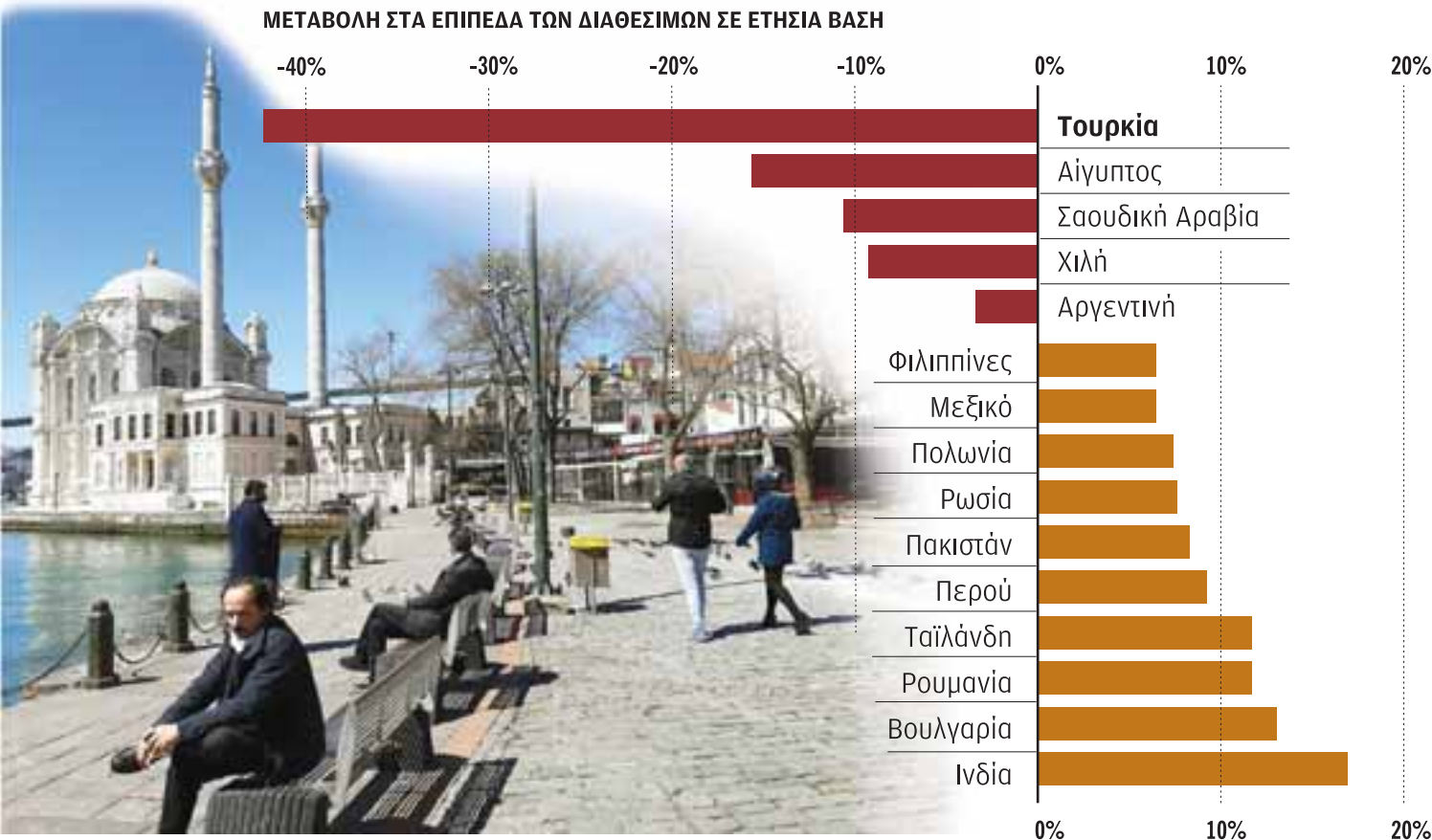
Οι προσδοκίες για άμεση αλλαγή πλεύσης δεν αποκλείεται να διαψευσθούν, καθώς ο νέος διοικητής της κεντρικής τράπεζας, Νασί Αγκμπάλ, φάνηκε συγκρατημένος όταν δήλωσε πως «θα επανεξετασθεί η τρέχουσα κατάσταση και θα καταγράφονται οι εξελίξεις, και οι αναγκαίες αποφάσεις πολιτικής θα ληφθούν όταν θα υπάρχουν τα στοιχεία και οι τελικές αξιολογήσεις».

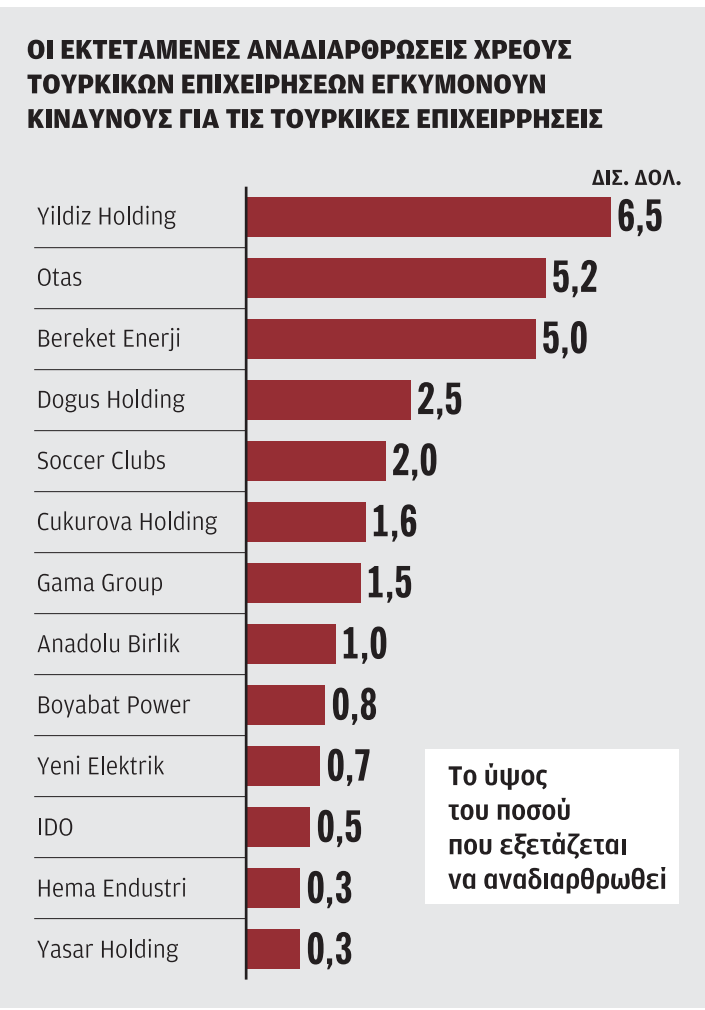
Αποφασιστικότητα

Ο παρατηνθείς υπουργός Οικονομικών Μπεράτ Αλμπαϊράκ έδινε εντολή στην κεντρική τράπεζα να διατηρεί χαμηλό το κόστος δανεισμού. Όταν οι δημοσιογράφοι τον ρωτούσαν σχετικά με την υποχώρηση της τουρκικής λίρας, επιχειρούσε να εμφανίσει ένα προσώπιο αποφασιστικότητας με δηλώσεις του τύπου «δεν κοιτάζω τις ισοτιμίες του δολαρίου».

Η Τουρκία έχει ξοδέψει τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη αναδυόμενη αγορά

ΠΗΓΗ: Bloomberg

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Κλονίζει τον Ερντογάν η νομισματική κρίση

Ο τούρκος πρόεδρος σπεύδει να αλλάξει την ανορθόδοξη οικονομική πολιτική που οδήγησε σε ναυάγιο τη λίρα

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Η ώρα της αλήθειας φαίνεται να πλησιάζει για τον Ταγίπ Ερντογάν, μιας αλήθειας που θα μπορούσε να θέσει κάποιους, έστω και ελάχιστους, περιορισμούς στην αρχή ενός ανδρός στην Τουρκία. Αυτό δείχνει τουλάχιστον η ανατροπή που έγινε τις τελευταίες ημέρες στο οικονομικό επιτελείο της τουρκικής κυβέρνησης. Δεν ήταν λίγοι όσοι βιάστηκαν να συσχετίσουν αυτή την ανατροπή με την έκβαση των αμερικανικών εκλογών και να την αποδώσουν στην επικείμενη αντικατάσταση του Ντόναλντ Τραμπ από έναν πρόεδρο όχι και τόσο φιλικό προς τον Ερντογάν.

Όπως είναι λογικό, όμως, η απογοήτευση του κεντρικού τραπεζίτη Μουράτ Ουϊσάλ και η παραίτηση του υπουργού Οικονομικών και γαμπρού του Ερντογάν, Μπεράτ

Η κεντρική τράπεζα αναμένεται να προχωρήσει εντός της εβδομάδας σε αύξηση επιτοκίων.

Αλμπαϊράκ, οφείλεται στα όσα συμβαίνουν στην τουρκική οικονομία. Τις υπαγόρευσε ένα αδιέξοδο για το οποίο φέρει σχεδόν εξ ολοκλήρου την ευθύνη ο Τούρκος πρόεδρος, καθώς επέβαλε επί χρόνια μίαν ανορθόδοξη πολιτική που στόχευε αποκλειστικά και μόνον στη δημοτικότητα του και στην παραμονή του στην εξουσία. Πρόκειται για την πολιτική του φθηνού χρήματος, των χαμηλών επιτοκίων, που είχε στόχο μια οικονομική ανάπτυξη βασισμένη στον πυρετώδη δανεισμό. Το α-

ποτέλεμά της ήταν, όμως, να αποξενώσει το ξένο κεφάλαιο που χρειάζεται η Τουρκία για να καλύψει τα ελλείμματά της και να οδηγήσει τη χώρα του στη μεγαλύτερη νομισματική κρίση των τελευταίων δεκαετιών και σε έναν καλπάζοντα πληθωρισμό που υποβάθμισε ραγδαία το βιοτικό επίπεδο του τουρκικού λαού.

Η κορύφωση της κρίσης ήρθε προ ημερών με την υποχώρηση της τουρκικής λίρας σε ιστορικό χαμηλό, που έδρασε ως ορδός της αλήθειας αναγκάζοντας τον Ερντογάν να αποπέμψει τον κεντρικό τραπεζίτη και έως τότε πειθνίο όργανό του. Τον αντικατέστησε με τον πρώην υπουργό Οικονομικών Νασί Αγκμπάλ, εκφραστή της ορθόδοξης νομισματικής πολιτικής, δίνοντας έτσι στην κεντρική τράπεζα μια ευκαιρία να στηρίξει το νόμισμα της χώρας και να αντιμετωπίσει τις παθογένειες της

τουρκικής οικονομίας. Εν ολίγοις, η ανατροπή ενδέχεται να σηματοδοτεί αλλαγή πλεύσης στη νομισματική πολιτική της Τράπεζας της Τουρκίας και αναθεώρηση της φιλοσοφίας που διέπει γενικότερα την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης Ερντογάν.

Οι πρώτες ενδείξεις για μια τέτοια στροφή αναμένεται να φανούν μέσα στην εβδομάδα, την Πέμπτη, οπότε συνεδριάζει η Τράπεζα της Τουρκίας για πρώτη φορά υπό τον νέο διοικητή της. Ο ίδιος ο Ερντογάν, άλλωστε, φάνηκε να προλαίπει το έδαφος για κάποια αλλαγή όταν υποσχέθηκε να ανακαταστήσει τον πληθωρισμό που έχει φτωχύνει τον τουρκικό λαό αλλά και να επαναφέρει την Τουρκία σε πορεία βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης.

Η διαφαίνουσα προοπτική μιας αλλαγής που θα αποκαταστήσει την εμπιστο-

σύνη της αγοράς στην τουρκική οικονομία και θα ανακατίσει τον πληθωρισμό οδήγησε άμεσα σε άνοδο τόσο την τουρκική λίρα όσο και τους υπόλοιπους τουρκικούς τίτλους. Οι προσδοκίες στην προκειμένη περίπτωση αφορούν μια αποφασιστική αύξηση των επιτοκίων της τουρκικής λίρας που θα μπορούσε να ανακόψει τη διολίσθηση του νομίσματος και τη συνεπακόλουθη επιτάχυνση του πληθωρισμού. Ορισμένοι οικονομικοί αναλυτές προσβέβονταν μάλιστα σε μια αύξηση των επιτοκίων κατά 4 εκατοστιαίες μονάδες, στο 14,25% από το 8,25% στο οποίο βρίσκονται τώρα. Τίποτε δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένο πάντως, ούτε είναι βέβαιο πως ο νέος κεντρικός τραπεζίτης θα μπορέσει να χαράξει ανεξάρτητη πορεία και να απεγκλωβίσει την κεντρική τράπεζα από τον ασφυκτικό εναγκαλισμό του Τούρκου προέδρου.

Προτεραιότητα, να τεθεί υπό έλεγχο ο υψηλός πληθωρισμός

Ο νέος διοικητής της κεντρικής τράπεζας φάνηκε επιφυλακτικός στις πρώτες δηλώσεις που έκανε μόλις ανέλαβε καθήκοντα. Μολοντί υποσχέθηκε πως η Τράπεζα της Τουρκίας «θα χρησιμοποιήσει τα εργαλεία της για να ανακόψει τον πληθωρισμό», ο Νασί Αγκμπάλ έδωσε την εντύπωση ότι προσπαθούσε να περιορίσει τις προσδοκίες της αγοράς για μια άμεση αλλαγή πολιτικής. Υπογράμμισε πως «θα επανεξετασθεί η τρέχουσα κατάσταση και θα καταγράφονται προσεκτικά οι εξελίξεις» και ότι οι σχετικές αποφάσεις θα ληφθούν όταν θα υπάρχουν τα αναγκαία στοιχεία και οι τελικές αξιολογήσεις.

Όπως πολλοί αναλυτές έχουν υπογραμ-

μίσει, τίποτε δεν μπορεί να διασφαλίσει πως θα αλλάξει στάση ο ίδιος ο Ερντογάν. Έστω κι αν ο Τούρκος πρόεδρος παραδέχθηκε για πρώτη φορά ότι δουλειά της κεντρικής τράπεζας είναι να αποφασίζει και να εφαρμόζει την πολιτική που χρειάζεται για να παραμείνει υπό έλεγχο ο πληθωρισμός. Η δήλωση αυτή αποτελεί στροφή 180 μοιρών από τη στάση των τελευταίων ετών και την υπόσχεση που είχε δώσει ο Ερντογάν μετά την επανεκλογή του ότι θα έχει ο ίδιος τον απόλυτο έλεγχο της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής. Η νέα του δέσμευση ανελήφθη σε στιγμή εκβιαστικά μεγάλης πίεσης, καθώς είχε προηγηθεί η κατάρρευση του νομίσματος,

με την ισοτιμία να διαμορφώνεται σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο στις 8,5 τουρκικές λίρες προς ένα δολάριο. Ένα επίπεδο πολύ χαμηλότερο και από αυτό στο οποίο είχε διολισθήσει η λίρα το καλοκαίρι του 2018 όταν το ξένο κεφάλαιο εγκατέλειπε την Τουρκία εν τω μέσω μιας διπλωματικής κρίσης ανάμεσα στην Αγκυρα και την Ουάσινγκτον.

Δεν θα εξεπλήττε κανέναν, άλλωστε, αν υπήρχε μια προσωρινή μεταβολή της νομισματικής πολιτικής που θα στηρίξει την τουρκική λίρα και στη συνέχεια επαναληφθεί το ίδιο σενάριο. Πολλοί αναλυτές διαψεύστηκαν, άλλωστε προ διετίας όταν έσπευσαν να προεξοφλήσουν το τέλος

«των Ερντογανόμικς» όπως χαρακτηρίζαν την οικονομική πολιτική Ερντογάν και τις ανορθόδοξες θεωρίες του Τούρκου προέδρου ότι τα υψηλά επιτόκια προκαλούν πληθωρισμό. Τότε η κεντρική τράπεζα είχε κυριολεκτικά αφηνιάσει την αγορά με μια απότομη αύξηση των επιτοκίων στο 24% από το προηγούμενο 17,75%. Κι ενώ είχε οδηγήσει την τουρκική λίρα σε άμεση άνοδο κατά 5%, η κίνηση είχε παράλληλα προκαλέσει και την αντίδραση του Τούρκου προέδρου. Εμφανώς εξοργισμένος ο Ερντογάν είχε δηλώσει ότι «δεν μπορούμε να επιτρέψουμε τη χρήση αυτού του εργαλείου εκμετάλλευσης που λέγεται επιτόκια», ενώ είχε αποδώσει την αποδυ-

νάμωση του νομίσματος στη διεθνή συνωμοσία που εξαφνίζεται κατά τις Τουρκίας και τις οικονομίες της.

Και βέβαια, λίγους μήνες αργότερα ο Ερντογάν απέπειψε τον τότε κεντρικό τραπεζίτη, Μουράτ Τσετίνκαγια, ως μη επαρκώς πειθνίο και τον αντικατέστησε με τον Μουράτ Ουσάλ, προσβέβοντας στην μεγαλύτερη υπακοή του. Για να τον αποπέμψει βέβαια και αυτόν προ μιας εβδομάδας και να τον αντικαταστήσει με τον Νασί Αγκμπάλ που αντιπροσωπεύει την ακριβώς αντίθετη φιλοσοφία. Κανείς δεν ξέρει πόσο ανεξαρτησία θα δώσει αυτή τη φορά στον κεντρικό τραπεζίτη ή αν του επιφυλάσσει την ίδια τύχη.

Την τελευταία πενταετία η τουρκική λίρα έχει χάσει το 70% της αξίας της

Το σημαντικότερο πρόσωπο του δράματος που παίζεται αυτές τις ημέρες στην Τουρκία, και δεν αποκλείεται να έχει ακόμη πολλά επεισόδια για να ολοκληρωθεί, φαίνεται πως είναι ο Μπεράτ Αλμπαϊράκ. Ανακοίνωσε αφηνιάστικα την παραίτησή του από το χαρτοφυλάκιο του υπουργού Οικονομικών στο Instagram, υπερβαιώντας σε πρωτοτυπία και τα Twitter του Ντόναλντ Τραμπ. Η παραίτησή του προκάλεσε την ενθουσιώδη αντίδραση της αγοράς και οδήγησε την τουρκική λίρα σε μια ασυνήθη άνοδο 6%.

Στη διάρκεια της θητείας του, που ευδοκίμησε μόνον για περίπου δύο χρόνια, το τουρκικό νόμισμα έχει χάσει σχεδόν

το 40% της αξίας του. Δεν μπορεί, βέβαια, να αποδοθεί όλη αυτή η θεαματική πτώση στον Αλμπαϊράκ, που φαίνεται να έχει λειτουργήσει ως εκτελεστικό όργανο του Τούρκου προέδρου κωφεύοντας στις δυσάρεστες εξελίξεις. Η λίρα υποχωρούσε πολύ προτού αναλάβει ο Αλμπαϊράκ και στη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας το τουρκικό νόμισμα έχει χάσει σχεδόν το 70% της αξίας του. Η λίρα έχει προφανώς υπονομευθεί όχι μόνον από τις παρεμβάσεις του Ερντογάν στην κεντρική τράπεζα αλλά και από την επεκτατική πολιτική του Τούρκου προέδρου που ανοίγει μέτωπα ανά την υφήλιο. Η συνεχής πτώση της τουρκικής λίρας είχε καλλιεργήσει έντονη δυ-

Αιτία, οι συνεχείς παρεμβάσεις του Ταγίπ Ερντογάν στην οικονομική πολιτική και οι γεωπολιτικές εντάσεις.

σφορία στην κοινή γνώμη και μια αντίπαθη προς τον Αλμπαϊράκ.

Ο ίδιος φαίνεται να ευθύνεται σε μεγάλο βαθμό, καθώς ταυτίστηκε απόλυτα με τις προταγές του πεθερού του, τόσο, ώστε να αρνείται συστηματικά την ύπαρξη οικονομικής κρίσης στη χώρα και να υποβαθμίζει το πρόβλημα της ανεργίας και

του πληθωρισμού. Κάποιες φορές σοκαρίζει τους πολίτες όταν, ερωτώμενος από δημοσιογράφους για την υποτίμηση της λίρας έναντι του δολαρίου, έδινε αλαζονικές απαντήσεις του τύπου «δεν παρακολουθώ τις ισοτιμίες του δολαρίου». Και βέβαια έδινε την εντύπωση ότι αδιαφορούσε πλήρως για τη συνεχή υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των Τούρκων. Προκειμένου να τηρήσει τις προταγές του Ερντογάν και να διατηρήσει χαμηλό το κόστος δανεισμού, ο Αλμπαϊράκ έδινε εντολή στην κεντρική τράπεζα και στις κρατικές τράπεζες της Τουρκίας να στηρίζουν την τουρκική λίρα με άλλο τρόπο: με παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος, εν ολίγοις με μαζικές α-

γορές τουρκικών λιρών με δολάρια.

Η τακτική αυτή απέβη καταστροφική γιατί, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Goldman Sachs, οι κρατικές τράπεζες της Τουρκίας έχουν σπαταλήσει για τον σκοπό αυτό 100 δισ. δολάρια, ενώ άλλες εκτιμήσεις θέλουν το ποσό αυτό να υπερβαίνει τα 140 δισ. δολάρια. Το αποτέλεσμα ήταν μια συστηματική διάβρωση των συναλλαγματικών διαθεσίμων της χώρας, που κινδυνεύουν να εξαντλιστούν πλήρως. Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, τα διαθέσιμα της Τουρκίας έχουν περιοριστεί στα 50 δισ. δολάρια, ενώ πολλοί οικονομολόγοι τα υπολογίζουν σε μόλις 18,4 δισ. δολάρια. Και βέβαια όλες αυτές οι παρεμβάσεις υπήρξαν

ατελέσφορες και το νόμισμα συνέχιζε αδιάκοπα την πτωτική πορεία του. Φέτος η κεντρική τράπεζα επιχείρησε να ανακόψει την πτώση επιβάλλοντας περιορισμούς στις συναλλαγές σε τουρκικές λίρες, αλλά έτσι «πάγωσε» την αγορά και οδήγησε σε μαζική έξοδο τους ξένους επενδυτές που έχουν αποσύρει πάνω από 13 δισ. δολάρια από το νόμισμα και τους τίτλους της χώρας. Τώρα τον Αλμπαϊράκ διαδέχεται ο Λουτφί Ελβάν, βουλευτής του κυβερνώντος κόμματος, που έχει διατελέσει υπουργός Μεταφορών, Ναυτιλίας και Υποδομών, πάντα στην κυβέρνηση Ερντογάν. Απομένει να φανεί αν θα κατορθώσει τελικά να αλλάξει την πορεία της τουρκικής οικονομίας.

Net Zero έως το 2030

Στόχος μας η επίτευξη μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέσα από τις δράσεις μας

[pwc.to/NetZero-2030](https://www.pwc.to/NetZero-2030)

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ατολμη η Fed απέναντι στην κλιματική αλλαγή

Του **JOHN FOLEY / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Με τα σημερινά δεδομένα, φαίνεται πως πλέον ήρθε η χρονική στιγμή και οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής καθίστανται ορατές για τους αξιωματούχους της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των Ηνωμένων Πολιτειών, τους ανθρώπους, δηλαδή, που αποφασίζουν για τη μοίρα των επτοκίων.

Στις αρχές της εβδομάδας, η τράπεζα (Fed) για πρώτη φορά στη σύγχρονη ιστορία στην ανά διετία έκθεσή της με θέμα τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος συμπεριέλαβε στον κατάλογο των απειλών και την κλιματική αλλαγή. Βέβαια, η στιγμή της επιφοίτησης καθυστέρησε, αλλά ανοίγει τον δρόμο για περισσότερο στοχευμένες δράσεις, ειδικά τώρα, που το πολιτικό σκηνικό φαίνεται πολύ ευνοϊκότερο από ό,τι στο πρόσφατο παρελθόν.

Το πολιτικό σκηνικό φαίνεται πολύ ευνοϊκότερο, από ό,τι στο πρόσφατο παρελθόν, για στοχευμένες δράσεις.

Πάντως, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των Ηνωμένων Πολιτειών δεν είναι ο θεσμός που εύκολα χειραγωγείται όταν έρχεται η ώρα να επιβάλει ρυθμίσεις επί των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Αλλά ο πρόεδρος της Τζερόμι Πάουελ δείχνει ατολμία όσον αφορά τα ζητήματα της υπερθέρμανσης του πλανήτη και επιφυλάσσεται στο να προτείνει συγκεκριμένες αλλαγές, τις οποίες πρέπει να κάνουν οι τράπεζες υπό το πρίσμα αυτό. Επιπροσθέτως, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ δεν έχει ακόμη ενταχθεί στο Δίκτυο για την Απορρύπανση του Χρηματοπιστωτικού Συστήματος, στο οποίο μέλη είναι οι περισσότερες από τις κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο.

Το πρόβλημα ωστόσο της κλιματικής αλλαγής και των σοβαρών συνεπειών της έχει με άλλους τρόπους συνεκτιμηθεί στις προτεραιότητες της Fed. Ο Λάιλ Μπρίναρντ, ο ανοικτά προοδευτικός διοικητής της Fed στο Σαν Φρανσίσκο, μίλησε χωρίς περιστροφές για το θέμα πέρυσι τον Νοέμβριο, όταν φιλοξενήθηκε τραπεζικό συ-

νέδριο στην έδρα του. Μόλις ένα μήνα νωρίτερα, τον Οκτώβριο του 2019, τα πρακτικά της συνεδρίασης της αρμόδιας επιτροπής της Fed, που αποφασίζει για τη νομισματική πολιτική, φανέρωναν ότι δύο από τους συμμετέχοντες είχαν επισημάνει πως η «εποπτεία για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος θα πρέπει να συμπεριέχει και τους επενδυτικούς κινδύνους που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή». Κατόπιν τούτων, λοιπόν, γιατί παρατηρείται αυτή η δυστοκία; Ενδεχομένως, διότι στις Ηνωμένες Πολιτείες το κλίμα ως πολιτικό ζήτημα έχει προβληθεί από τη Γερουσία και τον πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ ως ένα ζήτημα της Αριστεράς. Τεχνικά μιλώντας, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ λειτουργεί ανεξαρτήτως της πολιτικής εξουσίας, αλλά δύσκολα θα μπορούσε να αρνηθεί κανείς ότι η εκλογή του Δημοκρατικού Τζο Μπάιντεν θα κάνει τα πράγματα λίγο ευκολότερα για οργανισμούς και υπηρεσίες που έχουν την πρόθεση να ασχοληθούν άμεσα με τους κινδύνους από την υπερθέρμανση.

Επί του παρόντος, οι Ηνωμένες Πολιτείες σε πολλά μέτωπα υπολείπονται των άλλων. Η Γαλλία και Βρετανία έχουν ήδη σχεδιάσει τη διεξαγωγή τεστ αντοχής για τις τράπεζές τους, στα οποία θα συνεξετάζεται ως κριτήριο και το θέμα του κλίματος, ενώ το παράδειγμα τους αναμένεται να ακολουθήσουν και άλλες ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και η Ιαπωνία.

Εκοντας υπό την επιβλεψή της ένα γιγάντιο χρηματοπιστωτικό σύστημα, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των Ηνωμένων Πολιτειών δεν έχει την πολυτέλεια να πειραματιστεί. Πέραν τούτου, οι τράπεζες της χώρας βρίσκονται να είναι πολύ εκτεθειμένες τόσο στις αντίξοες καιρικές συνθήκες όσο και στην αποδυνάμωση των κλάδων εντάσεως γαιάνθρακα, ένας εκ των οποίων είναι αυτός του πετρελαίου.

Κάτι ενθαρρυντικό είναι ότι, έχοντας καθυστερήσει, έχει και κάποια πλεονεκτήματα. Η τράπεζα μπορεί τώρα να διαπιστώσει πως θα εξελιχθούν τα πρόγραμμα τεστ αντοχής σε άλλες χώρες, αλλά και να εξετάσει τις υποθέσεις που χρησιμοποιούν οι ομολογές της.

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ λειτουργεί ανεξαρτήτως της πολιτικής εξουσίας, αλλά δύσκολα θα μπορούσε να αρνηθεί κανείς ότι η εκλογή του Δημοκρατικού Τζο Μπάιντεν θα κάνει τα πράγματα λίγο ευκολότερα.

Το 2017, 2,45 εκατ. τουρίστες επισκέφθηκαν τη Βαρκελώνη για δύο ημέρες προκειμένου να παρακολουθήσουν αγώνα της ομάδας, ενώ οι επισκέπτες στο μουσείο της έφθασαν το 1,57 εκατ.

Βαριά ήττα για την Μπαρτσελόνα από τη μείωση του τουρισμού

Η δημοφιλής ομάδα της Ισπανίας αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα αξιοθέατα της πόλης

Του **ΜΑΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΤΟΥ**

Για τους Καταλανούς η Μπαρτσελόνα είναι κάτι παραπάνω από μία ομάδα. Αυτό ισχύει και για την οικονομία της Βαρκελώνης, καθώς η Μπάρτσα αποτελεί ένα από τα πιο αξιόλογα τουριστικά αξιοθέατα της πόλης, ενώ ενισχύει σημαντικά τα φορολογικά έσοδα και την απασχόληση στην πόλη. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Deloitte, η Μπαρτσελόνα συνεισφέρει το 1,5% του ΑΕΠ της πόλης καθώς κάθε ένα ευρώ στον προϋπολογισμό της ομάδας παράγει 2,3 ευρώ στο ΑΕΠ της πόλης. Επίσης, κάθε ένα ευρώ που δαπανά η Μπαρτσελόνα δημιουργεί επιπλέον φορολογικά έσοδα 0,60 ευρώ.

Εσοδα

Μόνο το 2017 τα φορολογικά έσοδα της πόλης που σχετίζονται με το κλαμπ έφθασαν τα 242 εκατ. ευρώ. Σε ό,τι αφορά την απασχόληση, 16.500 θέσεις εργασίας σχετίζονται άμεσα με τις δραστηριότητες της ομάδας. Το 6% των τουριστών δηλώνει ότι βασικός λόγος για να ταξιδέψει στην πόλη είναι η ομάδα της Μπαρτσελόνα, ενώ η επίσκεψη στο «Καμπ Νου» και στο μουσείο του συλλόγου αποτελεί το πιο δημοφιλές τουριστικό πακέτο. Μόνο το 2017, 2,45 εκατ. τουρίστες επισκέφθηκαν τη Βαρκελώνη για δύο ημέρες προκειμένου να παρακολουθήσουν αγώνα της ομάδας, ενώ οι επισκέπτες στο μουσείο της έφθασαν το 1,57 εκατ.

Τα νούμερα αυτά αποδεικνύουν γιατί

Στα πρόθυρα χρεοκοπίας η Μπάρτσα, μετά το πλήγμα 200 εκατ. λόγω πανδημίας.

η Μπαρτσελόνα αποτελεί βασικό εξάρτημα της τουριστικής βιομηχανίας της Βαρκελώνης, αλλά και το πόσο σημαντικός είναι ο τουρισμός για τα έσοδα του κλαμπ. Στις παλιές καλές ημέρες, οι τουρίστες έφερναν χρήμα τόσο στην πόλη όσο και στα ταμεία της Μπάρτσα, έστω και αν οι οπαδοί της αναγκάζονταν να υπομένουν στο «Καμπ Νου» τουρίστες –κυρίως Ασιάτες– να παρακολουθούν αγώνα της ομάδας φορώντας φανέλα της μιστής Ρεάλ Μαδρίτης.

Τα έξοπασμα της πανδημίας άλλαξε τα πάντα και ανέδειξε την εξάρτηση της Μπαρτσελόνα από τον τουρισμό. Η ομάδα της Καταλωνίας έχει δεχθεί πολύ μεγαλύτερο πλήγμα από τον κορωνοϊό σε σχέση με τα άλλα μεγάλια του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου. Η ζημία από την πανδημία ξεπερνά σήμερα τα 200 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του συλλόγου. Αυτή η μεγάλη ζημία σε συνδυασμό με την καταστροφική πενταετία της διοίκησης Μπαρτομέου έχουν φέρει την Μπαρτσελόνα στα πρόθυρα της χρεοκοπίας.

Ζημίες

Για τη χρονιά 2019-2020 ο σύλλογος εμφάνισε ζημίες 97 εκατ. ευρώ, αν και τα έσοδά του κινήθηκαν στο υψηλό –για πο-

δοσφαιρική ομάδα– ποσό των 855 εκατ. ευρώ. Χωρίς την πανδημία, τα έσοδα θα είχαν υπερβεί το 1 δισ. ευρώ. Πλέον, το συσσωρευμένο χρέος της Μπαρτσελόνα πλησιάζει τα 490 εκατ. ευρώ και ο σύλλογος –που την περίοδο αυτή διοικείται από υπηρεσιακή διοίκηση μετά την παραίτηση του Μπαρτομέου, στα τέλη Οκτωβρίου– αναζητεί τρόπους για να σώσει την παρτίδα.

Παράλληλα, «τρέχει» το πρότζεκτ Espai Barca, που αφορά την ανακίνηση και αύξηση της χωρητικότητας του «Καμπ Νου» από 94.000 σε 117.000 θέσεις, την αναβάθμιση των κτιριακών υποδομών της ακαδημίας, της περίφημης Macia, αλλά και την αναβάθμιση των προπονητικών εγκαταστάσεων. Με τα σημερινά οικονομικά δεδομένα, πάντως, το μέλλον του σχεδίου είναι αμφίβολο, και οι ελλείδες επαφίενται στις διαπραγματεύσεις της ομάδας με την Goldman Sachs για την εξασφάλιση δανείου. Πώς έφθασε όμως μια τόσο μεγάλη ομάδα, μια πραγματικά μηχανή παραγωγής χρήματος και υπεράσπισης στα πρόθυρα της χρεοκοπίας; Ευθύνονται μόνον ο κορωνοϊός και το πλήγμα στον τουρισμό; Προφανώς και όχι. Η πενταετία Μπαρτομέου αποδεικνύεται καταστροφική για την Μπαρτσελόνα, τα οικονομικά της οποίας δεν ήταν στην καλύτερη δυνατή κατάσταση και πριν από την πανδημία.

Βασική αιτία ήταν η κακοδιαχείριση και οι κάκιστες επιλογές του προέδρου Μπαρτομέου. Ο 57χρονος επιχειρηματίας –η εταιρεία του κατασκευάζει διαδρόμους επιβίβασης επιβατών σε αεροπλάνα και πλοία εξ ου και το «Θυρωρός», το παρα-

τσούκλι που του κόλλησαν οι φίλοι των «μπλαουγκράνα»– δεν κατάφερε να ελέγξει το μισθολογικό κόστος της ομάδας.

Ο κάθε παίκτης της Μπαρτσελόνα λαμβάνει ετησίως 11 εκατ. ευρώ κατά μέσον όρο –το ετήσιο συμβόλαιο του Μέσι χωρίς τα έξτρα είναι στα 106 εκατ.– με αποτέλεσμα το μισθολογικό κόστος να φθάνει το 69% των εσόδων, όταν της Ρεάλ Μαδρίτης αγγίζει το 53%. Αν σε αυτό προστεθεί και το κόστος της κάθε μεταγραφής, τότε το ποσοστό επί των εσόδων εκτοξεύεται περίπου στο 80%.

Ναυάγιο

Η δεύτερη αιτία του διαφαινόμενου ναυαγίου είναι οι εξαιρετικά άστοχες, αν και υπερβολικά ακριβές, μεταγραφές. Από το 2015 η ομάδα που το 2017 έλαβε πάνω από 220 εκατ. από την πώληση του Νεϊμάρ, έχει διαπληνθεί πάνω από 1 δισ. σε μεταγραφές. Αυτός όμως ο πακτωλός χρημάτων δεν είχε αποτέλεσμα και έτσι ήρθε το εξευτελιστικό 8-2 από την Μπάγερν τον περασμένο Αύγουστο στον ημιτελικό του Τσάμπιονς Λιγκ. Στο παιχνίδι αυτό, ο Ουσμάν Ντεμπελέ (κόστος αγοράς 130 εκατ.) δεν ήταν καν στη 18άδα, ο Αντουάν Γκριζμάν (αγορά 120 εκατ.) μπήκε αλλαγή και ήταν απλή αναφορά στο φύλλο αγώνος και ο Φελίπε Κουτίνιο (αγορά 145 εκατ.) πέρασε αλλαγή αλλά με τη φανέλα της Μπάγερν – είχε δοθεί δανεικός. Σκόραρε πάντως δύο φορές και μοίρασε μία ασίστ, βάζοντας το τελευταίο καρφί στο φέρετρό της Μπαρτσελόνα.

Το 26% των νέων επιχειρήσεων στη Γερμανία ιδρύεται από μετανάστες

Η περίπτωση της γερμανικής BioNTech έχει κάνει τον γύρο του κόσμου, όπως αναφέρει σε σχετικό της δημοσίευμα η Deutsche Welle. Η φαρμακευτική εταιρεία, σε συνεργασία με τον αμερικανικό κολοσσό της Pfizer, έχει παρασκευάσει εμβόλιο για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού με πάνω από 90% αποτελεσματικότητα.

Συμβόλαια

Πριν ακόμη αδειοδοτηθεί και παραχθεί το εμβόλιο, η BioNTech είχε ήδη υπογράψει συμβόλαια για την πώληση εκατοντάδων εκατομμυρίων δόσεων. Η αξία της μέχρι πρότινος σχετικά μικρής επιχείρησης ξεπερνά αυτή τη στιγμή τα 20 δισεκατομμύρια – οι δε εκτιμήσεις οικονομολόγων φέρουν την BioNTech και την Pfizer να αποκοιμίζουν το 2021 από τις πωλήσεις του εμβολίου τους 13 δισ. δολάρια, που θα τα μοιραστούν ισόποσα. Ιδρυτές της είναι ένα ζευγάρι, δύο παιδιά Τούρκων μεταναστών στη Γερμανία. Η περίπτωση

Από τις 605.000 εταιρείες που συστάθηκαν πέρυσι, οι 160.000 ανήκουν σε άτομα με ξένη καταγωγή.

τους δεν αποτελεί εξαίρεση, αλλά μάλλον τον κανόνα. Από τις 605.000 εταιρείες που ιδρύθηκαν πέρυσι στη Γερμανία, οι 160.000 έχουν συσταθεί από άτομα με ξένη καταγωγή. Σε σύγκριση με το 2018, το μερίδιό τους αυξήθηκε κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες και έφθασε το 26%, όπως καταγράφεται σε έρευνα της κρατικής επενδυτικής τράπεζας KfW.

Οι λιγότερες ευκαιρίες που προσφέρονται στην αγορά εργασίας για άτομα με αλλοδαπή προέλευση, αλλά και μια μεγαλύτερη διάθεση να αναλάβουν ρίσκα, είναι, σύμφωνα με τη μελέτη, δύο από τις βασικότερες αιτίες για αυτήν την αύξηση. Ένας άλλος παράγων έχει

να κάνει με το ότι υπάρχει η θετική εμπειρία που έχουν αποκομίσει φίλοι, γνωστοί και συγγενείς ανοίγοντας επιχείρηση, και οι οποίοι στη δεδομένη περίπτωση λειτουργούν ως πρότυπα.

«Η Γερμανία επωφελείται εδώ και πολλά χρόνια από τη μεγαλύτερη προθυμία των μεταναστών να ανοίξουν δική τους επιχείρηση», δηλώνει η επικεφαλής οικονομολόγος της KfW, Φρίντλ Κέλερ-Γκάμπι, σε ανακοίνωση της τράπεζας. Όπως επισημαίνει, «οι νεοσύστατες επιχειρήσεις είναι σημαντικές για την ανανέωση και, επομένως, για τη μελλοντική βιωσιμότητα μιας οικονομίας». Το τρέχον έτος συνιστά λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού μια «ιδιαίτερη πρόκληση», όπως υπογραμμίζει στην DW η κ. Κέλερ-Γκάμπι.

Πολλά σχέδια για την ίδρυση μιας επιχείρησης μπήκαν στο συρτάρι. Ωστόσο, πιστεύει ότι «η κρίση θα μπορούσε να λειτουργήσει ως καταλύτης για την καινοτομία. Οι ιδρυτές, που θα έρθουν να ικανοποιήσουν τις νέες ανάγκες με και-

νοτόμους επιχειρηματικές ιδέες, μπορούν να είναι οι μεγάλοι νικητές του αύριο».

ΗΠΑ

Ανάλογα ενθαρρυντική για τους μετανάστες που έχουν το επιχειρηματικό δαιμόνιο είναι η εικόνα και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Σύμφωνα με έρευνα του μη κερδοσκοπικού ιδρύματος New American Economy, που ερευνά θέματα μετανάστευσης, το 44% των 500 μεγαλύτερων αμερικανικών εταιρειών της φετινής κατάταξης του Fortune έχει ιδρυθεί είτε από πρώτης γενιάς μετανάστες είτε από τα παιδιά τους.

Οι περισσότερες έχουν έδρα στη Νέα Υόρκη και στην Καλιφόρνια, καθώς και στο Τέξας και στη Φλόριντα. Τα δε έσοδά τους ξεπερνούν το ΑΕΠ της Ιαπωνίας. Τέλος, σύμφωνα με έρευνα του Ιδρύματος Κάουφμαν για την επιχειρηματικότητα στις ΗΠΑ το 2019, οι μετανάστες είναι κατά μιάμιση φορά πιο πιθανό να ξεκινήσουν μια εταιρεία από ό,τι οι ημεδαποί.

Την BioNTech, που αναμένεται να αποκομίσει έσοδα 6,5 δισ. δολ. το 2021 από το νέο εμβόλιο, ίδρυσε ένα ζευγάρι, δύο παιδιά Τούρκων μεταναστών στη Γερμανία.

Η ένταση μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας θα διατηρηθεί και επί Μπάιντεν

Αναμένεται όμως να εκλείψουν οι επιθετικές κινήσεις του Τραμπ

Στην ομία του ως νικητής των προεδρικών εκλογών και εκλεγμένος πρόεδρος των ΗΠΑ εν αναμονή, ο Τζο Μπάιντεν απέφυγε να αναφερθεί στην Κίνα και στις σχέσεις της με την υπερδύναμη. Οι εκτιμήσεις οικονομολόγων και πολιτικών αναλυτών συγκλίνουν, όμως, σε ένα συμπέρασμα: η κυβέρνηση Μπάιντεν θα τηρήσει πιστότερους τόνους προς το Πεκίνο αλλά ο ανταγωνισμός και η αντιπαλότητα ανάμεσα στις δύο ισχυρότερες οικονομίες του πλανήτη έχει έρθει για να μείνει.

Πίεση

«Τα ζητήματα ανάμεσα στις ΗΠΑ και την Κίνα δεν θα αλλάξουν με την αλλαγή κυβέρνησης», σχολιάζει χαρακτηριστικά ο Γκρεγκ Γκίλιγκαν, επικεφαλής του αμερικανικού εμπορικού επιμελητηρίου στην Κίνα. Και όπως εξηγεί, υπάρχει πίεση και από τις δύο πλευρές για να διατηρηθούν υψηλοί τόνους. Η σκληρή στάση προς την Κίνα είναι, άλλωστε, ένα από τα ελάχιστα θέματα στα οποία συγκλίνουν τόσο οι απόψεις Ρεπουμπλικανών και Δημοκρατικών. «Περιμένουμε πως η κυβέρνηση Μπάιντεν θα υιοθετήσει μια πιο προβλέψιμη και πολυμερή οικονομική στρατηγική προς την Κίνα», δήλωσε στο Bloomberg ο Σαούν Ροτς, επικεφαλής των οικονομολόγων του οίκου πιστοληπτικών αξιολογήσεων S&P Global Ratings.

Προέθεσε, ωστόσο, πως «θα παραμείνει η ένταση σε ό,τι αφορά τα κεντρικά ζητήματα ανάμεσα στις δύο χώρες και ειδικότερα η πρόσβαση των εταιρειών

Ο νέος πρόεδρος θα οικοδομήσει ένα ενιαίο μέτωπο συμμάχων για να αντιμετωπίσει καταχρηστικές συμπεριφορές του Πεκίνου.

στην αγορά και η βιομηχανική πολιτική». Είναι, άλλωστε, σαφές ότι αυτό όχι μόνον προβλέπουν αλλά και συνιστούν Κινέζοι οικονομικοί αναλυτές και παράγοντες της αγοράς. Σχολιάζοντας σχετικά με ανάρτησή τους στο WeChat, οι Χου Τσι και Ζανγκ Βενιού, οικονομολόγοι της Zhongtai Securities, τονίζουν πως «δεν πρέπει να κάνουμε υπερβολικά αισιόδοξες υποθέσεις για το πώς θα εξελιχθούν μεσοπρόθεσμα οι σχέσεις Κίνας - ΗΠΑ από τη στιγμή που θα αναλάβει καθήκοντα ο Μπάιντεν».

Ανάγκη

Οι εν λόγω οικονομολόγοι υπογραμμίζουν μάλιστα πως είναι ανάγκη να διαμορφώσει η Κίνα ένα αναπτυξιακό μοντέλο που θα βασίζεται στην εγχώρια αγορά, τασοόμενοι ουσιαστικά υπέρ της πολιτικής αυτάρκειας που έχει καράξει το Πεκίνο εν μέσω του εμπορικού πολέμου με τις ΗΠΑ. Στο ίδιο μήκος κύματος και ο Μπο Τζουάνγκ, στέλεχος της ερευνητικής TS Lombard, που δήλωσε πως η Κίνα θα εξακολουθήσει να αποτελεί παράγοντα ι-

Ο Τζο Μπάιντεν θα καταφύγει σε μια πολυμερή προσέγγιση στο εμπόριο και στη διαμάχη που έχει ξεκινήσει με το Πεκίνο, κάτι που σημαίνει πως δεν υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω δασμούς στα κινεζικά προϊόντα, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα.

διαίτερα στο μέτωπο της υψηλής τεχνολογίας. Όπως τόνισε, «οι ΗΠΑ και η Κίνα θα ανταγωνίζονται όλο και περισσότερο η μία την άλλη σε πολλούς τομείς από την τεχνολογία μέχρι την ασφάλεια».

Ο ίδιος προσθέτει ότι «η ηγεσία του Πεκίνου εκτιμά πως η Κίνα έχει εμπλακεί σε έναν μακροχρόνιο πόλεμο με τις ΗΠΑ και πρέπει να τον οδηγήσει μέχρι το τέλος ως τον πυρήνα που είναι να μειωθεί η δύναμη των ΗΠΑ προς όφελος του «Κινεζικού Μοντέλου». Άλλοι αναλυτές θεωρούν βέβαιο ότι ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ θα καταφύγει σε μια πολυμερή προσέγγιση στο εμπόριο. Αυτό «σημαίνει πως δεν υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω δασμούς, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα», τονίζει ο Τσούα Χακ Μπιν, οικο-

νομολόγος στην Maybank Im Eng Research Pte στη Σιγκαπούρη.

Σύμμαχοι

Ο ίδιος προεξοφλεί, πάντως, πως «η κυβέρνηση Μπάιντεν θα ασκεί πιέσεις στην Κίνα μέσω των συμμάχων που θα συνάπτει και της περαιτέρω απελευθέρωσης της οικονομίας και όχι μέσω των δασμών, των κυρώσεων και των κατηγοριών περί χειραγώγησης του νομισματός». Σε αυτό κατατείνουν, άλλωστε, όσα έγραψε πρόσφατος ο ίδιος ο Τζο Μπάιντεν σε άρθρο του στο περιοδικό Foreign Affairs που εκφράζει την επικρατούσα αντίληψη στο πολιτικό κατεστημένο των ΗΠΑ. Τονίζει συγκεκριμένα πως «ο πλέον αποτελεσματικός τρόπος για να αντιμετωπίσει

κάνει την πρόκληση είναι να οικοδομήσει ένα ενιαίο μέτωπο συμμάχων και εταίρων των ΗΠΑ ώστε να καταπολεμήσει τις διάφορες καταχρηστικές συμπεριφορές της Κίνας, καθώς εξακολουθούμε να επιδιώκουμε τη συνεργασία του Πεκίνου σε θέματα στα οποία συγκλίνουν τα συμφέροντά μας όπως η κλιματική αλλαγή, η μη διάδοση των πυρηνικών όπλων και η παγκόσμια ασφάλεια της υγείας».

Στο ίδιο άρθρο δεν κρύβει, άλλωστε, την πεποίθησή του ότι «η Κίνα θα εξακολουθήσει να κλέβει τεχνολογία και πνευματική ιδιοκτησία από τις ΗΠΑ και τις αμερικανικές επιχειρήσεις όπως και να χορηγεί επιδοτήσεις στις κρατικές της επιχειρήσεις προσφέροντάς τους αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα». Γενικά, πά-

ντως, επικρατεί ανάμεσα στις δύο πλευρές του Ειρηνικού αισιοδοξία ότι θα μπορέσουν να συνεργαστούν καλύτερα, πως θα εφαρμοστεί πιο προβλέψιμη εξωτερική πολιτική και θα προσφερθούν περισσότερες ευκαιρίες σε επιχειρήσεις που αναζητούν εταίρους.

Συνετός

«Ο Μπάιντεν είναι συνετός άνθρωπος», σχολίασε συγκεκριμένα ο Χου Χονγκτσάι, αναπληρωτής διευθυντής του Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής στην Κινεζική Ένωση της Επιστήμης της Πολιτικής. Ο ίδιος αξιωματικός επισήμανε πως «ήρθε το τέλος της παράλογης εποχής Τραμπ» και των δασμών του, των κυρώσεων και άλλων επιθετικών προσεγγίσεων στην επίλυση των προβλημάτων.

Στροφή των Κινέζων στα ευρωπαϊκά προϊόντα

Σε μία περίοδο κατά την οποία η δραστηριότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων εξακολουθεί να πλύνεται από την επέλαση της πανδημικής κρίσης, βασικοί τους στήριγμα αποτελεί η ισχυρή ζήτηση των προϊόντων τους από την Κίνα. Όπως αναφέρουν σε σχετικό τους δημοσίευμα οι Financial Times, τον Οκτώβριο, οι κινεζικές εισαγωγές από τη Γερμανία σημείωσαν αύξηση 24%, ενώ άνοδο 21% κατέγραψαν οι εισαγωγές από την Ιταλία. Αυξητικά είχε κινηθεί και ο Σεπτέμβριος, μήνας κατά τον οποίο

Η Κίνα αναδεικνύεται για πρώτη φορά φέτος ως ο βασικός εμπορικός εταίρος της Ε.Ε., γεγονός που συνδέεται με την ισχυρή οικονομική ανάπτυξη που γνωρίζει η ασιατική χώρα.

Τον Οκτώβριο, οι κινεζικές εισαγωγές από τη Γερμανία σημείωσαν αύξηση 24% και από την Ιταλία 21%.

άρχισε να γίνεται πιο αισθητό το δεύτερο κύμα της πανδημίας. Επίσης, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, τους μήνες Ιούνιο με Αύγουστο, οι ευρωπαϊκές εξαγωγές προς τις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο σημείωσαν κάμψη 14% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι, ενώ, οι εξαγωγές προς την Κίνα αυξήθηκαν κατά 9%.

Έτσι, η Κίνα αναδεικνύεται για πρώτη φορά φέτος ως ο βασικός εμπορικός εταίρος της Ε.Ε., γεγονός που συνδέεται άμεσα με την ισχυρή οικονομική ανάπτυξη που γνωρίζει η ασιατική χώρα μετά την πανδημία. Το ΑΕΠ της Κίνας το τρίτο τρίμηνο της φετινής χρονιάς σημείωσε άνοδο 4,9% χάρη στην ενίσχυση της βιομηχανικής παραγωγής αλλά και στη σταδιακή μείωση των νέων μολύνσεων από τον κορωνοϊό. «Η Κίνα είναι μία από τις λίγες αγορές από τις οποίες αναμένουμε αύξηση πωλήσεων φέτος», ανέφερε χαρακτηριστικά στους

Financial Times ο Στέφανο Λέονε, επικεφαλής πωλήσεων της εταιρείας παραγωγής οίνου Marchesi Antinori. Κατά τον ίδιο η άνοδος στις πωλήσεις αποδεικνύει πως η Κίνα «έχει δείξει σημάδια ανάκαμψης από την πανδημική κρίση νωρίτερα σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου».

Στο μεταξύ, ενώ οι ευρωπαϊκές οικονομίες ανάκαμψαν το τρίτο τρίμηνο από τη βαθιά ύφεση στην οποία είχαν διολισθηθεί το προηγούμενο διάστημα, η παραγωγή δεν έφτασε στα επίπεδα που ήταν πριν από το ξέσπασμα της πανδημίας. Επίσης, τα νέα περιοριστικά μέτρα που εληφθησαν από πολλές χώρες, έχουν ήδη συρρικνώσει την δραστηριότητα των επιχειρήσεων. Ένας από τους τομείς που προκαλεί αισιοδοξία, λοιπόν, είναι αυτός της μεταποίησης όπου οι εξαγωγές προϊόντων σημειώνουν αύξηση. «Στην Ευρώζων η ζήτηση προϊόντων από την Κίνα αποτέλεσε ση-

μαντικό παράγοντα για την ανάκαμψη του κλάδου της μεταποίησης», αναφέρει ο Μπερτ Κόλιν της ING. Ανάμεσα στις εταιρείες που επωφεληθήκαν περισσότερο από τη στροφή των Κινέζων στα ευρωπαϊκά προϊόντα, είναι αυτές που κατασκευάζουν πολυτελή είδη. Παρά την πτώση του τουρισμού παγκοσμίως, η ζήτηση για πιο ακριβά ευρωπαϊκά προϊόντα στην Κίνα παρέμεινε ισχυρή. «Προηγουμένως οι Κινέζοι ταξίδευαν μέχρι την Ευρώπη προκειμένου να αγοράσουν αυτά τα πολυτελή είδη. Ωστόσο, φέτος, δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα, οπότε εισάγουν», επισήμανε η Τινγκ Λου, επικεφαλής οικονομολόγος στην Nomura. Ενδεικτικά, το τρίτο τρίμηνο, οι πωλήσεις των brand Gucci, Yves Saint Laurent και Bottega Veneta του γαλλικού ομίλου Kering που έχει έδρα στο Παρίσι, «τροφοδοτήθηκαν από την εξαιρετική δυναμική που σημείωσαν στην Κίνα».

Αεροπορικές στις ΗΠΑ απολύουν 90.000 άτομα

Σοβαρότατο είναι το πλήγμα που έχουν δεχθεί οι αεροπορικές εταιρείες των Ηνωμένων Πολιτειών από την πανδημία του κορωνοϊού, με μαζικές ζημιές και απώλειες στις θέσεις εργασίας. Σύμφωνα, άλλωστε, με τη Διεθνή Ένωση Αερομεταφορών - IATA, το 2024 θα επανέλθει ο κλάδος στα δεδομένα του 2019, ενώ φέτος η επιβατική κίνηση σε παγκόσμια κλίμακα θα μειωθεί 63%. Στην περίπτωση των ΗΠΑ, ειδικότερα, η ομοσπονδία που αντιπροσωπεύει τις αεροπορικές εταιρείες (Airlines for America) εκτιμά πως αυτές θα καταγράψουν απώλειες 90.000 θέσεων εργασίας από τον Μάρτιο

Εκτιμάται ότι ο κλάδος αναμένεται να επανέλθει στα δεδομένα του 2019 το 2024.

μέχρι τον Δεκέμβριο. Τα σχετικά αναφέρει σε δημοσίευσμά του το Αθηνάϊκο - Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων.

Σύμφωνα με την Airlines for America, ο αριθμός των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης στον τομέα των επιβατικών πτήσεων θα μειωθεί από τις 460.000 φέτος τον Μάρτιο στις 370.000 στα τέλη Δεκεμβρίου, ήτοι κατά τουλάχιστον 20%. Δεδομένου, μάλιστα, πως οι ΗΠΑ βρίσκονται ενώπιον νέας έξαρσης των κρουσμάτων κορωνοϊού και οι Αρχές επιβάλλουν πιο σκληρά περιοριστικά μέτρα, τις τελευταίες εβδομάδες ο αριθμός των επιβατών αεροπορικών πτήσεων παρέμεινε κάτω από το 65% αυτού που καταγραφόταν την περασμένη χρονιά. Για να αντιμετωπίσουν τη ραγδαία μείωση της δραστηριότητάς τους, οι αεροπορικές εταιρείες κατέφυγαν αρχικά σε προγράμματα εθελουσίας εξόδου ή πρόωρης συνταξιοδότησης. Δεσμεύτηκαν την άνοιξη, στην απαρχή της πανδημίας, να μην απολύσουν κανέναν εργαζόμενο έως

Ο αριθμός των εργαζομένων θα μειωθεί στις 370.000 - Πρόκειται για το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 33 ετών.

την 30ή Σεπτεμβρίου με αντάλλαγμα τις κρατικές επιχορηγήσεις συνολικού ύψους 25 δισ. δολαρίων.

Όμως, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ των Δημοκρατικών και των Ρεπουμπλικανών για την παράταση των μέτρων στήριξης των αερομεταφορών, οι United Airlines και American Airlines απέλυσαν 32.000 εργαζομένους τον Οκτώβριο και αφότου το πρόγραμμα κρατικής αρωγής τους είχε εκπνεύσει. Οι Compass Airlines, ExpressJet, RavnAir Group και Trans States Airlines, όπως ανακοίνωσε η ομοσπονδία, διέκοψαν τις δραστηριότητές τους, διότι δεν ήταν δυνατόν να αντεπεξέλθουν στις επιπτώσεις του ιού. Σε δεινή θέση βρίσκονται και οι αερομεταφορές στη Γηραιά Ηπειρο, ακόμα και αν έχουν λάβει οικονομική βοήθεια από τις κυβερνήσεις τους.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η γερμανική Lufthansa, η οποία τελεί σε κατάσταση διαρκούς οικονομικής αιμορραγίας. Στα μέσα της εβδομάδας ανέφερε πως ήρθε σε

νέα συμφωνία με τους συνδικαλιστικούς εκπροσώπους των εργαζομένων της για την περικοπή δαπανών ύψους 200 εκατ. ευρώ, με αντάλλαγμα να μην προχωρήσει σε αναγκαστικές απολύσεις την επόμενη χρονιά. Το τέταρτο τρίμηνο, όπως προειδοποίησε ο γερμανικός αερομεταφορέας, θα εμφανίσει μεγαλύτερες απώλειες από όσες το τρίτο.

Η συνεχιζόμενη ανασυγκρότησή της μάλιστα θα επιπρεάσει δυσμένως τα οικονομικά της αποτελέσματα. Η Lufthansa και οι θυγατρικές εταιρείες της Eurowings, Swiss, Austrian και Brussels Airlines περικλύπτουν το πρόγραμμα των πτήσεών τους, μειώνουν τον αριθμό των αεροσκαφών και των εργαζομένων τους, διότι τα αεροπορικά ταξίδια δεν αναμένεται συντόμως να ανακάμψουν, κάτι που η IATA τοποθετεί το 2024 και οι πιο απαισιόδοχοι το 2025. Τέλος, όπως αναφέρεται στο Reuters, οι εν λόγω εταιρείες αποσκοπούν στη μείωση 22.000 θέσεων πλήρους

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Εξαγορές 40 δισ. σε 24 ώρες μετά τις ανακοινώσεις για τα εμβόλια

Υλοποιήθηκαν επενδυτικά σχέδια που είχαν «παγώσει» επί μήνες λόγω της πανδημίας

Στο θεαματικό ύψος των 40 δισεκατομμυρίων δολαρίων έφτασε η αξία των συμφωνιών για συγχωνεύσεις και εξαγορές σε μία μόλις ημέρα. Η ημέρα αυτή ήταν, όμως, η Δευτέρα, καθώς έδρασαν καταλυτικά οι ανακοινώσεις των δύο φαρμακοβιομηχανιών για τα εμβόλια κατά του νέου κορωνοϊού, που αναθέρμαναν τις ελπίδες για τερματισμό της πανδημίας και της οικονομικής κρίσης.

Οσες επιχειρήσεις είχαν «παγώσει» επί μήνες τα επενδυτικά τους σχέδια υπό τον φόβο της πανδημίας και εν μέσω αβεβαιότητας για τις οικονομικές επιπτώσεις της έσπευσαν να υλοποιήσουν ή ακόμη και να ολοκληρώσουν απλώς συμφωνίες που είχαν ήδη ξεκινήσει.

Παράγοντας

Ένας ακόμη παράγοντας που απελευθέρωσε τις επιχειρήσεις είναι και η επικείμενη σταθερότητα στην πολιτική σκηνή της υπερδύναμης μετά την εκλογή Μπάιντεν. Αυτό εκτιμά τουλάχιστον η Ανού Αϊγενγκάρ, διευθυντικό στέλεχος της JPMorgan Chase με ειδικότητα σε

Οι επιχειρήσεις επίσης προσβλέπουν σε σταθερότητα στην πολιτική σκηνή των ΗΠΑ μετά την εκλογή Μπάιντεν.

συγχωνεύσεις και εξαγορές. Μιλώντας στους FT, η κ. Αϊγενγκάρ τόνισε πως η νίκη Μπάιντεν έδωσε ώθηση στις συγχωνεύσεις και εξαγορές μολοντί «συνήθως δεν επιπράζεται αυτή η δραστηριότητα από τις αμερικανικές εκλογές, αλλά επιπράζεται από την αβεβαιότητα και την άρση της αβεβαιότητας». Σημειώθηκαν ότι ορισμένες επιχειρήσεις ενθαρρύνονται και από την προοπτική να διατηρήσουν τη Γερουσία οι Ρεπουμπλικανοί και έτσι να μην έχουν απόλυτη εξουσία οι Δημοκρατικοί ώστε να επιβάλουν ιδιαίτερα υψηλούς εταιρικούς φόρους.

Όπως υπογράμμισε η κ. Αϊγενγκάρ, «η προσδοκία πως δεν θα αλλάξουν πολλά σε ό,τι αφορά είτε το ρυθμιστικό πλαίσιο είτε το φορολογικό καθεστώς έχει περιορίσει την αβεβαιότητα και αυξάνει την εμπιστοσύνη».

Η τράπεζα PNC εξαγόρασε την αμερικανική θυγατρική της ισπανικής τράπεζας BBVA έναντι 11,6 δισ. δολ., καταγράφοντας τη δεύτερη μεγαλύτερη συμφωνία στον κλάδο μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση.

Η αισιοδοξία δεν είναι, πάντως, ο μοναδικός παράγοντας που οδήγησε στην υπερδραστηριότητα των επιχειρήσεων. Πολλοί διευθύνοντες σύμβουλοι επιχειρήσεων έσπευσαν να επωφεληθούν από τον φθινό δανεισμό ή και να αξιοποιήσουν ρευστότητα που είχαν αποταμιεύσει στη διάρκεια της κρίσης. Και ο στόχος, βεβαίως, ήταν να υλοποιήσουν συγχωνεύσεις ή εξαγορές που θεωρούν στρατηγικής σημασίας. Μιλώντας στους Financial Times, ο Μπιλ Ντέμτσας, διευθύνων σύμβουλος της αμερικανικής τράπεζας PNC, τόνισε πως «τα νέα για τα εμβόλια σε συνδυασμό με την αναμενόμενη σταθερότητα στην πολιτική σκηνή των ΗΠΑ μετά τις εκλογές» ήταν καθοριστικά. Η τράπεζά του αποφάσισε έτσι να εξαγοράσει την αμερικανική θυγατρική της ισπανικής τράπεζας BBVA έναντι

11,6 δισεκατομμυρίων δολαρίων, καταγράφοντας τη δεύτερη μεγαλύτερη συμφωνία στον κλάδο μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση.

Την ίδια ημέρα ανακοινώθηκε, άλλωστε, ότι η Home Depot ενώθηκε ξανά με την πρώην θυγατρική της, την HD Supply, την οποία εξαγόρασε έναντι 9,1 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Ζήτηση

As σημειωθεί ότι η Home Depot είναι από τις κερδοσύνες της πανδημίας καθώς η πλεεργασία εξώθησε πολύ κόσμο να αναδιατάξει τον χώρο στο σπίτι του και έτσι εκτινάχθηκε η ζήτηση για τα προϊόντα της. Η канаδική Endeavour Gold συμφωνήσε να συγχωνευθεί με την ανταγωνιστή της Teranga Gold καταβάλλοντας 1,86 δισεκατομμύριο δολάρια

για την αγορά όλων των μετοχών της. Στην Ευρώπη, άλλωστε, η Nexi, εισηγμένη στο χρηματιστήριο του Μιλάνου, ανακοίνωσε ότι διαπραγματεύεται την εξαγορά της δανικής ανταγωνιστήρας της Nets έναντι 7,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Μέχρι στιγμής, το τέταρτο τρίμηνο του έτους καταγράφει τη μεγαλύτερη δραστηριότητα σε συγχωνεύσεις και εξαγορές και είναι το τρίτο σημαντικότερο των τελευταίων δύο δεκαετιών από αυτήν την άποψη.

Από τις αρχές Οκτωβρίου έχουν καταγραφεί συμφωνίες συνολικής αξίας 612 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους οι συμφωνίες είχαν αξία 461 δισεκατομμυρίων δολαρίων και την αντίστοιχη του 2018 είχαν αξία 491 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

«Πολύ σοβαρή η κατάσταση», λέει η Αγκελα Μέρκελ

«Η κατάσταση παραμένει σοβαρή, θα έλεγα μάλιστα πολύ σοβαρή», σημείωσε η Γερμανίδα καγκελάριας Αγκελα Μέρκελ, περιγράφοντας την εξέλιξη του κορωνοϊού στη χώρα, μία ημέρα αργότερα οι πρωθυπουργοί των ομόσπονδων κρατιδίων απέρριψαν τις παραιτήσεις της για αυστηρότερα μέτρα. Η Γερμανίδα καγκελάρια δήλωσε ότι το 2021 θα είναι μια «δύσκολη» χρονιά, αν και άφησε περιθώρια αισιοδοξίας για την οικονομική ανάκαμψη με τη βοήθεια του εμβολίου.

Τα σχολεία στη Γερμανία παραμένουν ανοικτά, μετά την αποτυχία της συνόδου ανάμεσα στην καγκελάρια και τους πρωθυπουργούς, η οποία κατέληξε σε κείμενο συστάσεων μεγέθους εννέα σελίδων, χωρίς αλλαγές ως προς την εκπαίδευση. Μεταξύ των συστάσεων περιλαμβάνεται η ακόμη μεγαλύτερη επιμονή στον αερισμό των σχολικών τάξεων. Μιλώντας στο δίκτυο ARD, η λοιμωξιολόγος Ιζαμπέλα Εκερλε επέκρινε τις καθυστερήσεις. «Οι δισταγμοί και η στάση αναμονής σε μια πανδημία συνήθως δεν είναι καλή ιδέα», είπε η Εκερλε. «Ο ρυθμός αύξησης έχει μειωθεί, αλλά η αύξηση συνεχίζεται». Περίπου 3.500 άνθρωποι νοσηλεύονται με κορωνοϊό σε μονάδες εντατικής θεραπείας στη Γερμανία, περισσότεροι από οποιαδήποτε άλλη στιγμή μετά τον Μάιο, χωρίς ωστόσο να έχει φθάσει στα όρια του του συστήματος υγείας.

Κατά τη χθεσινή εμφάνισή της στο φόρουμ που διοργάνωσε η εφημερίδα «Ζιντσίτσε», η καγκελάρια Μέρκελ παραδέχθηκε για ακόμη μία φορά ότι οι περιορισμοί επαφών των πολιτών, τους οποίους υποχρεώθηκε να επιβάλει, αποτελούν «υπερβολική απαίτηση από τη δημοκρατία». Η καγκελάρια επεσήμανε ότι οι σχετικές αποφάσεις είναι «από τις πιο δύσκολες της θητείας» της. Η διέξοδος από την κρίση είναι κοπιαστική και εξαρτάται από όλους μας», σημείωσε η καγκελάρια.

Ο σχεδιασμός στη Γερμανία στην παρούσα φάση δίνει έμφαση στην οργάνωση των εμβολιασμών την άνοιξη, με στόχο, όπως δήλωσε ο τουρκικής καταγωγής Γερμανός γιατρός Ουγκούρ Σαχίν, που παρασκεύασε το εμβόλιο της εταιρείας BioNTech, «ο χειμώνας 2021-2022 να είναι ένας φυσιολογικός χειμώνας». Ο Σαχίν επεσήμανε ότι, για να συμβεί αυτό, χρειάζεται εμβολιαστική κάλυψη του μέγιστου αριθμού ατόμων το καλύτερο καιρό. Ο Γερμανός υπουργός Υγείας Γενς Σπαν ανακοίνωσε ότι θα δεσμευθούν τέσσερα δισ. για τον σκοπό αυτό, τα τρία για την αγορά εμβολίων και το ένα για

Η Γερμανίδα καγκελάριας δήλωσε ότι το 2021 θα είναι μια «δύσκολη» χρονιά, αν και άφησε περιθώρια αισιοδοξίας για ανάκαμψη με τη συνδρομή του εμβολίου.

την κατασκευή κέντρων εμβολιασμού, καθώς και δύο δισ. ακόμη για την αποζημίωση από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση των κλινικών που δέχονται στα νοσοκομεία των κρατιδίων.

Εν τω μεταξύ, στη βόρεια Ιταλία, στην αυτόνομη επαρχία Τρεντίνο-Άλτο Αντιτζε, οι Αρχές αποφάσισαν να διενεργήσουν εντός δύο ημερών ελέγχους στο σύνολο του πληθυσμού ή έστω στη μερίδα του πληθυσμού που το επιθυμεί. Τα αποτελέσματα των ελέγχων θα είναι γνωστά εντός μισάωρου, ενώ σε όσους βρεθούν θετικοί θα γίνει παραινέση για απομόνωση επί δεκαήμερο. Οι ημερήσιοι θάνατοι στην Ιταλία έχουν ξεπεράσει τους 700, με τη χώρα να επανέρχεται στα υψηλότερα επίπεδα θανάτων από τις 3 Απριλίου. «Την επρχόμενη εβδομάδα θα γνωρίζουμε αν η καμπύλη διάδοσης σταθεροποιείται ή αν μειώνονται οι ρυθμοί διάδοσης», δήλωσε στο ιταλικό πρακτορείο ειδήσεων ο λοιμωξιολόγος Αντρέα Γκριζάντι.

Στην Αυστρία, η κυβέρνηση επέβαλε νέο lockdown, καθώς τα κρούσματα αυξάνονται και οι επιπλοκές εις βάρος της γίνονται σφοδρότερες. Επίσης, νέα περιοριστικά μέτρα θα επιβληθούν από αύριο στην Τουρκία, με πρώτο το κλείσιμο των σχολείων. Επίσης, μουσεία, αθλητικοί χώροι, κολυμβητήρια και κέντρα πολιτιστικών εκδηλώσεων θα κλείσουν τις θύρες τους.

SZ, GUARDIAN, CNN

Προετοιμασία για εμβολιασμούς, εν αναμονή της έγκρισης από τις διεθνείς αρχές

Η παγκόσμια κοινότητα ζει στον «πυρετό των εμβολίων» κατά του κορωνοϊού, αναμένοντας την ταχύτερη δυνατή και ευρεία διάθεσή τους, ώστε να παρέλθει ανεπιτρεπτή ο εφιάλτης της COVID-19. Τα εμβόλια των εταιρειών Pfizer και Moderna Inc, που αμφότερα στηρίζονται στην τεχνολογία mRNA, πιθανόν να εγκριθούν από τον Αμερικανικό Οργανισμό Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) το πρώτο δεκαπενθήμερο του Δεκεμβρίου, ανοίγοντας τον δρόμο για τον εμβολιασμό 20

Στην Κίνα πληρώνουν στη «μαύρη αγορά» έως και 1.270 ευρώ για να κλείσουν ραντεβού με γιατρό.

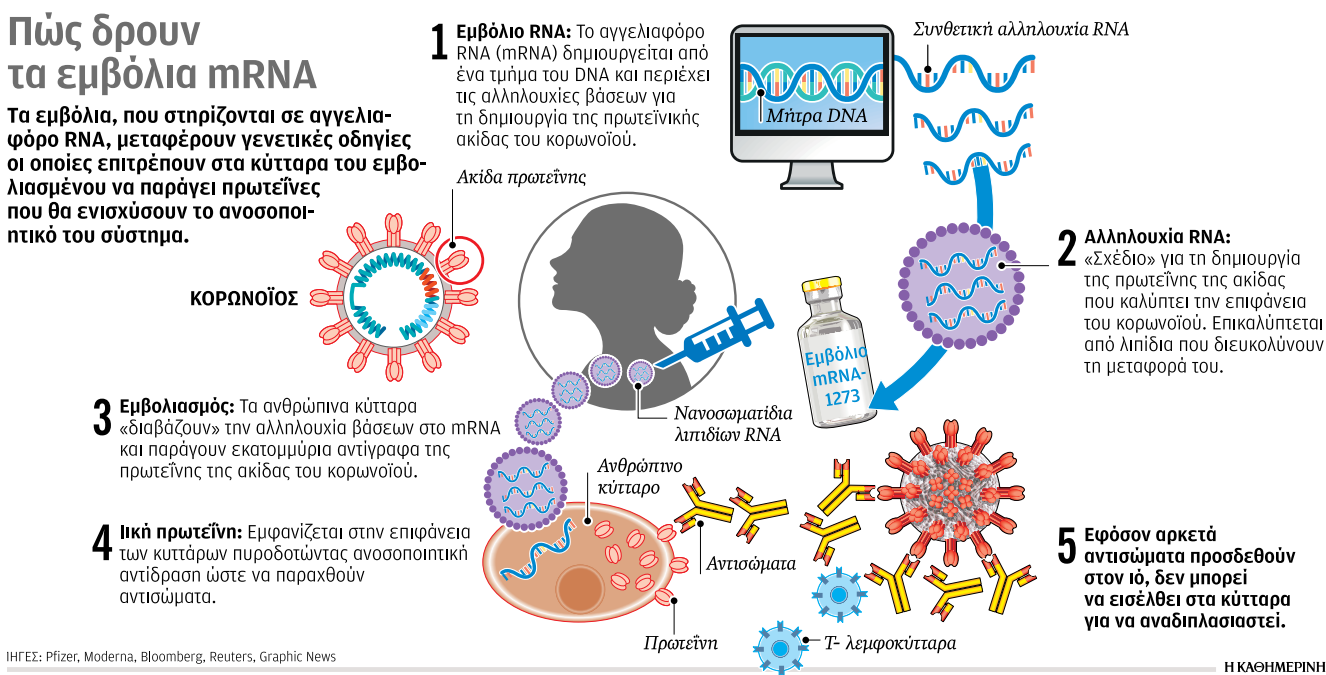
εκατομμυρίων Αμερικανών, κατά προτεραιότητα ηλικιωμένων και ευπαθών ομάδων. Αργότερα δρομολογείται ο εμβολιασμός 25 εκατομμυρίων Αμερικανών κάθε μήνα. Επί ποδός πολέμου για τους εμβολιασμούς και η Ευρώπη. Η γαλλική κυβέρνηση προετοιμάζεται για τη διανομή εμβολίου κατά της COVID-19 από τον Ιανουάριο, αν λάβει έγκριση, εγγράφοντας 1,5 δισ.

ευρώ στον προϋπολογισμό του 2021 για τον σκοπό αυτό. Στο Βέλγιο, η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι προτίθεται να εμβολιάσει τουλάχιστον το 70% του πληθυσμού, δηλαδή 8 εκατ. ανθρώπους. Το ποσοστό αυτό είναι αναγκαίο για την επίτευξη ανοσίας της αγέλης.

Στην Κίνα, όπου τέσσερα υποψήφια εμβόλια βρίσκονται στη φάση 3 των κλινικών μελετών και η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητά τους δεν έχει εξακριβωθεί, έχει ήδη ξεκινήσει εκστρατεία υπέρ του μαζικού εμβολιασμού και εκατομμύρια Κινέζοι ανταποκρίνονται στο κέλεσμα του Πεκίνου να εμβολιαστούν. Η υψηλή ζήτηση των σκευασμάτων προκάλεσε τη δημιουργία «μαύρης αγοράς» και οι επιτήδριοι, οι «κίτρινες αγελάδες» όπως ονομάζονται, εισπράττουν ακόμα και 1.270 ευρώ προκειμένου να εμβολιαστεί. Είναι βέβαιο ότι όσοι επιλέγουν να εμβολιαστούν αντιμετωπίζουν πληθώρα κινδύνων. Νιώθουν ότι είναι άρρωστοι έναντι μιας πιθανής λοίμωξης, παρότι η αποτελεσματικότητα των εμβολίων παραμένει αβέβαιη, και μπορεί να συμπεριφερθούν κατά τρόπους που αυξάνουν τις πιθανότητες λοίμωξης. Επίσης, πιθανώς να τους επιτραπεί να κάνουν ένα άλλο αποτέλεσμα μαζικού εμβολίου και φυσικά διατρέχουν τον κίνδυνο των παρενεργειών. Η Δύση, πάλι, παρακολουθεί πιο ψυ-

Πώς δρουν τα εμβόλια mRNA

Τα εμβόλια, που στηρίζονται σε αγγελιοφόρο RNA, μεταφέρουν γενετικές οδηγίες οι οποίες επιτρέπουν στα κύτταρα του εμβολιασμένου να παράγει πρωτεΐνες που θα ενισχύσουν το ανοσοποιητικό του σύστημα.

χραιμα τις εξελίξεις από το μέτωπο των εμβολίων και περιμένει υπομονετικά την έγκριση και διάθεσή τους. Πλέον τα διαφορετικά εμβόλια δεν ανταγωνίζονται μόνο σε αποτελεσματικότητα, ασφάλεια και κόστος, αλλά ιδιαίτερος στην ευκολία μεταφοράς και συντήρησής τους. Το εμβόλιο των Pfizer/BioNTech, για παράδειγ-

μα, χρειάζεται θερμοκρασίες συντήρησης και μεταφοράς στους -70 βαθμούς Κελσίου, εν αντιθέσει με αυτό της Moderna Inc, το οποίο μπορεί να διατηρηθεί σε θερμοκρασία 20 βαθμών Κελσίου υπό το μηδέν. Είναι προφανές ότι η διάθεση αμφοτέρων των εμβολίων σε κράτη με θερμότερο κλίμα και υποδεέστερες υποδομές

θα είναι μια πρόκληση. Όπως αναφέρει δημοσίευμα του περιοδικού Science, αυτές οι δυσκολίες θα προκαλέσουν μεγάλες καθυστερήσεις στον μαζικό εμβολιασμό των πληθυσμών.

Πιο ενδιαφέροντικό είναι τα νέα για το τρίτο υποψήφιο εμβόλιο mRNA, της γερμανικής CureVac (το οποίο, επίσης, έχει

συμφωνήσει να αγοράσει μαζικά η Ευρωπαϊκή Ένωση), που μπορεί να διατηρηθεί επί τρεις μήνες στους πέντε βαθμούς Κελσίου πάνω από το μηδέν, σε οικιακό ψυγείο δηλαδή, ενώ μπορεί να παραμείνει επί 24 ώρες σε θερμοκρασία δωματίου χωρίς να αλλοιωθεί. Όμως, ακόμα δεν έχουν ξεκινήσει οι απαραίτητες κλινικές μελέτες για την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητά του.

Τέλος, οι ειδικοί προειδοποιούν ότι η παρουσία υπερθερμιωμένων χημικών ουσιών, που ανιχνεύονται κατά κόρον στον οργανισμό των Αμερικανών, καθώς χρησιμοποιούνται σε χιλιάδες αντικείμενα, από τα αντικολπτικά σκεύη και τα αδιάβροχα ρούχα μέχρι τις συσκευασίες της πίτσας, πιθανώς να περιορίσει την αποτελεσματικότητα κάποιων εμβολίων κατά της COVID-19. Μελέτες σε παιδιά, αλλά και σε υγιεινικούς, που εκτέθηκαν σε αυτά τα χημικά, ανίχνευαν σημαντικά χαμηλότερες συγκεντρώσεις αντισωμάτων μετά τον αντιτετανικό εμβολιασμό και μετά τον εμβολιασμό κατά της διφθερίτιδας. Όπως επισμαίνει ο καθηγητής Περιβαλλοντικής Υγείας της Σχολής Δημόσιας Υγείας του Χάρβαρντ Φίλιπ Γκρανζάν, «αυτή τη στιγμή δεν γνωρίζουμε πώς τα συγκεκριμένα χημικά θα επηρεάσουν τον εμβολιασμό κατά της COVID-19. Μπορούμε μόνο να ελπίζουμε για το καλύτερο».

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

- Επιχειρηματικά Δάνεια
- Χρηματοδότηση Εμπορίου
- Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
- Χρηματοδότηση Έργων
- Ψηφιακή Τραπεζική
- Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούνας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Βασικός μας εταίρος το Πατριαρχείο

Για την υποστήριξη της θρησκευτικής ελευθερίας, δήλωσε ο Μάικ Πομπέο

Των **ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΕΔΩΣ** και **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ**

«**Βασικό** εταίρο» των ΗΠΑ, στο πλαίσιο της υποστήριξης και της προστασίας της θρησκευτικής ελευθερίας ανά τον κόσμο, χαρακτήρισε χθες το Οικουμενικό Πατριαρχείο ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ Μάικ Πομπέο, λίγο μετά τη συνάντηση που είχε στο Φανάρι με τον Πρόκαθήμενο της Ορθόδοξίας κ.κ. Βαρθολομαίο. Ο κ. Πομπέο –που κατά την παραμονή του στην Τουρκία δεν είχε συναντήσεις με Τούρκους αξιωματούχους– επισκέφθηκε τον πατριαρχικό Ναό του Αγίου Γεωργίου όπου η σύζυγός του Σούζαν και ο ίδιος προσκύνησαν και άναψαν κερι, ενώ η συνάντησή του με τον κ.κ. Βαρθολομαίο διήρκεσε περίπου μία ώρα.

Συνάντηση του υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ με τον κ.κ. Βαρθολομαίο – Στην ατζέντα και η Αγία Σοφία.

Ο κ.κ. Βαρθολομαίος υποδέχθηκε τον κ. Πομπέο στην αίθουσα ακροάσεων στο Ευγενίδειο Μέγαρο, όπου και εξέφρασε τη χαρά του για την επίσκεψη του επικεφαλής της αμερικανικής διπλωματίας στο Φανάρι. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του Οικουμενικού Πατριαρχείου, στο επίκεντρο της συζήτησης τέθηκαν θέματα που απασχολούν το Πατριαρχείο, την ομογένεια της Κωνσταντινούπολης και τους ορθόδοξους πιστούς στην Τουρκία. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέρθηκε και στο έργο της Αρχιεπισκοπής Αμερικής και στις εκεί ομογένειες, περιγράφοντας την ως ένα λαμπρό και δυναμικό τμήμα της αμερικανικής κοινωνίας. Ο κ.κ. Βαρθολομαίος επισήμανε και το ζήτημα της προστασίας των χριστιανών, αλλά και όλων των υπόλοιπων θρησκευτικών κοι-

νοτήτων της Μέσης Ανατολής, που τα τελευταία χρόνια λόγω των πολεμικών συγκρούσεων έχουν δοκιμαστεί σκληρά, με αποτέλεσμα τον ξεριζωμό και την προσφυγιά πολλών από αυτούς.

Μετά το πέρας της συνάντησης, εκπροσωπώντας τον Οικουμενικό Πατριάρχη, ο μητροπολίτης Γαλλίας Εμμανουήλ, απαντώντας σε σχετική ερώτηση για το ζήτημα της Αγίας Σοφίας, είπε ότι συζητήθηκε, ωστόσο δεν είναι στην ευθύνη του να κάνει κάποιο σχόλιο. Ο κ. Εμμανουήλ υπενθύμισε, ακόμη, ότι ο κ.κ. Βαρθολομαίος έχει αναφερθεί επανειλημμένως στο ζήτημα και έχει εκφράσει τις απόψεις και τη λύπη του Οικουμενικού Πατριαρχείου για αυτή την πολιτική απόφαση.

Εν τω μεταξύ, χθες, ο πρόεδρος της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν με νέες δηλώσεις του ενίσχυσε έτι περαιτέρω την αίσθηση ότι η Αγκυρα εργάζεται για οριστική διχοτόμηση της Κύπρου. «Με το πρόγραμμά μας στην Κύπρο νομίζω πως δώσαμε την καλύτερη απάντηση σε όσους θέλουν να χωρίσουν την Τουρκία με την Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου (σ.σ.: το ψευδοκράτος)». Και προσέθεσε ότι «λόγω της αδιόλακτης στάσης του διδύμου Ελλάδας και Ελλανοκυπρίων, πρέπει να αφήσουμε στην άκρη τα ζητήματα τα οποία δεν έχουν αξία συζήτησης, διαπραγματεύσεως και διαβιούλευσης και σκεκόνουμε τα μανίκια για ένα νέο μέλλον».

Στις Βρυξέλλες

Η τουρκική στάση δεν περνάει απαρατήρητη στις Βρυξέλλες. Χθες, υψηλόβαθμος κοινοτικός αξιωματούχος επισήμανε ότι η Τουρκία έχει επιδοθεί σε «μία σειρά από ενέργειες που πηγαίνουν ενάντια στο πνεύμα» της αποκλιμάκωσης που ζητούσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με τα συμπεράσματα της Συνόδου της 1ης Οκτωβρίου. Το θέμα της συμπεριφοράς της Αγκυρας στην Ανατολική Μεσόγειο αλλά και στα κατεχόμενα Βαρώσια «θα

Ο **κ.κ. Βαρθολομαίος** εξέφρασε τη χαρά του για την επίσκεψη του επικεφαλής της αμερικανικής διπλωματίας Μάικ Πομπέο στο Φανάρι. Στο επίκεντρο της συζήτησής τους βρέθηκαν θέματα που απασχολούν το Πατριαρχείο, την ομογένεια της Κωνσταντινούπολης και τους ορθόδοξους πιστούς στην Τουρκία.

Μπορέλ προς Δένδια για Τουρκία

Το **Ευρωπαϊκό** Συμβούλιο είναι έτοιμο να χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα στη διάθεση της Ε.Ε. προκειμένου να προστατεύσει τα συμφέροντά της, καθώς και των κρατών-μελών της, ανέφερε ο ύπατος εκπρόσωπος της Ε.Ε. Ζοζέπ Μπορέλ, σε απαντητική επιστολή του προς τον υπουργό Εξωτερικών Νικο Δένδια, ο οποίος είχε θέσει προ ημερών γραπτώς το ζήτημα της αυξανόμενης τουρκικής προκλήτικής και παραβατικής συμπεριφοράς. Στην επιστολή του ο κ. Μπορέλ επισημαίνει επίσης ότι οι τουρκικές παράνομες ενέργειες, που επηρεάζουν τις ελληνικές καθώς και τις κυπριακές θαλάσσιες ζώνες, δημιουργούν περαιτέρω ένταση στην περιοχή. Προσθέτει ότι στις ενέργειες αυτές συγκαταλέγεται και ο τουρκικός μονομερής κανονισμός όσον αφορά την περιοχή έρευνας και διάσωσης, ο οποίος, όπως τονίζει χαρακτηριστικά ο ύπατος εκπρόσωπος, αντιβαίνει στους σχετικούς κανονισμούς του ICAO και του Διεθνούς Οργανισμού Ναυσιπλοΐας (ΙΜΟ). Ο εκπρόσωπος της Ε.Ε. για την Εξωτερική Πολιτική επισημαίνει ότι, για την επίτευξη της ασφάλειας και της σταθερότητας στην περιοχή, χρειάζεται διάλογος σε πνεύμα καλής πίστης και αποχής από μονομερείς ενέργειες.

απασχολήσει τη συνεδρίαση (μέσω τηλεδιάσκεψης) του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων την Παρασκευή», αλλά και την επόμενη συνεδρίαση των υπουργών Εξωτερικών στις 7 Δεκεμβρίου. Από εκεί και πέρα, σημειώνει ο ίδιος αξιωματούχος, εσφαλείται στους γέγες, στη Σύνοδο Κορυφής στις 10ης και 11ης Δεκεμβρίου, να

κρίνουν ποια είναι η σωστή απάντηση στις «μη φιλικές» αυτές ενέργειες της Τουρκίας. Στο ΣΕΥ της Παρασκευής, ο Νίκος Δένδιας αναμένεται να ενημερώσει τους ομολόγους του για τη νέα τουρκική NAVTEX για το «Ορούτς Ρέις», ενώ ο Ν. Χριστοδουλίδης θα τους ενημερώσει για τις εξελίξεις στα Βαρώσια.

«Οικοδομήσαν μέτωπο κατά της κοινωνίας»

Η Ν.Δ. καταδίκασε τη στάση ΣΥΡΙΖΑ, ΚΚΕ και ΜέΡΑ25 κατά την επέτειο του Πολυτεχνείου

Τον **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Ος **ενδεικτικό** της αποφασιστικότητας του Κυριάκου Μητσοτάκη, αλλά και του αρμόδιου υπουργείου Δημοσίας Τάξης, να περιφρουρήσουν τη δημόσια υγεία θεωρούν τον τρόπο με τον οποίο κύλησε η χθεσινή επέτειος του Πολυτεχνείου στο Μέγαρο Μαξίμου. Παρά τις επιμέρους παραφωνίες, που προήλθαν κυρίως από μια ιδεοληπτική αντιμετώπιση του ΚΚΕ, το κυβερνητικό σχέδιο δεν παρέκκλινε από τον αρχικό σχεδιασμό, καθώς πορείες δεν πραγματοποιήθηκαν τελικά, ενώ σε γενικές γραμμές τα κόμματα της αντιπολίτευσης πειθάρχησαν στα μέτρα που είχαν κριθεί αναγκαία. Η προσπάθεια από την πλευρά του Κομμουνιστικού Κόμματος, που πραγματοποίησε συγκέντρωση 200 ατόμων, παραπλανώντας μέσω των sms που έστειλαν τα μέλη του, «δεν κα-

Η κυβέρνηση στρέφει το βλέμμα στην επόμενη ημέρα, καθώς, όπως λέγεται, η χώρα βρίσκεται εν μέσω πανδημίας και δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο.

ρακτηρίζει την κυβέρνηση, αλλά αυτούς που το έκαναν», σημειώνουν στην «Κ» κυβερνητικές πηγές.

Εξ ου και, σε αμυνώς πολιτικό επίπεδο, στο Μέγαρο Μαξίμου θεωρούν πως είναι απόλυτα κερδισμένοι, καθώς ο κ. Κυρ. Μητσοτάκης ταυτίστηκε με την ευρεία πλειοψηφία, που ήθελε να τηρηθούν τα μέτρα λόγω της μεγάλης υγειονομικής κρίσης, την ώρα που τα κόμματα της Αριστεράς επέδειξαν από αμχανία –όπως ο ΣΥΡΙΖΑ– έως απείθεια – όπως το ΚΚΕ.

Νωρίτερα ο πρωθυπουργός, το πρωί της Τρίτης, βρέθηκε στο Πολυτεχνείο καθεθόντας συμβολικά στεφάνι και δελτώντας κερδισμένο, καθώς ο κ. Κυρ. Μητσοτάκης ταυτίστηκε με την ευρεία πλειοψηφία, που ήθελε να τηρηθούν τα μέτρα λόγω της μεγάλης υγειονομικής κρίσης, την ώρα που τα κόμματα της Αριστεράς εξέδωσε ανακοίνωση η Νέα Δημοκρατία αναφέροντας

πως «ο ΣΥΡΙΖΑ, το ΚΚΕ και το ΜέΡΑ25 είχαν την ευκαιρία να δείξουν αυτές τις μέρες ότι πρώτο καθήκον τους έχουν την προστασία της δημόσιας υγείας. Αντ’ αυτού, για μικροκομματικούς λόγους, αποφάσισαν πως αυτή ήταν η κατάλληλη ευκαιρία να κάνουν μέτωπο εναντίον της κυβέρνησης. Τελικά αυτό που κατάφεραν είναι να κάνουν μέτωπο κατά της κοινωνίας».

Διασπορά fake news

Την ίδια ώρα, η Νέα Δημοκρατία κατηγορεί το ΠΑΜΕ για διασπορά fake news. «Στην προσπάθειά τους να χτίσουν το αφήγημα περί δήθεν “οργίου αστυνομικής βίας” στο κέντρο της Αθήνας, παρουςίασαν φωτογραφία τραβηγμένη τον Μάιο του 2019 στο Βέλγιο, κατά την περίοδο της εξέγερσης των “Κίτρινων Γλέκων”, ως σημερινή από την Αθήνα. Η φωτογραφία δείχνει αστυνομικό να πατάει στο κεφάλι διαδηλωτή. Επισυνάπτεται η ψευδής ανάρτηση του ΠΑΜΕ με τη fake φωτογραφία», σημειώνει το κυβερνών κόμμα.

Δεν μπορεί, πάντως, να διαφύγει της προσοχής πως ο σχολιασμός έγινε από τη Νέα Δημοκρατία και όχι από το Μέγαρο Μαξίμου. Πρόκειται για μια τακτική που εφαρμόζεται όταν η κυβέρνηση θέλει να προχωρήσει παρακάτω και να μην δώσει έκταση σε ένα θέμα. Αυτό επισημαίνει στην «Κ» κυβερνητική πηγή, σημειώνοντας ότι η χώρα βρίσκεται εν μέσω πανδημίας, τα προβλήματα είναι μεγάλα και δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο, αφού η μάχη στην Μονάδες Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) συνεχίζεται με αμείωτο ρυθμό.

Θέμα ωρών το επίδομα

Όπως προειπώθηκε, η κυβέρνηση γυρίζει ήδη σελίδα. Στο πλαίσιο αυτό, θέμα ωρών θεωρείται –σε κάθε περίπτωση, θα γίνει το αργότερο μέχρι αύριο– η ανακοίνωση του επιδόματος που έχει προαναγγείλει ο κ. Κυρ. Μητσοτάκης για τη Χριστούγεννα.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», θα αφορά πολίτες που δεν εμπίπτουν στα μέχρι τώρα μέτρα ενίσχυσης για την πανδημία, όπως είναι οι επαγγελματίες. Μακροχρόνια άνεργοι, μονογονεϊκές οικογένειες, πολύτεκνοι και υγειονομικοί θα είναι οι βασικές κατηγορίες που θα λάβουν την ενίσχυση.

«**Το διαχρονικό** αίτημα για ελευθερία συμπληρώνεται από την υπευθυνότητα που πρέπει όλοι να δείξουμε για να βγούμε πιο ισχυροί και ενωμένοι από αυτή την περιπέτεια», δήλωσε ο πρωθυπουργός μετά την κατάθεση στεφάνου στο Πολυτεχνείο.

Κλειφτοπόλεμος και προσαγωγές

Επεισόδια, διάσπαρτες εστίες έντασης σε περιοχές του λεκανοπεδίου και κλειφτοπόλεμος αστυνομικών με διαδηλωτές σημάδεψαν τη χθεσινή επέτειο του Πολυτεχνείου. Μεγαλύτερο αντίκτυπο προκάλεσε η συγκέντρωση μελών του ΚΚΕ στα Προπύλαια. Περίπου 1.500 διαδηλωτές αφινδίασαν την ΕΛ.ΑΣ. και παρατάχθηκαν στην οδό Πανεπιστημίου, αδιαφορώντας για την απαγόρευση λόγω COVID-19, αλλά τηρώντας τις μεταξύ τους αποστάσεις ασφαλείας. Οι διαδηλωτές δεν ανταποκρίθηκαν στις υποδείξεις των αστυνομικών που τους κάλεσαν να αποχωρήσουν, με αποτέλεσμα να ξεσπάσουν επεισόδια. Επτά διαδηλωτές προσηύχθηκαν υπό συνθήκες μεγάλης έντασης από δικυκλιστές της ομάδας ΔΡΑΣΗ. Κρατήθηκαν προσωρινά στην πλατεία Κλαυθμόνος και λίγη ώρα αργότερα, με τη διαμεσολάβηση βουλευτών του ΚΚΕ, αφέρθηκαν ελεύθεροι. Ταυτόχρονα, διμοιρίες των ΜΑΤ, κάνοντας

χρήση δακρυγόνων και συνεπικουρούς μενες από δύο υδρόφορες, διέλυσαν τους συγκεντρωμένους στην οδό Πανεπιστημίου καταδιώκοντάς τους μέχρι την πλατεία Καραϊσκάκη. Παράλληλα με την κινητοποίηση του ΚΚΕ, μέλη της ΚΕΕΡΦΑ και της Οργάνωσης Μαχτικού Αντιφασισμού πραγματοποίησαν σύνοτομ συγκέντρωση στην πλατεία Κοραή, αναρτώντας πανό και φωνάζοντας συνθήματα.

Στις 10.30 το πρωί, 200 μέλη του ΚΚΕ είχαν καταφέρει να ξαφνιάσουν την αστυνομία πραγματοποιώντας συγκέντρωση στον αστυνομικό φραγμό, στο ύψος του Μεγάρου Μουσικής. Για το ενδεχόμενο ελέγχου τους είχαν φροντίσει να στείλουν sms στο 13033 προφασιζόμενοι ότι πήγαιναν στον γιατρό. Πραγματοποίησαν συμβολική συγκέντρωση παρουσία του Δ. Κουτσούμπα και αποχώρησαν πριν η ένταση με τους αστυνομικούς κλιμακωθεί.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ

Ασφάλεια, επενδύσεις ψηλά στην ατζέντα στο Αμπου Ντάμπι

Στο **σπερινό** τετ α τετ του πρωθυπουργού Κυρ. Μητσοτάκη με τον διάδοχο του θρόνου των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων (ΗΑΕ) σείχη Μοχάμεντ μπιν Ζαγέντ αλ Ναχιάν αναμένεται να επισφραγιστεί η ολόενα και στενότερη συνεργασία ανάμεσα στις δύο χώρες.

Ο κ. Μητσοτάκης και η αντιπροσωπεία που τον συνοδεύει έφθασαν στο Αμπου Ντάμπι χθες το βράδυ, όπου και έγιναν δεκτοί στο παλάτι. Από το Μέγαρο Μαξίμου επισήμαιναν χθες ότι το ταξίδι του πρωθυπουργού εντάσσεται στην προσπάθεια συστηματικής οικοδόμησης και ενίσχυσης διεθνών και περιφερειακών συμμαχιών, συμμετέχοντας ενεργά στη νέα αρχιτεκτονική ασφαλείας της περιοχής.

Μαζί με τον πρωθυπουργό, στα ΗΑΕ βρίσκονται από χθες το βράδυ οι υπουργοί Εξωτερικών και Ανάπτυξης Ν. Δένδιας και Αδ. Γεωργιάδης, ο υφυπουργός Εξωτερικών για την Οικονομική Διπλωματία Κ. Φραγκογιάννης, ο επικεφαλής του οικονομικού γραφείου του πρωθυπουργού Αλ. Πατέλνς και ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας Θ. Ντόκος.

Ισως τα πλέον σημαντικά κείμενα που θα υπογραφούν στο Αμπου Ντάμπι είναι εκείνα που θα υπογράψει ο κ. Δένδιας με τον ομόλογό του των ΗΑΕ, και συγκεκριμένα τη διακήρυξη στρατηγικής εταιρικής σχέσης και τη συμφωνία συνεργασίας στους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και άμυνας.

Κυβερνητικές πηγές αναφέρονταν στην ήδη υφιστάμενη οικονομική συνεργασία με τα ΗΑΕ, τα οποία αποτελούν τον σημαντικότερο επενδυτή των χωρών του Πεερσικού Κόλπου στην Ελλάδα. Επισήμαιναν ότι τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος είναι η αγροτική παραγωγή, η κτηνοτροφία, οι υδατοκαλλιέργειες, ο τουρισμός, η ενέργεια, οι υποδομές των μεταφορών.

Οι πιθανές νέες επενδύσεις στην Ελ-

Σήμερα το τετ α τετ του κ. Μητσοτάκη με τον διάδοχο του θρόνου των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, σείχη Μοχάμεντ μπιν Ζαγέντ αλ Ναχιάν.

λάδα θα θεθούν σήμερα επί τάπητος κατά τη συνάντηση που θα έχουν οι κ. Γεωργιάδης, Φραγκογιάννης και Πατέλνς με το επενδυτικό fund Mubadala Investment Company PJSC. Μετά την καρ’ ιδίαν συνάντηση του πρωθυπουργού με τον διάδοχο του θρόνου, θα ακολουθήσει και διευρυμένη συνάντηση των αντιπροσωπειών Ελλάδας και ΗΑΕ με τη συμμετοχή των κ. Δένδια, Γεωργιάδη και Φραγκογιάννη.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΕΔΩΣ

Μηνύματα των αρχηγών με φόντο τον κορωνοϊό

ΤΗΣ ΝΑΝΤΙΝ ΚΑΡΔΑΛΙΑ

Η **ατομική** και συλλογική ευθύνη για την προστασία του ψήσιτου αγαθού της δημόσιας υγείας από την πανδημία πρωταγωνίστησε στα μηνύματα της πολιτειακής και πολιτικής ηγεσίας για τη φετινή επέτειο εξέγερσης του Πολυτεχνείου, ο εορτασμός της οποίας έγινε λιτά υπό τις πρωτόγνωρες συνθήκες που επιβάλλει ο κορωνοϊός.

«Το μήνυμα που εκπέμπει, σε αυτές τις κρίσιμες στιγμές, είναι καθολικό: η δημοκρατία δεν είναι μόνο καθεστώς ελευθερίας, αλλά και ευθύνης», υπογράμμισε η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου, διακηρύσσοντας ως σπερινό αγώνα την «επέμβαση της ατομικότητάς μας» για το κοινό καλό. Τόσο η ίδια όσο και ο πρωθυπουργός κατέθεσαν κατά μόνας στεφάνι στο μνημείο του Πολυτεχνείου.

«Το διαχρονικό αίτημα για ελευθερία συμπληρώνεται από την υπευθυνότητα την οποία όλοι πρέπει να δείξουμε για να βγούμε πιο ισχυροί, αλλά και πιο ενωμένοι από αυτήν την πρωτοφανή περιπέτεια», τόνισε ο Κυριάκος Μητσοτάκης, θέτοντας ως προτεραιότητα την προστασία της δημόσιας υγείας και την αλληλεγγύη σε όσους δοκιμάζονται περισσότερο.

«Η δημοκρατία και η ιστορική μνήμη δεν μπαίνουν σε καραντίνα», δήλωσε ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ. Αλέξης Τσίπρας. Παρά την απαγόρευση συναθροίσεων, παρέστη ως επικεφαλής αντιπροσωπείας 50 στελέχων του ΣΥΡΙΖΑ σε εκδήλωση τιμής στα κρατητήρια του

EAT-ΕΞΑ στο Πάρκο Ελευθερίας, πρώηντας όμως τα μέτρα προστασίας με μάσκες και αποστάσεις. Μήνυμα ενότητας, απέναντι στο καθεστώς αβεβαιότητας του ιού, εξέπεμψε η πρόεδρος του Κινήματος Αλλαγής Φώφη Γεννηματά. «Δεν πρέπει να το αφήσουμε να μας διχάσει ούτε να μας στερήσει την ελπίδα», τόνισε, σεβόμενη απόλυτα τους έκτακτους περιορισμούς. Κατά των αντιλαϊκών πολιτικών έβαλε ο γενικός γραμματέας

«Η δημοκρατία δεν είναι μόνο καθεστώς ελευθερίας, αλλά και ευθύνης», υπογράμμισε η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου.

του ΚΚΕ Δημήτρης Κουτσούμπας. «Τα συνθήματα “Εξώ οι ΗΠΑ”, “Εξώ το ΝΑΤΟ”, “Ψωμί, παιδεία, ελευθερία, δουλειά, μόρφωση, υγεία” εξακολουθούν να συγκλονίζουν», ανέφερε, από το μνημείο του ΕΑΤ-ΕΞΑ.

«Ποτέ να δικασμός», υπογράμμισε ο πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης Κυριάκος Βελόπουλος. Αψηφώντας τις απαγορεύσεις, ο γραμματέας του ΜέΡΑ25 Γιάνης Βαρουφάκης ηγήθηκε καθιστικής διαμαρτυρίας βουλευτών του κόμματος, με πλακάτ που ανέγραφαν «Αγώνας διαρκής για τη δημοκρατία» έξω από το Πολυτεχνείο, και πορείας προς την αμερικανική πρεσβεία.

Οι διαδηλώσεις, ο θυμός και τα δακρυγόνα

Η **ώρα** είναι 2 παρά 20, ανήμερα την 47η επέτειο του Πολυτεχνείου, και η πλατεία Κλαυθμόνος, όπου έχει προγραμματιστεί συνάντηση διαδηλωτών για τις 2 το μεσημέρι, είναι απροσπέλαστη. Αστυνομικές δυνάμεις δεν αφήνουν κόσμο να περάσει, ενώ απέναντί τους μαζεύει δημοσιογράφοι, φωτογράφοι και λίγοι διαδηλωτές.

Περνούν λίγα λεπτά και δεν συμβαίνει τίποτα, μέχρι το άκουσμα ενός κρότου από την Πανεπιστημίου. Οι δημοσιογράφοι τρέχουν σύσσωμοι και αντικρίζουν ένα τεράστιο πλήθος. Από την Τράπεζα της Ελλάδος μέχρι την Πατισσώνα στην Ομόνοια, βρίσκονται χιλιάδες διαδηλωτές, στοιχιζόμενοι και μασκοφορμεμένοι. Μπροστά τους οι αστυνομικές δυνάμεις, σε ένα μέχρι στιγμής στέρεο face-off που αντικατοπτρίζει έναν από τους πιο βαθείς δικασμούς της ελληνικής κοινωνίας. Οι άνθρωποι που διαδηλώνουν εδω βλέπουν στο πρόσωπο της αστυνομίας τις δυνάμεις που οδήγησαν στα γεγονότα του Πολυτεχνείου. Κι ο θυμός, κι από τις δύο πλευρές, κοχλάζει.

«Το Πολυτεχνείο δεν ήταν γιορτή, ήταν εξέγερση και πάλη ταξική». «Το Πολυτεχνείο ζει». «Το ΚΚΕ στην πρωτοπορία». «Δώστε λεφτά για την υγεία»,

είναι κάποια από τα συνθήματα που ακούγονται.

Περίπου 45 λεπτά αργότερα, η αστυνομία επιστρατεύει την αύρα. Πέφτουν τα πρώτα δακρυγόνα. Οι διαδηλωτές υποχωρούν, αλλά δεν διαλύονται. Το τεθωρακισμένο όχημα της αστυνομίας τους ακολουθεί, οι περισσότεροι τρέπονται σε φυγή και τώρα οι αποστάσεις έχουν χαθεί πλήρως. Κάποιοι τρέχουν με δακρυσμένα μάτια, δίνει ο ένας στον άλλον φιαλίδια με άσπρο Μααλοχ για την καταπνίχνηση του καπνίματος. Φτάνοντας στην Ομόνοια, ξαναοίγει η αύρα, ξαναπέφτουν δακρυγόνα κι οι διαδηλωτές σκορπίζονται. Στα στενά της Ομόνοιας, μετανάστες έχουν βγει έξω από τα μαγαζιά τους, ενώ άλλοι κρέμονται από τα μπαλκόνια τους για να δουν τι συμβαίνει.

Αστυνομικοί ακολουθούν κατά πόδας σε κάποια στενά, αλλά τώρα οι διαδηλωτές στην Αθήνα είναι διασκορπισμένοι. Επεισόδια γίνονται στον Σταθμό Λαρίσης, όπου δεν κρατιούνται αποστάσεις, στο Σκοπευτήριο στην Καισαριανή, κι άλλα στη Θεσσαλονίκη, στην Κέρκυρα και στη Λάρισα, μεταξύ άλλων πόλεων, σύμφωνα με μαρτυρίες στα κοινωνικά δίκτυα.

ΗΛΙΑΝΑΣ ΜΑΓΡΑ

The
Economist

EVENTS

#EconCyprusSummit

hazlis & rivas
The Economist Events for Greece,
Cyprus, Malta and southeast Europe

VIRTUAL EVENT

16TH CYPRUS SUMMIT

Europe: Putting solidarity to the test
Cyprus: In need of a new growth model?

November 24th 2020 • 2:00 pm (EET) • 07:00 am (EST)

John Peet
Political and Brexit editor
The Economist

Nicos Anastasiades
President
Republic of Cyprus
(recorded message)

Stella Kyriakides
European Commissioner
for health and food safety
(recorded message)

Nicholas Burns
Former under secretary
of state for political affairs
USA

Nikos Christodoulides
Minister of foreign affairs
Cyprus

Nikos Dendias
Minister of foreign affairs
Greece

Natasa Pilides
Minister of energy, commerce
and industry, Cyprus

Charalambos Petrides
Minister of defence
Cyprus

Klaus Regling
Managing director
European Stability Mechanism

Evgenios Evgeniou
Chief executive officer
PwC Cyprus

Jeroen Dijsselbloem
Chairman
Dutch Safety Board
Former president
Eurogroup

Charis Pouangare
Deputy CEO
Bank of Cyprus

Harris Georgiades
Former minister of finance
Cyprus
Deputy leader
Democratic Rally

Michalis Athanasiou
Executive director, global
corporate banking & markets
Bank of Cyprus

Christodoulos Angastiniotis
President
Cyprus Chamber
of Commerce and Industry

Michael Christos Charalambides
CEO & managing director
EcommBX

© Hazlis & Rivas advertising

www.hazliseconomist.com | www.cyprus2020.economist.com

The Economist Events for Greece, Cyprus, Malta and southeast Europe

@Economist_SEUR

The Economist SE Europe Events

The Economist SE Europe Events

Under the auspices of:

CYPRUS MINISTRY
OF ENERGY
COMMERCE & INDUSTRY

In collaboration with:

Premium gold sponsor:

Gold sponsors:

Bank of Cyprus

ExxonMobil

Silver sponsors:

European University Cyprus

Bronze sponsor:

ecommBX
Fintech e-accounts platform

Communication sponsor:
 KATHIMERINI

Supporter:
 Agrocapital

Contributors:
 NESPRESSO.

Airline carrier:
 AEGEAN
A STAR ALLIANCE MEMBER

IT sponsor:
 POBUCA

Logistics supplier:
 DHL

Supported by:
 CYPRUS CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Διπλασιάζονται τα κονδύλια για τη στήριξη της οικονομίας

Στα 4 δισ. ευρώ το πακέτο μέτρων του 2021 από 2 δισ. ευρώ που προβλέπονταν αρχικά

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Διπλάσια κονδύλια για την αντιμετώπιση της πανδημίας σε σχέση με το προσχέδιο θα προβλέπει ο προϋπολογισμός του 2021, που κατατίθεται την ερχόμενη Παρασκευή στη Βουλή, καθώς οι συνθήκες έχουν επιδεινωθεί δραματικά, επιβάλλοντας τη συνέχιση των μέτρων στήριξης νοικοκυριών και επιχειρήσεων, τουλάχιστον για το πρώτο τετράμηνο.

Στο υπουργείο Οικονομικών μιλούν για «προσαρμογή των εργαλείων, που έχουμε, ανάλογα με τις εξελίξεις». Υπολογίζεται ότι από τα 2 δισ. ευρώ που προέβλεπε το προσχέδιο (αποθεματικό και React EU), το ποσό θα πλησιάζει στα 4 δισ. ευρώ. Αυτή είναι η μία βασική αλλαγή που έφερε η επιδείνωση των επιδημιολογικών συνθηκών στον προϋπολογισμό, σε σχέση με το προσχέδιο.

Οι συνθήκες επιβάλλουν τη συνέχιση των μέτρων στήριξης νοικοκυριών και επιχειρήσεων, τουλάχιστον για το α΄ τετράμηνο.

Η άλλη αφορά τα έσοδα, τα οποία θα είναι σημαντικά χαμηλότερα, ιδίως το πρώτο τετράμηνο, λόγω της χαμηλότερης ανάπτυξης, σύμφωνα με πηγή του οικονομικού επιτελείου.

Ετσι, ο προϋπολογισμός του 2021 θα έχει –σύμφωνα με πληροφορίες– πρωτογενές έλλειμμα περίπου 3% του ΑΕΠ, ακολουθώντας το δυσμενές σενάριο του προσχεδίου, έναντι 1% του ΑΕΠ που προέβλεπε το βασικό σενάριο του προσχεδίου.

Για φέτος, ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης είπε σε συνέντευξή του στην ΕΡΤ ότι το έλλειμμα θα είναι «λίγο κάτω από 10% του ΑΕΠ, μπορεί 9%-9,5% του ΑΕΠ». Όσο για το δημόσιο χρέος, είπε ότι θα ξεπε-

Ο προϋπολογισμός του 2021 θα έχει –σύμφωνα με πληροφορίες– πρωτογενές έλλειμμα περίπου 3% του ΑΕΠ, ακολουθώντας το δυσμενές σενάριο του προσχεδίου, έναντι 1% του ΑΕΠ που προέβλεπε το βασικό σενάριο.

ράσει το 200% του ΑΕΠ (σ.σ. τις προηγούμενες μέρες είχε μιλήσει για 204%-206% του ΑΕΠ).

Και αυτό λόγω της αύξησης του χρέους ως απολύτου μεγέθους, αφού έχουμε μεγαλύτερο έλλειμμα, αλλά και της μείωσης του παρονομαστή, δηλαδή του ΑΕΠ. Το ΑΕΠ μειώνεται λόγω ύφεσης, αλλά και λόγω της πρόσφατης αναθεώρησης από την ΕΛΣΤΑΤ, που αφαιρέσε 4 δισ. ευρώ.

Η ύφεση για φέτος θα υπολογίζεται στην περιοχή του 10% του ΑΕΠ, περίπου 2 μονάδες πάνω από την εκτίμηση του προσχεδίου για 8,3%. Για το 2021, θα υιοθετείται το δυσμενές σενάριο του προσχεδίου που προέβλεπε ανάκαμψη 4,5%-5%, έναντι του 7,5% του βασικού σεναρίου. Η νέα αυτή πρόβλεψη για

την ανάκαμψη θα εξακολουθεί να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό, κατά περίπου 2 μονάδες του ΑΕΠ, στην εισροή πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης. Επίσης, θα υπάρχει η παραδοχή ότι τα έσοδα από τον τουρισμό θα φτάσουν το 60% των αντίστοιχων εσόδων του 2019. Μια αρκετά αισιόδοξη παραδοχή, που βασίζεται προφανώς στο εμβόλιο κατά του κορωνοϊού.

Εν τω μεταξύ, την ερχόμενη εβδομάδα αναμένονται και οι δύο εκθέσεις των θεσμών: Αυτή της Ε.Ε. για την 8η μεταμνημονιακή αξιολόγηση της χώρας, αλλά και του ΔΝΤ, στο πλαίσιο της δικής του μεταπρογραμματικής παρακολούθησης.

Οι εκθέσεις δεν προβλέπεται να έχουν ενσωματώσει τα τελευταία δεδομένα

του lockdown σε ό,τι αφορά τις επιπτώσεις τους στην ύφεση. Ούτως ή άλλως, οι φθινοπωρινές προβλέψεις της Κομισιόν αναφέρονταν σε ύφεση 9% και ανάκαμψη 5% το 2021 και του ΔΝΤ σε ύφεση 9,5% και ανάκαμψη επίσης 5% για το 2021.

Αυτό που έχει σημασία είναι να είναι θετική –όπως αναμένεται– η έκθεση της Κομισιόν, γιατί από αυτήν εξαρτάται η εκταμίευση μιας ακόμη δόσης SMPs και ANFAs, ύψους περίπου 645 εκατ. ευρώ. Ενα ποσό που οπωσδήποτε χρειάζεται ο προϋπολογισμός τέτοιες εποχές. Η έκθεση αναμένεται να εγκριθεί στις 30 Νοεμβρίου στο Eurogroup, αφού προηγηθεί συζήτηση στις 24 Νοεμβρίου στο Euroworking Group.

Πρόσθετα μέτρα 1,5 δισ. ευρώ για τον Δεκέμβριο

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Η αύξηση των κρουσμάτων οδηγεί, όπως όλα δείχνουν, στην παράταση του lockdown, εξέλιξη που παρατείνει αυτόματως τα έκτακτα μέτρα στήριξης εργαζομένων και επιχειρήσεων που έχουν ληφθεί για τον Νοέμβριο και τον επόμενο μήνα. Σύμφωνα με πληροφορίες, το κόστος των μέτρων του Δεκεμβρίου θα προσεγγίζει το 1,5 δισ. ευρώ και μαζί με αυτά που ανακοινώθηκαν τις προηγούμενες μέρες θα προσεγγίσει τα 4,8 δισ. ευρώ για το δίμηνο Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου.

Επιδότωση ασφαλιστικών εισφορών για εργαζομένους σε αναστολή, «πάγωμα» ρυθμίσεων και ΦΠΑ, «κούρεμα» ενοικίων και αποζημίωση ειδικού σκοπού θα εφαρμοσθούν και τον μήνα των Χριστουγέννων.

Εκτός από αυτά αναμένεται να κορηνγθεί δώρο Χριστουγέννων στους υγειονομικούς, ενώ θα ενισχυθούν νοικοκυριά που δεν καλύφθηκαν επαρκώς από τις δέσμες μέτρων των προηγούμενων μηνών, με τις πληροφορίες να αναφέρουν ότι σε αυτή την κατηγορία εντάσσονται ελεύθεροι επαγγελματίες και μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα. Ειδικά για τους δεύτερους, ένα από τα σενάρια που εξετάζεται είναι η κάλυψη του δώρου Χριστουγέννων επί του ονομαστικού μισθού για όσους βρέθηκαν ή παραμένουν σε αναστολή εργασίας.

Εξετάζεται η κάλυψη του δώρου Χριστουγέννων επί του ονομαστικού μισθού για όσους βρέθηκαν ή παραμένουν σε αναστολή.

Σε ό,τι αφορά τους εργαζομένους στον χώρο της υγείας είναι εξαιρετικά πιθανό να ενισχυθούν με δώρο Χριστουγέννων, όπως είχε γίνει και το Πάσχα. Στην περίπτωση που εφαρμοστεί το ίδιο μοντέλο και για τα Χριστούγεννα, για τους περίπου 114.000 εργαζομένους σε νοσοκομεία, ΕΚΑΒ, ΕΟΔΥ και Πολιτική Προστασία, θα απαιτηθούν περί τα 150 εκατ. ευρώ.

Η ατζέντα με τα μέτρα του Δεκεμβρίου περιλαμβάνει:

- Χορήγηση του μηνιαίου επιδόματος των 800 ευρώ για τους εργαζομένους σε αναστολή σύμβασης εργασίας, αναλογικά με τον χρόνο που βρίσκονται σε αναστολή. Σημειώνεται ότι για τις τρεις εβδομάδες καραντίνας του Νοεμβρίου το συνολικό κόστος για τον προϋπολογισμό ανέρχεται σε 890 εκατ. ευρώ.

- Αναστολή της πληρωμής του ΦΠΑ μέχρι τις 30 Απριλίου 2021 για τις επιχειρήσεις που θα παραμείνουν κλειστές. Η οφειλή θα αποπληρωθεί σε 12 δόσεις άτοκα ή σε 24 με επιτόκιο 2,5% από τον

Αναμένεται να κορηνγθεί δώρο Χριστουγέννων στους υγειονομικούς.

Μάιο του 2021. Επίσης, θα «παγώσουν» οι ρυθμιζόμενες οφειλές προς το Δημόσιο, οι οποίες θα μεταφερθούν στις αντίστοιχες δόσεις στο τέλος της ρύθμισης των 12 ή 24 δόσεων. Η απώλεια εσόδων για το Δημόσιο υπολογίζεται σε 300 εκατ. ευρώ.

- Υποχρεωτικό «κούρεμα» κατά 40% των ενοικίων για επιχειρήσεις και εργαζομένους σε αναστολή με πίστωση του 50% των απωλειών στους τραπεζικούς

λογαριασμούς των εκμισθωτών. Το μέτρο θα ισχύσει για τα επαγγελματικά ακίνητα, την πρώτη κατοικία και τη φοιτητική στέγη, με επιβάρυνση για το Δημόσιο της τάξης των 30 εκατ. ευρώ.

- «Πάγωμα» για 75 ημέρες της εξόφλησης επιταγών. Σύμφωνα με πληροφορίες, από τις 6 Νοεμβρίου μέχρι και το τέλος του έτους όλα τα αξιόγραφα, όπως επιταγές, γραμμάτια και συναλλαγματικές, με ημερομηνία πληρωμής από 6/11/2020 έως και 31/12/2020, που έχουν εκδοθεί από επιχειρήσεις ή επαγγελματίες, παίρνουν παράταση 75 ημερών. Το μέτρο αφορά όλες τις επιχειρήσεις που έκλεισαν με κρατική εντολή και όσους εμφανίζουν πτώση τζίρου πάνω από 50% στο διάστημα Απριλίου - Σεπτεμβρίου.

- Οικονομική ενίσχυση ευάλωτων νοικοκυριών. Όσοι λαμβάνουν ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και όσοι βρίσκονται σε αναστολή είναι υποψήφιοι να λάβουν οικονομική ενίσχυση. Είναι επίσης πιθανό το Δημόσιο να καλύψει το δώρο Χριστουγέννων στον ονομαστικό μισθό όσων εργαζομένων είναι σε αναστολή. Στον σχεδιασμό είναι και η ενίσχυση των υγειονομικών ή οιοποί βρίσκονται στην πρώτη γραμμή με πρωτοφανείς καταστάσεις.

- Όσον αφορά την αναστολή των πλησιστηριμών, οι πληροφορίες αναφέρουν ότι θα πάει πέρα από τις 31 Δεκεμβρίου, με ειδική διάταξη που ετοιμάζει το υπουργείο Οικονομικών.

Μεγαλύτερο περιθώριο ενίσχυσης των τουριστικών επιχειρήσεων ζητεί ο ΣΕΤΕ

Αύξηση του ορίου άμεσης επιχορήγησης ή εγγύησης ή δανείου σε 3 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση για τον κλάδο του τουρισμού ζητεί από την κυβέρνηση ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων.

Ειδικότερα, σε επιστολή του προέδρου του ΣΕΤΕ Γιάννη Ρέτσου προς τον πρωθυπουργό, σχετικά με την τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου της Ε.Ε. για τις κρατικές ενισχύσεις, αναφέρεται πως «είναι απαραίτητο η χώρα μας να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες ώστε να εκμεταλλευθεί στο έπακρον τις δυνατότητες που παρέχονται από την τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις. Τόσο ως προς την αύξηση του ορίου σε 3 εκατ. ανά επιχείρηση, αρχής γενομένης από την επιστρεπτέα προκαταβολή 4 που ήδη έχει εξαγγελθεί, όσο και τον σχεδιασμό νέων εργαλείων, τα οποία, με τη μορφή ακόμα και της άμεσης επιχορήγησης, θα δώσουν τις αναγκαίες α-νάσεις στις επιχειρήσεις μας για να παραμείνουν ζωντανές την επόμενη ημέρα και να είναι σε θέση να συνεχίσουν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, στην ενίσχυση της απασχόλησης και στη στήριξη των τοπικών κοινωνιών».

Σημειώνεται πως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέτεινε έως τις 30 Ιουνίου 2021 το προσωρινό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις, προκειμένου να δοθεί στα κράτη-μέλη η δυνατότητα να στηρίξουν τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της κρίσης του κορωνοϊού COVID-19. Παράλληλα με την ανωτέρω παράταση, εισήχθη και ένα νέο μέτρο για την ενίσχυση των επιχειρήσεων που, εξαιτίας των συνεπειών

της πανδημίας, αντιμετωπίζουν μείωση του κύκλου εργασιών κατά τουλάχιστον 30%. Η συγκεκριμένη ενίσχυση αφορά την κάλυψη μέρους των πάγιων δαπανών των επιχειρήσεων που δεν καλύπτονται από τα έσοδά τους, με ανώτατο όριο 3 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, και μπορεί να έχει τη μορφή της άμεσης επιχορήγησης, της εγγύησης και του δανείου.

Ο πρόεδρος του ΣΕΤΕ υπενθυμίζει πως ο τουριστικός τομέας έχει πληγεί σφοδρά από τις συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού. «Οι τουριστικές επιχειρήσεις από τον Μάρτιο του 2020 μέχρι σήμερα, συνεχίζουν να αυξάνουν τις

Προτείνει να αυξηθεί το όριο άμεσης επιχορήγησης ή εγγύησης ή δανείου σε 3 εκατ. ανά επιχείρηση.

ήδη τεράστιες ζημιές τους. Δεν είναι μάλιστα λίγες οι επιχειρήσεις οι οποίες, λόγω των διαφαινόμενων εξαιρετικών προοπτικών του τουρισμού στα τέλη του 2019, σχεδίασαν και ξεκίνησαν υλοποίηση επενδύσεων μέσα στο 2020, που ολοκληρώθηκαν εν μέσω πανδημίας, επιδεινώνοντας ακόμα περισσότερο τη χρηματοοικονομική τους κατάσταση, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα. Είναι, λοιπόν, ζωτικής σημασίας για τον τομέα μας οι επιχειρήσεις μας να στηριχθούν οικονομικά και να μπορέσει να εξασφαλισθεί η δλως απαραίτητη για τη συνέχιση της λειτουργίας τους ρευστότητα».

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Ο πρόεδρος του Σύνδεσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων Γιάννης Ρέτσος τονίζει πως ο τουριστικός τομέας έχει πληγεί σφοδρά από τις συνέπειες της πανδημίας.

Επανήλθαν οι πτωτικές πιέσεις στην οικοδομική δραστηριότητα

Επανήλθαν τον Αύγουστο οι πτωτικές πιέσεις στην οικοδομική δραστηριότητα, όπως είχε συμβεί και το δίμηνο Απριλίου - Μαΐου, όταν όμως είχαν επιβληθεί τα πρώτα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ, τον Αύγουστο η συνολική οικοδομική δραστηριότητα διαμορφώθηκε σε 1.294 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 296,5 χιλ. τ.μ. επιφάνειας και 1.360,2 χιλ. κυβικά μέτρα όγκου, παρουσίασε δηλαδή μείωση κατά 3,3% στον αριθμό των αδειών, κατά 9,7% στην επιφάνεια και κατά 11% στον όγκο, συγκριτικά με τον αντίστοιχο μήνα του 2019. Αντιστοίχως, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα υποχώρησε κατά 3,5% στον αριθμό των αδειών, κατά 8,9% στην επιφάνεια και κατά 11,1% στον όγκο.

Η πτώση της οικοδομικής δραστηριότητας σημειώθηκε κυρίως στις περιοχές της περιφέρειας και ιδίως στις παραθεριστικές, δείγμα της επιφυλακτικής στάσης που τήρησαν οι κατασκευαστές εξοχικών κατοικιών και ξενοδοχειακών μονάδων, λόγω της πανδημίας. Για παράδειγμα, μεγάλες μειώσεις στον όγκο της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας καταγρά-

φθηκαν τον Αύγουστο στις Περιφέρειες Κρήτης (-39,4%), Νοτίου Αιγαίου (22,5%) και Ιονίων Νήσων (-47,6%). Στον αντίποδα, μεγάλη αύξηση, κατά 51,5%, σημείωσε ο όγκος της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας στην Αττική.

Συνολικά, κατά το φετινό οκτάμηνο (Ιανουάριος - Αύγουστος), η συνολική οικοδομική δραστηριότητα σημείωσε αύξηση κατά 13,7% στον αριθμό των

Η πτώση σημειώθηκε κυρίως στις περιοχές της περιφέρειας και ιδίως στις παραθεριστικές.

οικοδομικών αδειών, κατά 13,6% στην επιφάνεια και κατά 13,5% στον όγκο, σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Κατά την ίδια περίοδο, η ι-διωτική οικοδομική δραστηριότητα παρουσίασε ετήσια αύξηση κατά 13,3% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 14,7% στην επιφάνεια και κατά 15,5% στον όγκο.

Το νέο lockdown οδηγεί σε ύφεση 3,1% κατά το τέταρτο τρίμηνο του έτους

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΛΗ

Ύφεση 3,1% στο δ΄ τρίμηνο «βλέπει» για την Ελλάδα η Oxford Economics, μετά και την επιβολή του δεύτερου lockdown στη χώρα πριν από μόλις μία εβδομάδα, εκτιμώντας ωστόσο πως στο σύνολο του 2020 η ύφεση θα κινηθεί στο 8,2% χάρη στο ισχυρό ριμπάουντ της τάξεως του 9,3% που υπολογίζει πως έχει σημειώσει η οικονομική δραστηριότητα στο γ΄ τρίμηνο. Όσον αφορά το 2021, η ανάπτυξη τοποθετείται στο 4,5% έναντι 7% που προέβλεπε τον περασμένο μήνα, λόγω της ύφεσης με «διπλό πάτο» που θα σημειώσει η ελληνική οικονομία φέτος.

Πο αναλυτικά, όπως αναφέρει ο οίκος, μετά τη βουτιά του ΑΕΠ της τάξεως του 14,1% στο β΄ τρίμηνο σε σχέση με το α΄, καθώς τα περιοριστικά μέτρα «χτύπησαν» τις καταναλωτικές δαπάνες και επιδείνωσαν το εμπορικό ισοζύγιο, στο γ΄ τρίμηνο η ελληνική οικονομία αναμένεται να σπ-

Η Oxford Economics εκτιμά ότι το 2021 η ανάπτυξη θα ανέλθει στο 4,5% έναντι 7% που προέβλεπε τον περασμένο μήνα.

μειώσει ισχυρή ανάπτυξη της τάξεως του 9,3%, η οποία ωστόσο δεν θα έχει διάρκεια, καθώς το ΑΕΠ θα συρρικνωθεί και πάλι το τρέχον τρίμηνο λόγω της επιδείνωσης της υγειονομικής κατάστασης στη χώρα και του νέου lockdown.

Ο τουρισμός, που αποτελεί σημαντική πηγή θέσεων εργασίας και βασικό στοιχείο των εξαγωγών υπηρεσιών, ανέκαμψε μόνο ελαφρώς τον Αύγουστο, όπως επισημαίνει. Μετά μια πολύ αδύναμη τουριστική σεζόν,

Το 2020 προβλέπεται ότι οι ελληνικές εξαγωγές θα μειωθούν κατά 18,8%.

οι πρόσφατοι ταξιδιωτικοί περιορισμοί που επιβλήθηκαν για να σταματήσουν τα αυξανόμενα κρούσματα του κορωνοϊού θα ασκήσουν περαιτέρω πίεση στον κλάδο και θα οδηγήσουν σε μόνιμες απώλειες, όπως προειδοποιεί η Oxford Economics.

Ήδη και πριν από την επιβολή του δεύτερου lockdown υπήρχαν σημάδια, από τα τέλη του γ΄ τριμήνου, ότι η ανάκαμψη είχε αρχίσει να «κατεβάζει» ρυθμούς. Το οικονομικό κλίμα βελτιώθηκε τον Οκτώβριο σε όλους τους τομείς, εκτός από την καταναλωτική, ωστόσο η ανακίνωση του lockdown στις αρχές Νοεμβρίου θα «χτύπησε» σίγουρα και πάλι την εμπιστοσύνη. Επιπλέον, τα πρόσφατα στοιχεία για τις θέσεις εργασίας υποδηλώνουν ότι η ανεργία αυξάνεται, φτάνοντας το 16,7% στο β΄ τρίμηνο (από 16,2% στο α΄), ενώ οι ταξιδιωτικές εισπράξεις παρέμειναν επίσης πολύ αδύναμες τον Αύγουστο, με πτώση περίπου 65% ετησίως.

Οι βασικοί παράγοντες που θα οδηγή-

σουν σε 8,2% ύφεση φέτος είναι, σύμφωνα με την Oxford Economics, οι εξής: 1) η επιδείνωση της αγοράς εργασίας και των προοπτικών της, 2) η σημαντική πτώση ύψους 18,8% που αναμένει να σημειώσουν οι εξαγωγές φέτος, 3) η βουτιά 6,3% που εκτιμά ότι θα καταγράψουν οι δαπάνες των νοικοκυριών και 4) η βουτιά της τάξεως του 7% που αναμένει ότι θα σημειώσουν οι επενδύσεις το 2020.

Πάντως, όπως αναφέρει, η δημοσιονομική ευελιξία που προσφέρει η Ε.Ε. στην ελληνική κυβέρνηση δίνει δημοσιονομικό χώρο, ενώ το πακέτο δημοσιονομικών μέτρων που χρηματοδοτούνται τόσο από την κυβέρνηση όσο και από την Ε.Ε., το οποίο επεκτάθηκε πρόσφατα, θα μειώσει το πλήγμα από την κρίση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο οίκος εκτιμά πως οι προοπτικές για το 2022 θα είναι εντυπωσιακές, καθώς προβλέπει πως η ελληνική οικονομία θα αναπυχθεί με ρυθμούς της τάξεως του 9,2%.

ΜΕΤΑΛΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Disney

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΟ ΣΚΑΡΠΑ

Αποκτήστε
το τεύχος που
μπορεί να λείπει
από τη μοναδική
συλλογή
σας!

Την Κυριακή 22 Νοεμβρίου μαζί με την Καθημερινή

Συμμαχία ομίλων για το καύσιμο του μέλλοντος

Διεκδικούν πόρους από Ε.Ε. για επένδυση 2,5 δισ. ευρώ στην παραγωγή υδρογόνου

Της **ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Το υδρογόνο, το καύσιμο του μέλλοντος, το οποίο η Κομισιόν έχει επιστρατεύσει για την επίτευξη των στόχων πλήρους α-πανθρακοποίησης της ευρωπαϊκής οικονομίας έως το 2050, έχει φέρει κοντά τις μεγαλύτερες βιομηχανικές επιχειρήσεις της χώρας, οι οποίες προετοιμάζονται να διεκδικήσουν από κοινού ένα από τα τέσσερα projects που θα χρηματοδοτηθούν από την Ε.Ε. μεταξύ των οκτώ συνολικά που προωθούνται στο πλαίσιο του προγράμματος Hydrogen Europe.

Πρόκειται για το White Dragon project, που προβλέπει επενδύσεις ύψους 2,5 δισ. ευρώ σε ηλεκτρολύτες από ενέργεια που θα παράγεται από φωτοβολταϊκά πάρκα ισχύος 1,5 GW, τα οποία θα εγκατασταθούν στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας στο πλαίσιο της απολιγνιτοποίησης. Συντονιστές του έργου είναι η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, ενώ συμμετέχουν η ΔΕΠΑ, ο ΔΕΣΦΑ, τα ΕΛΠΕ, η Motor Oil, η Mytilineos, η ΤΕΡΝΑ, η πολωνική εταιρεία Solaris, αλλά και ερευνητικά ιδρύματα, όπως ο «Δημόκριτος» και το ΕΚΕΤΑ.

Το παραγόμενο υδρογόνο θα αξιοποιείται ως καύσιμο τπλεθέρμανσς, ως εξαγόμενο καύσιμο μέσω του αγωγού TAP και ως καύσιμο για μεταφορές, ειδικά για μεγάλα οχήματα, φορτηγά, απορριμματοφόρα, λεωφορεία κ.λπ. Από τον περασμένο Ιούνιο που η Ε.Ε. ανακοίνωσε τη στρατηγική της για το υδρογόνο, άλλα επτά τέτοια projects προωθούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο για να υποβάλουν υποψηφιότητα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Hydrogen Europe.

Ο φάκελος για το ελληνικό έργο προετοιμάζεται για να κατατεθεί μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2021, με τη φιλοδοξία ότι θα είναι ένα από τα τέσσερα έργα που θα επιλεγούν για χρηματοδότηση, από την οποία εξαρτάται και η υλοποίησή

τους. Το υψηλό κόστος τεχνολογίας ηλεκτρολυτών καθιστά μη βιώσιμη σήμερα την παραγωγή υδρογόνου από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, γι’ αυτό και απαιτούνται αφενός συμπράξεις προκειμένου να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακος και αφετέρου χρηματοδοτικές ενισχύσεις (επιδοτήσεις). Η Ε.Ε., στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής συμμαχίας για καθαρό υδρογόνο (European Clean Hydrogen Alliance) που εγκαινίασε τον περασμένο Ιούλιο, στοχεύει στη διευκόλυνση επενδύσεων μεγάλης κλίμακας έργων στις τεχνολογίες υδρογόνου και κυψελών καυσίμου με τη δημιουργία του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου και εργαλείων χρηματοδότησης. Στην ευρωπαϊκή αυτή συμμαχία συμμετέχει και η ΔΕΠΑ μέσω του διευθύνοντος συμβούλου της Κωνσταντίνου Ξιφάρá, ο οποίος μάλιστα είναι ένας από τους 18 Co-Chairs της συμμαχίας και ο μοναδικός εκπρόσωπος ελληνικής εταιρείας στον κρίσιμο αυτό φορέα.

Λίστα

Το ελληνικό White Dragon project, σύμφωνα με πηγές της ΔΕΠΑ, είναι ψηλά στη λίστα των έργων της Κομισιόν, καθώς κυριαρχεί η άποψη να σπάσει το φράγμα των καινοτόμων έργων στη Βόρεια Ευρώπη και να αναδειχθούν καινοτομίες και στην περιοχή του νοτιοανατολικού άκρου.

Η Ε.Ε. στηρίζει στο καθαρό υδρογόνο την απανθρακοποίηση μιας σειράς από τομείς της οικονομίας που εμφανίζουν δυσκολία στον εξηλεκτρισμό τους, όπως η βαριά βιομηχανία, οι οδικές μεταφορές μεγάλων αποστάσεων, οι αερομεταφορές και η ναυτιλία, ενώ προβλέπεται και στην αξιοποίησή του για την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας. Η στρατηγική αυτή προβλέπει επενδύσεις τουλάχιστον 180-470 δισ. ευρώ έως το 2050.

Η απόσταση που έχει να διανύσει η Ευρώπη σε σχέση με τους στόχους που

Πρατήρια υδρογόνου λειτουργούν σε περιορισμένο αριθμό και σε χώρες της Ευρώπης που πρωτοστατούν στην προώθηση του πράσινου υδρογόνου, όπως για παράδειγμα η Γερμανία.

Το υψηλό κόστος τεχνολογίας ηλεκτρολυτών καθιστά μη βιώσιμη σήμερα την παραγωγή υδρογόνου από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, γι’ αυτό και απαιτούνται συμπράξεις και επιδοτήσεις.

έχει θέσει για την παραγωγή υδρογόνου είναι τεράστια. Διεθνώς σήμερα, μόνο 7-8 εταιρείες παράγουν υδρογόνο από ΑΠΕ και αυτές σε πολύ μικρής κλίμακας έργα της τάξεως των 10-20 MW. Παράγουν 4.000-8.000 κυβικά υδρογόνου την ώρα, όταν ένα διυλιστήριο για να λειτουργήσει χρειάζεται 100.000-120.000 κυβικά υδρογόνου την ώρα.

Καταναλωτές

Τα διυλιστήρια είναι σήμερα παγκοσμίως οι μεγαλύτεροι καταναλωτές υδρογόνου, το οποίο παράγουν από φυσικό αέριο σε κόστος 10 φορές χαμηλότερο από το κόστος παραγωγής του από ΑΠΕ. Όπως όλα τα διυλιστήρια της Ευρώπης, έτσι και τα ελληνικά (ΕΛΠΕ και Motor Oil), στο πλαίσιο της υποχρέωσης μείωσης του πε-

ριβαλλοντικού αποτυπώματός τους, εξετάζουν και την παραγωγή πράσινου υδρογόνου, γι’ αυτό και συμμετέχουν στο White Dragon project αλλά και στην ευρωπαϊκή συμμαχία για καθαρό υδρογόνο.

Δεν είναι τυχαίο, εξάλλου, το γεγονός ότι το μεγαλύτερο εργοστάσιο παραγωγής πράσινου υδρογόνου κατασκευάζεται στην Ολλανδία από τον πετρελαϊκό όμιλο της Shell σε συνεργασία με την ολλανδική εταιρεία φυσικού αερίου Gasunie. Το εργοστάσιο προβλέπεται πως έως το 2040 θα παράγει 800.000 τόνους υδρογόνου ετησίως, μειώνοντας κατά 7 μεγατόνους ανά έτος τις εκπομπές των αερίων ρύπων της Ολλανδίας.

Τα ΕΛΠΕ έχουν εντάξει στη στρατηγική τους και την ίδρυση πρατηρίων υδρογόνου. Μάλιστα, τα δύο πρώτα «υδρογονόδικα» αναμένεται να λειτουργήσουν σε ορίζοντα τριετίας και να εγκατασταθούν το ένα στην Αθήνα και το άλλο στην Κοζάνη. Πρατήρια υδρογόνου λειτουργούν σε περιορισμένο αριθμό και σε χώρες της Ευρώπης που πρωτοστατούν στην προώθηση του πράσινου υδρογόνου, όπως η Γερμανία, όπου έχουν εγκατασταθεί περί τα 15 πρατήρια.

Διείδυση

Η Γερμανία μετράει την υψηλότερη διείδυση υδρογόνου στην οικονομία της

σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης, με περισσότερες από 70 TWh, πράγμα που αντιπροσωπεύει το 1/5 της ευρωπαϊκής κατανάλωσης. Εξίσου σημαντικοί «παίκτες» στην ευρωπαϊκή αγορά υδρογόνου είναι η Ολλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Νορβηγία. Γαλλία, Ισπανία και Πορτογαλία αποτελούν τους εν δυνάμει ηγέτες στην παραγωγή πράσινου υδρογόνου.

Η Ελλάδα μπαίνει με φιλοδοξίες στην «κούρσα» του υδρογόνου. Ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κωστής Χατζηδάκης ανακοίνωσε τη σύσταση εθνικής ομάδας εργασίας για την προώθηση του πράσινου υδρογόνου. Μέχρι το τέλος του έτους αναμένεται και η κατάρτιση του σχετικού θεσμικού πλαισίου, ενώ επενδύσεις στον τομέα θα εντάσσονται κατά προτεραιότητα στο καθεστώς των στρατηγικών επενδύσεων.

Την είσοδο του υδρογόνου στο ενεργειακό μείγμα της χώρας στηρίζει εμπράκτως και ο ΔΕΣΦΑ με την έκφραση πρόθεσης συμμετοχής στο White Dragon project. «Το πράσινο υδρογόνο παράγεται από το νερό μέσα από μία διαδικασία ηλεκτρολύσεως, όπου αποσυντίθεται σε υδρογόνο και οξυγόνο με τη συμβολή της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Μέσω δικτύου αγωγών αυτό μπορεί να μεταφερεται με οικονομικό τρόπο για χρήσ

στην ηλεκτροπαραγωγή, στη βιομηχανία, στις μεταφορές και στα νοικοκυριά. Εφόσον η έγκυση υδρογόνου, που παράγεται από ΑΠΕ, ξεκινήσει στα δίκτυα φυσικού αερίου που θα είναι έτοιμα να δεχθούν υδρογόνο (hydrogen ready networks), θα έχουμε ήδη στη διάθεσή μας μια εξαιρετικά βιώσιμη και αποδοτική λύση», αναφέρει στην «Κ» αρμόδιο στέλεχος του ΔΕΣΦΑ.

Δίκτυο

Εξάλλου, οι Ευρωπαίοι μέτοχοι του ΔΕΣΦΑ συμμετέχουν ενεργά σε αντίστοιχα έργα στις χώρες τους και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τα οποία ο ΔΕΣΦΑ παρακολουθεί για να αξιολογήσει ποιες από αυτές τις εφαρμογές θα μπορούσε να υιοθετήσει στην Ελλάδα. Μαζί με ιδρύματα, φορείς αλλά και εξειδικευμένες εταιρείες, ο ΔΕΣΦΑ συμμετέχει ενεργά σε μελέτες και προετοιμάζει το δίκτυο των αγωγών του, ώστε σύντομα να μπορεί να μεταφέρει και υδρογόνο. «Αυτή τη στιγμή σχεδιάζουμε και υλοποιούμε επενδύσεις με μακροπρόθεσμο χαρακτήρα, έχοντας ως στόχο οι υποδομές μας να μπορούν στο μέλλον να υποστηρίξουν και άλλα αέρια, χαμηλότερου ανθρακικού αποτυπώματος. Σήμερα μεταφέρουμε φυσικό αέριο, αύριο μπορούμε να μεταφέρουμε και κάτι άλλο», αναφέρουν κύκλοι του ΔΕΣΦΑ.

Εκτινάχθηκαν οι εισαγωγές LNG από τις ΗΠΑ

Αυξητική τάση στην κατανάλωση του φυσικού αερίου στην Ελλάδα το 2020 δείχνουν τα στοιχεία του ΔΕΣΦΑ για το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2020, με τις μισές, μάλιστα, ποσότητες που κάλυψαν τις ανάγκες των χρηστών του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (ΕΣΜΦΑ) το διάστημα αυτό να προέρχονται από τον τερματικό σταθμό υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) στη Ρεβυθούσα.

Το LNG κάλυψε στο εννεάμηνο του έτους το 48% της εγχώριας ζήτησης, με το 50% των ποσοτήτων να προέρχεται από τις ΗΠΑ, οι εξαγωγές των οποίων προς την Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 420% σε σύγκριση με το 2019. Ενδεικτική της διαφοροποίησης των πηγών φυσικού αερίου και του ανταγωνισμού που προσφέρει ο τερματικός σταθμός LNG της Ρεβυθούσας είναι ότι ο παραδοσιακός προμηθευτής LNG της χώρας, η Αλγερία, που το 2019 εισήγαγε το 20% των συνολικών ποσοτήτων το πρώτο εννεάμηνο του 2020, κάλυψε μόλις το 6%, ενώ στις εγκαταστάσεις του σταθμού έφτασαν φορτία από έξι διαφορετικές χώρες παραγωγούς.

Ενδιαφέρον στοιχείο και ενδεικτικό του στρατηγικού ρόλου της Ρεβυθούσας και της Ελλάδας ως ενεργειακού κόμβου στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Μεσογείου είναι η συνεχής και συστηματική αύξηση των ποσοτήτων φυσικού αερίου που εξάγονται στη Βουλγαρία. Συγκεκριμένα, το πρώτο εννεάμηνο του 2020 ποσότητες φυσικού αερίου 0,6 δισ. κ.μ. ή 7,2 εκατ. MWh εξήχθησαν από το σημείο εξόδου του Σιδηροκάστρου προς Βουλγαρία.

Αναλυτικότερα και σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε ο ΔΕΣΦΑ για το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2020, η κατανάλωση φυσικού αερίου ανήλθε στα 4 δισ. κ.μ. αερίου ή 46,2 εκατ. μεγαβατώρας, σημειώνοντας αύξηση 6% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019, που η κατανάλωση φυσικού αερίου είχε ανέλθει στα 3,8 δισ. κ.μ. ή 43,8 εκατ. μεγαβατώρας. Αντίστοιχα, στο εννεάμηνο του 2020 οι ποσότητες που αεριοποιήθηκαν στη Ρεβυθούσα είναι 2,2 δισ. κ.μ. αερίου ή 25,8 εκατ. MWh, σημειώνοντας αύξηση 20% σε σχέση με την ίδια περίοδο του

2019 που οι ποσότητες που αεριοποιήθηκαν ήταν 1,8 δισ. κ.μ. αερίου ή 21,7 εκατ. μεγαβατώρας. Συνολικά στη Ρεβυθούσα την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2020 εκφόρτωσαν 40 LNG δεξαμενόπλοια, ενώ το ίδιο διάστημα το 2019 μόλις 32. Το LNG, λόγω και των χαμηλότερων τιμών σε σχέση με το αέριο των αγωγών, κυριαρχεί στην εγχώρα κατανάλωση το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2020. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΔΕΣΦΑ, τα δεξαμενόπλοια που εκφόρτωσαν στη Ρεβυθούσα μετέφεραν φορτία από έξι διαφορετικές χώρες παραγωγούς LNG. Σημαντική θέση, εκτός των ΗΠΑ που κάλυψαν το 50% των ποσοτήτων, κατέχει το Κατάρ

Το LNG κάλυψε στο εννεάμηνο του έτους το 48% της εγχώριας ζήτησης, με το 50% των ποσοτήτων να προέρχεται από τις ΗΠΑ.

(25%) και η Νιγηρία (12%), ενώ ακολουθούν η Αλγερία (6%), η Νορβηγία (4%) και η Αίγυπτος (3%).

Το 52% του φυσικού αερίου εισήχθη στο ελληνικό σύστημα μέσω των δύο κύριων σημείων εισόδου, από τη Βουλγαρία (2 δισ. κ.μ.) και από την Τουρκία (0,3 δισ. κ.μ.) και το 48% μέσω της Ρεβυθούσας. Οι ηλεκτροπαραγωγόι κατανάλωσαν τις μεγαλύτερες ποσότητες φυσικού αερίου, καλύπτοντας το 66% της ζήτησης, και ακολουθήσαν οι οικιακοί καταναλωτές κι οι επιχειρήσεις μέσα από τα δίκτυα διανομής, καταναλώνοντας το 18%, ενώ το 16% ζητήθηκε από τις εγχώριες βιομηχανίες που συνδέονται απευθείας στο σύστημα υψηλής πίεσης του ΔΕΣΦΑ. «Οι υποδομές του ΔΕΣΦΑ συνέβαλαν ουσιαστικά στη διαφοροποίηση των πηγών προμήθειας του φυσικού αερίου και στην ασφάλεια εφοδιασμού. Η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας και του καθεστώτος πρόσβασης τρίτων (Third Party Access - TPA), βάσει του οποίου λειτουργεί ο ΔΕΣΦΑ, ενισχύει τον ανταγωνισμό τιμών», αναφέρει ο ΔΕΣΦΑ στη σχετική ανακοίνωσή του.

Ελαφρύνσεις για δανειολήπτες και το 2021

Σε εφαρμογή τέσσερα εργαλεία προκειμένου δάνεια σε αναστολή να μη μετατραπούν σε κόκκινα

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΣΟΡΤΖΗ

«Θα κάνουμε ό,τι χρειαστεί έτσι ώστε τα δάνεια που έχουν μπει σε μορατόριουμ να μην μπουν σε μόνιμη αδυναμία πληρωμής», επισημαίνει με έμφαση στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος της Intrum Hellas Γιώργος Γεωργακόπουλος και μέλος της εκτελεστικής επιτροπής ενός από τους μεγαλύτερους διαχειριστές κόκκινων δανείων στην Ευρώπη. Η χρήση της γνωστής φράσης του Μάριο Ντράγκι αντανακλά την αγωνία που διατυπώνουν οι επικεφαλής των εταιρειών διαχείρισης προκειμένου δάνεια ύψους 26 δισ. ευρώ, που λόγω COVID έχουν τεθεί σε αναστολή πληρωμών, να μη μετατραπούν οριστικά σε κόκκινα.

Η ανησυχία αφορά κυρίως αυτά που μέχρι τις αρχές του 2020 εξυπηρετούνταν κανονικά και μπήκαν σε μορατόριουμ από τον περασμένο Απρίλιο. Όπως επισημαίνει στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος της doValue Greece και πρόεδρος της Ένωσης Εταιρειών Διαχείρισης Απατηλών από Δάνεια και Πιστώσεις, Τάσος Πανούσης, «το α΄ τρίμηνο του 2021 θα αποτελέσει ένα κρίσιμο διάστημα για να απορροφηθούν οι κραδασμοί και να μην οδηγηθούμε σε μια νέα γενιά κόκκινων δανείων».

Τόσο οι τράπεζες όσο και οι εταιρείες διαχείρισης δηλώνουν αποφασισμένες να προχωρήσουν σε διευκολύνσεις για την ελάφρυνση των δανειοληπτών που πλήττονται από την κρίση, ενώ ήδη μετά το δεύτερο lockdown στην οικονομία η προοπτική για νέα μορατόρια στις πληρωμές δανείων έχει μπει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων με τις ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές. Παρά το γεγονός ότι τα αρμόδια εποπτικά όργανα εμφανίζονται προς το παρόν επιφυλακτικά στην προοπτική επέκτασης του μορατόριουμ που λήγει στα τέλη του έτους, ο φόβος ενός παρατεταμένου lockdown που παραμονεύει για τις ευρωπαϊκές οικονομίες, δεν αποκλείει τη λήψη δραστικών μέτρων όπως είναι αυτό των

οριζόντιων αναστολών. Τα νέα μέτρα διευκόλυνσης θα τεθούν σε εφαρμογή από τον Ιανουάριο του 2021 και, σύμφωνα με τους σχεδιασμούς, θα ισχύσουν για το μεγαλύτερο μέρος της επόμενης χρονιάς. Τα μέτρα που θα εφαρμοστούν είναι τα εξής:

1. Προϊόντα προοδευτικής καταβολής δόσης για όλο το 2021 έτσι ώστε οι δανειολήπτες να μη βρεθούν αντιμέτωποι με την υποχρέωση καταβολής ολόκληρης της δόσης που πλήρωναν πριν από την κρίση της πανδημίας. Η κάθε τράπεζα ή εταιρεία διαχείρισης σχεδιάζει τα δικά της προϊόντα αυτού του τύπου. Ορισμένες τράπεζες θα προτείνουν τον περιορισμό της δόσης στο 30% ή στο 50% σε σχέση με αυτή που πλήρωνε ο πελάτης πριν από την κρίση, με προοπτική η δόση να φτάσει στο 70% ή στο 100% από το τρίτο ή το τέταρτο 3μηνο του έτους. Μεγάλες εταιρείες διαχείρισης αναμένεται μάλιστα να κινηθούν πιο «επιθετικά» προτείνοντας, όπου διαπιστώνεται ανάγκη, την καταβολή ενός μικρού μέρους της αρχικής δόσης, της τάξης των 100 ή 200 ευρώ για 3 ή 6 μήνες, και στη συνέχεια προοδευτική επαναφορά της δόσης στα προ COVID επίπεδα.

2. Πρόγραμμα «Γέφυρα» για την προστασία της πρώτης κατοικίας με επιδότηση για εννέα μήνες της δόσης του δανείου. Το υπουργείο Οικονομικών έλαβε την Παρασκευή την έγκριση από τη Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ε.Ε. προκειμένου να διαθέσει 665 εκατ. ευρώ. Στο πρόγραμμα εντάχθηκαν 160.467 οφειλότες και, όπως ανακοίνωσε το υπουργείο, η καταβολή της κρατικής επιδότησης στους δικαιούχους θα ξεκινήσει στα τέλη του μήνα. Η κρατική επιδότηση για όσους είχαν ενήμερα δάνεια θα ξεκινάει από το 90% και θα φθάνει έως το 70% της μηνιαίας δόσης το τρίτο τρίμηνο του 2021, με μέγιστο ποσό τα 600 ευρώ.

3. Αναστολή πληρωμής δόσεων, δηλαδή επέκταση του «παγώματος» των δανείων για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά που το έχουν α-

Τράπεζες και εταιρείες διαχείρισης δρομολογούν προϊόντα προοδευτικής καταβολής δόσης, έτσι ώστε οι δανειολήπτες να μη βρεθούν αντιμέτωποι με την υποχρέωση καταβολής ολόκληρης της δόσης.

Η ανησυχία αφορά κυρίως δάνεια που μέχρι τις αρχές του 2020 εξυπηρετούνταν κανονικά και μπήκαν σε μορατόριουμ από τον περασμένο Απρίλιο.

νάγκη. Η αναστολή θα ισχύσει για 3 έως και 6 μήνες και θα είναι στην ίδια λογική με τα οριζόντια μορατόρια που εφαρμόστηκαν με τη στήριξη των εποπτικών αρχών. Σύμφωνα μάλιστα με πληροφορίες, το μέτρο προτείνεται να εφαρμοστεί χωρίς διακρίσεις, δηλαδή ανεξάρτητα εάν η επιχείρηση ανήκει στους πληττόμενους ΚΑΔ ή εάν ο εργαζόμενος έχει τεθεί σε αναστολή εργασίας, υπό την προϋπόθεση ότι έχει πληγεί από την πανδημία.

4. Ρυθμίσεις που θα συνδυάζουν όλα τα παραπάνω εργαλεία, δηλαδή αναστολή δόσεων και στη συνέχεια μερική καταβολή του ποσού, ή το πρόγραμμα «Γέφυρα» με σταδιακή μετάπτωση στην αρχική δόση μετά το τέλος της επιδότησης.

«Παγώνουν» 2.100 πλειστηριασμοί

Το νέο «πάγωμα» των πλειστηριασμών έως και τα τέλη του χρόνου ανακοίνωσε η κυβέρνηση ως μέτρο αναχαίτισης των επιπτώσεων της κρί-

σης. Το «πάγωμα» θα προβλέπεται σε ρύθμιση του υπουργείου Δικαιοσύνης και με βάση τις κυβερνητικές ανακοινώσεις θα επεκταθεί πέραν της διάρκειας του τρέχοντος lockdown, δηλαδή της 30ής Νοεμβρίου, δηλαδή έως τα τέλη Δεκεμβρίου. Οι πλειστηριασμοί ακινήτων που είχαν ανασταλεί κατά το πρώτο κύμα της πανδημίας επανήλθαν από τράπεζες και εταιρείες διαχείρισης τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύονται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα eauction το διάστημα αυτό έως και τις αρχές Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκαν 7.300 πλειστηριασμοί, ενώ έως και τα τέλη Δεκεμβρίου είχαν προβλεφθεί άλλοι 2.100 πλειστηριασμοί, οι οποίοι θα ανασταλούν για μεταγενέστερη ημερομηνία. Οι πλειστηριασμοί γενικώς έχουν ατονήσει όλο το 2020 και σύμφωνα με τα στοιχεία του eauction, τον Μάρτιο που επιβλήθηκε το lockdown στην οικονομία πραγματοποιήθηκαν 842 πλειστηριασμοί έναντι 1.302 τον αντίστοιχο περυσινό μήνα, ενώ τον Απρίλιο και τον Μάιο δεν πραγματοποιήθηκε κανένας πλειστηριασμός. Τον Ιούνιο, μετά την άρση του lockdown πραγματοποιήθηκαν μόλις 3 και τον Ιούλιο 45 έναντι 1.322 και 1.337 τους αντίστοιχους μήνες του 2019. Όπως διαβεβαιώνουν οι τράπεζες τα λιγοστά ακίνητα που βγαίνουν στον πλειστηριασμό δεν αποτελούν πρώτη κατοικία μικροοφειλετών, αλλά κυρίως περιπτώσεις μεγαλοοφειλετών που επί χρόνια αποφεύγουν τη διευθέτηση των δανείων τους.

Με αργούς ρυθμούς οι μεταρρυθμίσεις στην ψηφιακή οικονομία

Χαμηλά παραμένει η Ελλάδα στην ψηφιακή οικονομία, καθώς οι επιδόσεις της χώρας μας όσον αφορά την ψηφιακή ωριμότητα οικονομίας και επιχειρήσεων είναι μεν θετικές, αλλά οι μεταρρυθμίσεις που γίνονται προς αυτή την κατεύθυνση δεν έχουν ούτε την ταχύτητα ούτε όμως και το εύρος των υπόλοιπων χωρών της Ε.Ε. Έτσι, σύμφωνα με την έκθεση του Παρατηρητηρίου Ψηφιακού Μετασχηματισμού του ΣΕΒ και με βάση τον σύνθετο δείκτη SEV Digital Maturity Index 2020, η Ελλάδα κατατάσσεται 27η (από 28η το 2019) ως προς την ψηφιακή ωριμότητα και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, καταλαμβάνοντας την προτελευταία θέση μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. Η Ελλάδα έχει κάνει κάποια σημαντικά βήματα κυρίως ως προς την ψηφιοποίηση του Δημοσίου, ωστόσο οριακές είναι οι επιδόσεις της στην «ψηφιακή ωριμότητα των επιχειρήσεων» (25η μεταξύ των 28 χωρών της Ε.Ε.), στην «ψηφιακή ωριμότητα της κοινωνίας» (25η) και στις «ψηφιακές δεξιότητες» (25η), κυρίως λόγω της απουσίας διασυνδέσης της εκπαιδεύσης με την αγορά εργασίας. Ως προς τις πολιτικές και το ρυθμιστικό πλαίσιο, η χώρα μας βρίσκεται στην τελευταία θέση της κατάταξης, καθώς, παρά τις πρόσφατες νομοθετήσεις, όπως για παράδειγμα ο κώδικας ψηφιακής διακυβέρνησης, εκκρεμούν για την πλήρη εφαρμογή του περίπου 120 κοινές υπουργικές αποφάσεις.

Ανοδο κατά 4 θέσεις σημείωσε η Ελλάδα όσον αφορά την ψηφιακή ωριμότητα του Δημοσίου (από 28η σε 24η) καταγράφοντας βελτίωση στους περισσότερους δείκτες (π.χ. ευχρηστία διαθέσιμων ψηφιακών υπηρεσιών, ψηφιακές υπηρεσίες μέσω κινητών τηλεφώνων). Ωστόσο, παρά τις συνεχείς παρεμβάσεις, η χώρα μας παραμένει μακριά από τις επιδόσεις της υπόλοιπης Ε.Ε. με μεγάλες καθυστερήσεις στην ψηφιοποίηση διεπαφών με τις επιχειρήσεις, στην ψηφιοποίηση εσωτερικών υποστηρικτικών λειτουργιών (25η), στη διασύνδεση ηλεκτρονικών μπηρών (26η) κ.ά. Την ίδια στιγμή, αργή είναι και η υιοθέτηση νέων σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Η σχετικά χαμηλή θέση της χώρας μας ως προς την ψηφιακή ωριμότητα των επιχειρήσεων (25η θέση) προέρχεται από την εκτεταμένη χρήση τεχνολογιών ξεπερασμένων δυνατοτήτων, ενώ η έλλειψη εθνικού σχεδίου για επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες (cloud, τεχνητή νοημοσύνη) διατηρεί τις επιδόσεις της χώρας μας σε χαμηλά επίπεδα. Τέλος, παρότι οι Έλληνες έχουν ενεργό συμμετοχή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (11η θέση, πάνω από τον μέσο όρο της Ε.Ε.), σε περισσότερο «σύνθετες» εργασίες, όπως οι ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές (26η θέση) και οι ηλεκτρονικές αγορές (18η), η ελληνική κοινωνία κατατάσσεται χαμηλότερα αλλά κοντά στον μέσο όρο της Ε.Ε.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΝΤΗ

HAPPY

ME ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ

DAY

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13:00-15:00

LISTEN LIVE
www.mydeejay.com.cy

LOVE

100.7FM

98.1 & 105.7

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

#XMAS

with

LOVE

Φέτος τα Χριστούγεννα

ΚΕΡΔΙΣΕ

ένα αληθινό, γεμάτο στολίδια, Χριστουγεννιάτικο δέντρο.

Τέσσερις εβδομάδες, τέσσερις μοναδικοί νικητές!

...με αγάπη από το Love FM 100.7

Μείντε συντονισμένοι με τις αγαπημένες σας εκπομπές και μάθετε πως θα διεκδικήσετε ένα από τέσσερα μοναδικά στολισμένα χριστουγεννιάτικα δέντρα!

ΙΣΧΥΟΥΝ ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Σταθεροποίηση στο Χ.Α. μετά τη μεγάλη άνοδο της Δευτέρας

Οριακή πτώση 0,05% για τον Γενικό Δείκτη, που έκλεισε στις 690,99 μονάδες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Το σπάσιμο των 700 μονάδων στον Γενικό Δείκτη ενδοσυνεδριακά έδωσε το σήμα για πιέσεις και ελεγχόμενες ρευστοποιήσεις στο Χρηματιστήριο Αθηνών, το οποίο πάπωσε φρένο χθες κλείνοντας σταθεροποιητικά. Ωστόσο, οι 690 μονάδες δεν «κινδύνεψαν», ενώ ο τζίρος παρέμεινε ενισχυμένος, διατηρώντας ψηλά τις προσδοκίες για τη συνέχεια. Σύμφωνα με εγκώριους αναλυτές, το ράλι 100 μονάδων που κατέγραψε το Χ.Α. σε διάστημα μιας εβδομάδας επιστρέφοντας ταχύτητα στα επίπεδα των αρχών Μαρτίου, ήταν λογικό να προκαλέσει στάση αναμονής και κάποιες μειώσεις θέσεων από τους επενδυτές (ιδίως στον τραπεζικό κλάδο), δεδομένης και της κατάστασης με την πανδημία, η οποία διεθνώς επιδεινώνεται. Πάντως, γεγονός παραμένει πως η ψυχολογία στην αγορά έχει αλλάξει το τελευταίο διά-

Η προσδοκία των εμβολίων έχει αλλάξει το κλίμα στην αγορά, καθώς πλέον φαίνεται πως στην άκρη του τούνελ.

σημα και ήδη οι επενδυτές αρχίζουν και κοιτούν πέραν του δύσκολου για την οικονομία βραχυπρόθεσμου διστάτηματος, καθώς έχουν ήδη δει ένα δυνατό φως στην άκρη του τούνελ, από το μέτωπο των εμβολίων. Με το Χ.Α. να είναι από τις πιο έντονα σφυροκοπιζόμενες αγορές των πανδημίας, οι προσδοκίες για ανάκαμψη ολόενα και αυξάνονται.

Στα στατιστικά της αγοράς, ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε οριακά κατά 0,05% στις 690,99 μονάδες, με υψηλό ημέρας τις 700,99 μονάδες (+1,39%), ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 83,70 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με πτώση 0,31%, στις 1.639,87 μονάδες, ενώ στο +0,24% και στις 993,86 μο-

Στο Χρηματιστήριο Αθηνών, αν και είναι από τις πιο έντονα σφυροκοπιζόμενες αγορές της πανδημίας, οι προσδοκίες για ανάκαμψη ολόενα και αυξάνονται.

νάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Από τα μη τραπεζικά blue chips ανοδικά ξεχώρισαν οι ΕΧΑΕ (+3,71%), Aegean (+3%), ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (+2,52%) και ΟΛΠ (+2,2%), ενώ απώλειες 3,17% σημείωσε ο ΟΠΑΠ.

Ο τραπεζικός δείκτης έκλεισε με απώλειες 2,17% στις 346,96 μονάδες, με την Alpha Bank να κλείνει με πτώση 2,36%, την Eurobank στο -2,2%, την Εθνική στο -4,31% και την Πειραιώς να σημειώνει άνοδο 5,34%.

Η Moderna πήρε τη σκυτάλη από την Pfizer, προκαλώντας ένα δεύτερο κύμα ευφορίας σε όλες τις αγορές του πλανήτη, σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακή». Στο ελληνικό χρηματιστήριο, που δεν ήταν

στο ραντάρ των διαχειριστών εξαιτίας της ένδειας κατάλληλων επενδυτικών επιλογών που την εποχή της πανδημίας επικεντρώθηκαν στις τεχνολογικών χαρακτηριστικών εταιρείες, το σκηνικό άλλαξε: οι μετοχές των εταιρειών της «παλιάς οικονομίας» αλλά με ισχυρά θεμελιώδη (value stocks) που επί μήνες οι διαχειριστές των ξένων funds τις ξεπουλούσαν, έγιναν πάλι ελκυστικές. Έτσι, μετοχές βιομηχανικών κλάδων, εταιρειών πετρελαιοειδών, εταιρειών λιανεμπορίου, αλλά και τραπεζικές μετοχές περιλήφθηκαν στη γενικευμένη ανοδική κίνηση που ξεκίνησε στις αρχές της προηγούμενης εβδομάδας και συνεχίζεται και στην τρέχουσα.

Εν τω μεταξύ, όπως προσθέτει, τα επιχειρηματικά νέα συνεχίζονται, οι εξελίξεις

στην Τράπεζα Πειραιώς «τρέχουν» και τη θωρακίζουν κεφαλαιακά, ενώ η επενδυτική κοινότητα αλλάζει στάση απέναντι στον τραπεζικό κλάδο.

Τα δεδομένα αυτά από κοινού με την επικείμενη αναγγελία επέκτασης του προγράμματος αγοράς ομολόγων από την ΕΚΤ, αλλάζουν το σκηνικό στο ελληνικό χρηματιστήριο. Από τις 588 μονάδες του στις 6 Νοεμβρίου, ο Γενικός Δείκτης βρέθηκε συντομότερα στις παρυφές των 700 μονάδων, με την αναβαθμισμένη ψυχολογία να καθοδηγεί τους αγοραστές. Η περιοχή των 710 μονάδων εμφανίζεται ως το σημείο αντίστασης για την επόμενη αναμέτρηση των αγοραστών με τους πωλητές, καταλήγει ο κ. Τζάνας.

Με απώλειες έκλεισαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Στο «κόκκινο» επέστρεψαν και πάλι χθες οι περισσότεροι χρηματιστηριακοί δείκτες σε Ευρώπη και ΗΠΑ, καθώς η αισιοδοξία που ενέπνευσε η προσδοκία για τα εμβόλια έδωσε για μία ακόμη φορά τη θέση της στην ανησυχία από την επιταχυνόμενη αύξηση των κρουσμάτων.

Η Wall Street άνοιξε με υποχώρηση και οι βασικοί δείκτες κινούνταν πτωτικά μέχρι αργά το βράδυ με εξαίρεση τον Nasdaq, καθώς ο δείκτης υψηλής τεχνολογίας πήρε ώθηση από το άλμα 8,73% που σημείωσε η μετοχή της αυτοκινητοβιομηχανίας Tesla όταν έγινε γνωστό ότι η καινοτόμος εταιρεία του Έλον Μασκ θα ενταχθεί στον S&P 500 τον Δεκέμβριο.

Στην Ευρώπη, τα περισσότερα χρηματιστήρια υποχώρησαν, με τον πανευρωπαϊκό δείκτη Euro STOXX 600 να καταγράφει απώλειες 0,28% ενώ στην προηγούμενη συνεδρίαση είχε εκτιναχθεί στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων οκτώ και πλέον μηνών.

Παράλληλα και ο παγκόσμιος δείκτης MSCI υποχώρησε κατά 0,15%. Ανάμεσα στους εθνικούς δείκτες των μεγάλων ευρωπαϊκών αγορών μόνον ο CAC 40 του Παρισιού έκλεισε 1,70% με κέρδη 1,70%. Ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με απώλειες 0,87% και ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης με οριακή υποχώρηση 0,04%.

Όπως αναφέρουν οικονομικοί αναλυτές, οι αντιδράσεις της αγοράς αντανακλούν την απόσταση ανάμεσα στην προσδοκία για ανάκαμψη και στην ύφεση που καρδοκεί για το άμεσο μέλλον. Ο Ρικ Μέλκερ, συνεργάτης της Cherry Lane Investments στο Νιου Τζέρσεϊ, τονίζει πως «στην αγορά συγκρούονται η βραχυπρόθεσμη κατεύθυνση της οικονομίας που αντιμετωπίζει πρόβλημα λόγω των κρουσμάτων κορωνοϊού και η μέλλον της αγοράς, που κάρη στα εμβόλια μπορεί να θέσει τέλος στους περιορισμούς». Υπογραμμίζουν μάλιστα πως, αν δεν υπάρ-

Στο χρηματιστήριο του Παρισιού, ο δείκτης CAC 40 υποχώρησε κατά 1,70%.

Άλμα για Nasdaq μετά την ανακοίνωση της ένταξης της Tesla στον δείκτη S&P 500 από τον Δεκέμβριο.

ξουν πρόσθετα μέτρα στήριξης, οι οικονομίες θα παραπαιούν μέχρις ότου διατεθούν τα εμβόλια στον ευρύ πληθυσμό. Αναλυτές του Reuters επισημαίνουν, άλλωστε, τις δυσόιωνες εξελίξεις που ήδη φαίνεται να αποτελούν προανάκρουσμα νέας ύφεσης ή τουλάχιστον επιβράδυνσης. Στις ΗΠΑ τα τελευταία στοιχεία φέρουν τις λιανικές πωλήσεις να αυξάνονται τον Οκτώβριο, αλλά με ρυθμό κατώτερο των προσδοκιών. Παράλληλα, η βιομηχανική παραγωγή εμποδία μπορεί να θέσει τέλος στους περιορισμούς, αλλά παραμένει σαφώς κάτω από τα προ της πανδημίας επίπεδα.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				London/Λονδίνο				RDS 'B/d				DT LUTFTHANSA A/d				STMICROELEC.N/d				Paris/Παρίσι			
(Σε δολάρια)				(Σε πέννς)																(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Πρω από	Μετ. %		Εταιρείες	Χθεςανό	Μετ. %		RELX/d	1198.8	1.165		OT TELEKOM N/d	9.828	-0.056		TELECOM ITALIA/d	0.35	0.35		Εταιρείες	Χθεςανό	Μετ. %	
3M COMPANY/d	174.11	0.1438		A.B.AMERICAN/d	2140.5	-0.349		RIO TINTO/d	4747	-2.478		E.ON SE NA/d	9.132	-0.192		TENARIS/d	6.29	6.17		ACCOR/d	30.41	0.1	
ALCOA CORP/d	17.935	1.5572		A.B.FOOD/d	2019.4126	-1.069		ROYAL MAIL/d	272.0751	4.556		FRESENIUS MED/d	71.64	-0.92		TERNA/d	6.28	6.27		AIR LIQUIDE/d	138.30	0.33	
ALLEGHANY GRP/d	623.56	-0.5201		ADMIRAL GRP/d	2897	0.765		ROLLS-ROYCE H/d	99.78	-0.291		FRESENIUS SE/d	38.1	0.46		UNICREDIT/d	8.43	1.63		ALSTOM/d	41.26	3.29	
ALTRIA GROUP/d	41.33	-0.3616		ASHTAD GRP/d	3177.6551	-0.565		RSA INSURANCE G/d	649.7793	-0.031		HEIDELBERGCEME/d	59.94	0.12					AXA/d	19.05	1.64		
AMAZON COM/d	3151.62	0.6566		SAINSBURY(U)/d	1106.5	-4.323		SAINSBURY(U)/d	211.3	1.671		HENKEL AG&CO V/d	89.28	-1.44					BNP PARIBAS/d	40.93	0.8		
AMER EXPRESS C/d	116.27	-2.0224		ANTOFAGASTA/d	1106.5	-4.323		SCHROEDERS/d	2999	-0.003		INFINEON TECH/d	26.665	-0.16					BOUYGUES/d	34.48	1.92		
AMER INTL GROU/d	38.65	0.4157		AVIVA/d	316.8	0.253		SAGE GRP/d	674.6	-0.56		K+S AG NA/d	6.86	0.132					CAPGEMINI/d	114.15	-0.74		
AMGEN/d	235.36	-0.5493		ASTRAZENECA/d	8305.875	-2.95		ASTRAZENECA/d	1085	-1.274		MERCK KGAA/d	131.05	-1.15					CARREFOUR/d	14.70	2.3		
APPLE INC/d	120.15	-0.1247		BABCOCK INTL/d	291.7	1.424		SMITHS GROUP/d	1544	-1.937		MUENCH. RUECK/d	242.2	3.6					CASINO GUICHAR/d	25.15	1		
BANK OF AMERIC/d	27.458	-0.4423		BAE SVS./d	495.2	1.726		SMITH&NEPHEW/d	1481.5	-1.594		RWE AG/d	33.95	-0.45					CREDIT AGRICOL/d	8.82	0.32		
BAXTER INTL INC/d	80.48	-0.6174		BARCLAYS/d	138.4	-0.274		SSE/d	1366	-0.736		THYSSENKRUPP A/d	5.078	-0.122					DANONE/d	54.44	-0.69		
BOEING CO/d	207.7679	2.6521		BR.AMER.TOB./d	2850	0.281		ST JAMES'S PLAC/d	1085	-1.274		VOLKSWAGEN VZ/d	153.68	0.14					DASSAULT SYSTE/d	151.00	-1.31		
BRISTOL MYERS/d	64.31	-0.2946		BARRATT DEVEL/d	646.0884	3.185		STAND.CHART./d	436.9	-0.592		NOVONIA SE/d	55.78	0.42					EDF/d	11.55	0.17		
CAMPBELL SOUN/d	49.7149	-0.3709		BERKELEY GRHL/d	4781	0.95		SEVERN TRENT/d	2490	0.444		WAGNER AG/d	131.05	-1.15					LAGARDERE S.C./d	19.83	-1.83		
CATERPILLAR IN/d	172.11	-0.6236		BR.LAND/d	511	1.308		TESCO/d	228.6	0.927		CANON INC/d	1918	0.37					ENEL/d	11.55	0.17		
CIGNA CORP/d	216.86	-0.6596		BUNZL/d	2394	-0.709		TUI AG/d	407.5	-2.114		CASIO COMPUTER/d	1998	0.91					L'OREAL/d	316.60	-0.28		
CHEVRON/d	86.59	-1.2319		BP/d	248.5802	0.379		TAYLOR WIMPEY/d	157.61375	5.788		CITIZEN WATCH/d	295	0.68					L.V.M.H./d	475.00	-0.48		
CISCO SYSTEMS/d	42.265	-0.6465		BURBERRY GRP/d	1623	-0.46		TRAVIS PERKINS/d	1327.47721	0.339		CREDIT SAISON/d	1272	1.92					LAGARDERE S.C./d	19.83	-1.83		
CITIGROUP/d	50.56	0.3175		BT GROUP/d	125.4	-0.667		TESCO/d	228.6	0.927		DAIWA SEC GROU/d	470.7	2.15					PERNOD RICARD/d	161.00	-0.83		
CERVECERIAS/d	14.325	-1.4787		COCACOLA HBC A/d	2262	0.22		UTD. UTILITIES/d	921.2	-0.044		SAP SE/d	98.53	-1.75					PEUGEOT/d	18.98	0.03		
COCA-COLA CO/d	53.43	-0.7799		CARNIVAL/d	1176.8837	-0.247		VODAFONE GROUP/d	122.54	-4.101									KERING/d	620.10	0.16		
COLGATE PALMOL/d	85.78	-0.1746		CENTRICA/d	44.24	-1.558		WPP/d	750.8	-1.159		AALBERTS/d	35.75	-0.72					PUBLICIS GROUP/d	38.11	0.66		
DANASO CORP/d	14.34	8.0633		COMPASS GROUP/d	1390.5	-1.801		WHITBREAD/d	3097	1.408		AEGON/d	3.064	2.92					RENAULT/d	29.96	0.52		
DIANA SHIPPING/d	1.615	-3.869		CAPITA GROUP/d	39.25	-0.154						ABN AMRO BANK/d	9.166	3.45					SAINT-GOBAIN/d	0.4473	0.4475		
DOW INC/d	53.685	-0.4543		CRH/d	2995.5162	-0.95						AKZO NOBEL/d	86.36	-1.17					SANOFI/d	84.82	-0.83		
DUPONT DE NMOU/d	63.37	-0.0788		DIXONS CARPHO/d	113.7	-1.216						ALCITE EUROPE/d	4.349	0.53					SCHNEIDER ELEC/d	117.90	0.34		
ENTERGY CP/d	112.58	-0.1685		DCC/d	5878	0.341						ARCELORMITTAL/d	13.878	-2.02					SOCIETE GENERA/d	16.50	1.31		
EXXON MOBIL/d	38.385	0.5896		DIAGEO/d	2985.37368	-1.383						ASML HOLDING/d	359.05	0.27					SODEXO/d	72.16	0.87		
FEDEX CORP/d	283.185	1.1189		DIRECT LINE/d	5722	1.98						BOSKAL WESTM/d	18.72	-0.48					TFI/d	6.39	2.08		
FORD MOTOR CO/d	8.8097	0.1102		EXPERIAN/d	2906.2675	-3.406						ARCOROMITTAL/d	105.65	-0.8					THALES/d	80.08	1.03		
INTL BUS MACH/d	118.47	0.0929		EASVJET/d	745	-1.929						HEINEKEN/d	92.3	-0.5					TOTAL/d	34.64	1.17		
GENERAL DYNAMI/d	152.76	-0.1112		FRESNILLO/d	1111.5	1.091						ING GROEP/d	7.679	1.16					VEOLIA ENVIRON/d	18.97	-0.58		
GENERAL ELEC C/d	9.71	1.4629		GLENCORE/d	192.7	-1.22						KONINKLIJKE DS/d	139.15	-0.61									
GOLDM SACHS GR/d	222.82	-0.1979		GLAXOSMITHKLIN/d	1402.8	-2.732						KPN KON/d	2.575	1.1									
HALLIBURTON CO/d	15.45	-0.0647		HIKMA/d	2547	-3.669						NOVARTIS/d	788	-0.27									
HARTFORD FINL/d	46.4	0.1295		HARGREAVES LS/d	24.68	-3.782						ROCHEHOLDING/d	308.95	-1.29									
HP INC/d	20.71	2.0197		HSBC HLDGS.UK/d	376.6	-3.138						SGSN/d	2647	-0.34									
HOME DEPOT INC/d	270.13	-3.3766		INTL CONSOL AI/d	155.9004	-3.339						SWATCHGROUP/d	2381	1.41									
INTEL CORP/d	45.98	-0.4546		INTERCON. HOTE/d	4630	-1.699						ADIDAS N/d	277.6	2.5									
JOHNSON JOHNSO/d	150.44	-0.2718		ITV/d	96.52	0.228						ALLIANZ SE/d	198.06	3.56									
JPMORGAN CHASE/d	115.83	-1.2532		JOHNSON MATTHE/d	2573	-1.228						BASF SE/d	57.96	0.68									
LAZARD/d	37.71	0.2392		KINGFISHER/d	292.6	-0.687						BAY MOT WERKE/d	72.85	0.06									
MCDONALD'S COR/d	215.96	-0.3553		LAND SECS/d	715.3	1.171						BEIERSDOERF/d	100	-1.5									
MERCK & CO/d	81.74	1.9456		LEGAL&GEN./d	250.6	1.008						BAYER N AG/d	47.665	-0.12									
MICROSOFT CP/d	216.29	-0.4327		LLOYDS GRP/d	35.46481	0.014																	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 17 Νοεμβρίου 2020

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
Γενικός Δείκτης	690,99	-0,05	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	28.655.516	34,31%
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	2556,75	0,42	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	9.229.505	11,05%
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2406,62	0,81	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	8.487.821	10,16%
FTSE MME	0	0	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	6.662.543	7,98%
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	2702,46	-0,73	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	5.118.047	6,13%
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	8113,28	1,29	ΔΥΝΙΣΤΗΡΙΑ	4.383.690	5,25%
FTSE Πρώτων Υλών	6201,6	1,59	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.629.408	4,35%
FTSE Ταξιδιών και Αναψυχής	1367,58	-2,74	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.073.370	3,68%
FTSE Τεχνολογίας	875,03	0,7	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2.108.346	2,52%
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3494,18	1,48	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.617.529	1,94%
FTSE Τραπεζών	346,96	-2,17	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.434.160	1,72%
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	262,6	-2,17	ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	1.198.412	1,44%
FTSE Τροφίμων και Ποτών	9557,82	-0,02	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.102.933	1,32%
FTSE Υγείας	435,85	-3,15	ΥΔΡΕΥΣΗ	1.027.986	1,23%
FTSE Υψηρ. Κοινής Ωφελείας	4002,49	-0,02	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	962.963	1,15%
FTSE Χημικών	0	0	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	930.298	1,11%
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	647,58	3,88	ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	609.535	0,73%
FTSE Χ.Α. LargeCap	1639,87	-0,31	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	502.625	0,60%
FTSE Χ.Α. MidCap	993,86	0,24	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	445.566	0,53%
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	413,83	-0,15	ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	407.448	0,49%
			ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	1.923.792	2,30%
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	83.511.490	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
ΑΒΕ Α.Ε. (ΚΟ)	0,282	8,46%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	0,332 -5,14%
ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	0,534	6,80%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,310 -4,31%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ (ΚΟ)	4,480	5,41%	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	8,560 -3,17%
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,032	5,35%	ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ)	6,260 -2,49%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,872	5,34%	ΑΤΤΙΣΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,886 -2,42%
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	6,100	5,17%	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	2,430 -2,41%
CNL CAPITAL (ΚΟ)	7,900	4,64%	ΑΛΡΗΑ BANK (ΚΟ)	0,620 -2,36%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	3,215	3,71%	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,440 -2,20%
ΑΒΑΣ (ΚΟ)	0,558	3,33%	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	10,500 -1,96%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	4,635	3,00%	ΑΛΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)	0,940 -1,67%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΑΛΡΗΑ BANK (ΚΟ)	11.575.002,68	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,49%
ΟΤΕ (ΚΟ)	9.229.504,65	ΑΛΡΗΑ BANK (ΚΟ)	1,20%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	7.074.878,10	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,84%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	6.589.805,23	CAIRO MEZZ PLC (ΚΟ)	0,61%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6.153.870,48	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,51%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	5.701.383,02	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,50%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	5.014.448,23	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	0,49%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	4.383.690,24	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	0,43%
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.780.309,71	ΕΙΔΗΣΟΦΟΝΙΚΗ ΕΜΜΑΣ (ΚΟ)	0,42%
JUMBO (ΚΟ)	3.629.407,60	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,41%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
47.914,77	0,04%	83.213,06	-20,83%	56.439,06	-37,50%
(ΕΚΟΤ. ΕΥΡΩ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(ΧΙΛ. ΕΥΡΩ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(ΧΙΛ. ΤΕΜΑΧΙΑ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	564	4.577	4.438
FTSE/Χ.Α. Large Cap	564	4.577	4.438
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	3.449	57.998	265.945
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	82	942	4.012
ΑΛΡΗΑ BANK (ΚΟ)	692	17.457	64.415
ΑΤΤΙΣΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	1	50	360
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	8	12	208
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	102	664	7.540
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	216	2.342	6.669
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	167	6.585	33.128
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	2	2	65
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	21	42	308
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	129	471	3.461
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	36	71	1.845
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	136	546	2.206
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	4	30	894
JUMBO (ΚΟ)	37	108	386
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	61	253	1.527
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	17	270	50.221
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	110	249	906
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	131	516	4.699
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	351	6.706	33.777
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	51	247	2.190
ΟΤΕ (ΚΟ)	75	318	3.799
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	170
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	722	18.183	28.083
ΔΕΗ (ΚΟ)	178	1.317	7.758
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	4	4	824
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	41	127	850
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	75	486	5.644
Δικαιώματα σε Δείκτες	20	66	2.128
FTSE/Χ.Α. Large Cap	20	66	2.128
Δικαιώματα σε Μετοχές	10	122	1.837
ΑΛΡΗΑ BANK (ΚΟ)	0	0	25
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	10	505
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1	15	398
ΟΤΕ (ΚΟ)	1	1	148
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	5	91	376
ΔΕΗ (ΚΟ)	2	5	385
Συνολική Δραστηριότητα	4.043	62.763	274.348

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΑEGEAN AIRLINES	4,64	3
ΑΔΜΗΕ	2,39	0,63
ΑΛΡΗΑ BANK	0,62	-2,36
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	0,87	5,34
COCACOLA HBC	25,55	0
EUROBANK ERGASIAS	0,44	-2,2
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	6,52	2,52
CENERGY HLD	1,85	0,54
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3,22	3,71
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	5,18	1,57
ΟΤΕ	12,66	1,52
JUMBO	15,07	1,48
LAMDA DEVELOPMENT	5,72	1,78
MOTOR OIL	10,5	-1,96
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	10,18	0,3
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,31	-4,31
ΟΠΑΠ	8,56	-3,17
ΟΛΠ	18,6	2,2
ΔΕΗ	5,86	0
TITAN	12,96	0
VIOHALCO	3,94	1,94
SARANTIS	9,1	-1,52
TERNA ENERGY	11,7	-0,68
FOURLIS	3,85	-1,41
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	1,35	-0,74

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,5520	0,5800	0,5839	1,4950	24.612	0,5880	0,5940	0,5900	2,79
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,5850	0,6090	0,5980	2,6140	49.454	0,5930	0,6050	0,6050	5,22
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0,3320	0,3400	0,3368	1,0780	21.156	0,3360	0,3400	0,3360	3,07
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,0090	0,0090	0,0091	-0,0900	78	0,0090	0,0100	0,0090	-10,00

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0785	0,0840	0,0799	0,3390	31.105	0,0835	0,0840	0,0835	8,44
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)						0,0830	0,0890		

Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,0300	1,0400	1,0308	0,1880	97.223	1,0300	1,0400	1,0300	0,00

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,2100	1,2500		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0500	0,0515		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0,0375	0,0385	0,0377	0,2690	1.596	0,0315	0,0385	0,0385	10,00
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0360	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,2900	0,3500		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0880	0,0990		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0010	0,0000		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,0000	0,2260		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,0280		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΩΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						1,0500	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD	0,0855	0,0855	0,0855	0,0030	334	0,0860	0,0000	0,0855	0,00
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0200		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0750	0,0000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0590	0,0590	0,0590	-0,6500	1.000	0,0000	0,0680	0,0590	-9,92
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,0000	0,0000		
ΝΤΟΔ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						0,8300	0,9100		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0,0770	0,0775	0,0772	0,4190	48.040	0,0745	0,0800	0,0775	6,16
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		

Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΑΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0000	0,0000		
ΚΕΤΕ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,2980	0,3000	0,3000	0,0300	12.107	0,3000	0,3040	0,3000	0,00
ΚΥΡΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1140	0,0000		
ΤΣΙΒ	TSIMENTOPOIHA ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	1,8300	1,8300	1,8300	-2,6140	72	1,8300	1,8600	1,8300	-1,61

Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΩΑΝ	CHRIS ΙΩΑΝΝΟΥ PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC (Σ)	1,1700	1,1900	1,1787	-7,1300	3.442	1,1700	1,2400	1,1700	-6,40
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0,2320	0,2500		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,7800		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,2500	0,2500	0,2500	0,3820	13.984	0,2460	0,2500	0,2500	0,81

||
||
||

Τεράστια η μάχη της επιβίωσης

Ισχυρό πλήγμα δέχθηκε ο ελληνικός ερασιτεχνικός αθλητισμός από την πανδημία

Της ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ

ΣΤΗΝ... ΕΝΤΑΚΤΙΚή έχει στείλει τα ερασιτεχνικά σωματεία ο νέος κορωνοϊός, ο οποίος έβαλε «λουκέτο» στα περισσότερα από τα ολυμπιακά αθλήματα ενώ, ακόμα και όσα εξαιρούνται από το απαγορευτικό, πολλοί από τους αθλητές τους εμπίπτουν στις απαγορεύσεις για τις μετακινήσεις, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να αθληθούν. Από το lockdown του «όρατου εχθρού», προς το παρόν, γλίτωσε ο επαγγελματικός αθλητισμός σε ποδόσφαιρο και μπάσκετ. Η πλειονότητα των αγωνιζομένων στα υπόλοιπα ομαδικά αθλήματα επιθυμεί να βρεθεί στο γήπεδο αλλά η πανδημία έβγαλε... κόκκινη κάρτα.

Στα ομαδικά, δικαίωμα στην προπόνηση έχουν μόνο οι αθλητές και οι αθλήτριες των εθνικών ομάδων. Τα πρωταθλήματα βόλεϊ, πόλο και κά-ντριμπολ μπήκαν στον «πάγο» με την πλειονότητα των εμπλεκομένων να ζή-

Ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Κωπηλασίας Γιάννης Καρράς θίγει μέσω της «Κ» ένα ακόμη θέμα, αυτό της επιβίωσης, το οποίο έχουν αρχίσει να αντιμετωπίζουν και πολλά σωματεία, λόγω των συνδρομών που διακόπηκαν.

«Ο αθλητισμός έχει δείξει ότι αντέχει στις κρίσεις και αυτό θα κάνει και τώρα», λέει στην «Κ» ο ΓΓΑ, Γ. Μαυρωτάς.

τάει την επανεκκίνηση. «Ο αθλητισμός στο πρώτο διάστημα της υγειονομικής κρίσης οργανώθηκε, πειθαρχήσε και λειτουργήσε, έστω και με διαφορετικούς πο-σους κανόνες. Σήμερα είμαστε αντιμέτωποι με ένα δεύτερο, ίσως ι-σχυρότερο, κύμα της πανδημίας. Όσο και αν φαίνονται υπερβολικά κάποια μέτρα στον αθλητισμό, θεωρούνται από τους ειδικούς απαραίτητα για να ανακοπεί αυτό το κύμα. Θα πρέπει λοι-πόν πάλι να πειθαρχήσουμε και να κά-νουμε υπομονή, ώστε όλοι μαζί να πε-ράσουμε και αυτόν τον κάβο με τις λι-γότερες δυνατές απώλειες. Η καρδιά του αθλητισμού δεν θα σταματήσει, α-πλώς για ένα διάστημα θα κτυπάει και έξω από τα στάδια, τα γήπεδα και τα κολυμβητήρια. Αλλωστε, ο αθλητισμός έχει δείξει ότι αντέχει στις κρίσεις και

Η άθληση κατά της κατάθλιψης
Να αθληθούν, πάντα με τις κατάλληλες προφυλάξεις, προτρέπει τους πολίτες ο γιατρός και μέλος της υγειονομικής επιτροπής της ΓΓΑ Οδυσσέας Παζινός. «Η άσκηση, εκτός από τα προφανή υγειονομικά οφέλη όπως η βελτίωση της καρδιαγγειακής υγείας και της ανοσολογικής άμυνας, αποτελεί και ένα από τα καλύτερα φάρμακα ενάντια στη κατάθλιψη. Αυτός και μόνο θα μπορούσε να είναι ένας σοβαρός λόγος να αθλούμαστε όλοι μας σε αυτή την περίοδο ε-γκλεισμού. Για αυτό τον λόγο έχει γίνει και ειδική πρόβλεψη από την πολιτεία για έξοδο από το σπίτι για ατομική άσκηση, παρά το γεγονός ότι αυξάνονται οι δείκτες μεταδοτικότητας. Στο τέλος αυτή η περιπέτεια θα αφήσει και μια κλη-ρονομιά κανόνων υγιεινής που θα μας βοηθήσει στο μέλλον να περιορίζουμε άλλες εποχικές λοιμώξεις, όπως η γρίπη».

αυτό θα κάνει και τώρα», δήλωσε στην «Κ» ο γενικός γραμματέας Αθλητισμού Γιώργος Μαυρωτάς.

Η υγειονομική επιτροπή, που έχει συστήσει το υπουργείο Αθλητισμού, βρίσκεται συνεχώς σε επικοινωνία με τους αρμόδιους φορείς, με στόχο όποια απόφαση ληφθεί να μη θέσει σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές. «Όλη η Ελλάδα, και ιδιαίτερα η Βόρεια, δέχεται μεγάλη πίεση αυτή τη στιγμή. Με ποσοστά φο-ρέων του ιού πάνω από το 30% του γε-νικού πληθυσμού σε διάφορες περιοχές της χώρας, είναι πλέον βέβαιο ότι θα

έχουμε περισσότερα κρούσματα και στον οργανωμένο αθλητισμό. Ο αθλη-τισμός θίγεται πολυδιαστάτα απο αυτή την κρίση γιατί δυστυχώς όλα τα καλά που τον χαρακτηρίζουν (ομαδικότητα, πολυεθνικότητα, κοινωνικότητα) απο-τελούν φυτώριο διασπορας του ιου. Οι αποφάσεις της ΓΓΑ για τον αθλητισμό (οργανωμένο και ερασιτεχνικό) είναι πολύ δύσκολες, κάτω από τις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες πανδημίας. Είμαι, μάλιστα, βέβαιος ότι στο μέλλον οι αποφάσεις της πολιτείας θα διδά-σκονται σε σεμινάρια διαχείρισης ρί-

σκου (risk management) καθώς από τη μία έχει να διαχειριστεί τον σοβαρό κίνδυνο στη δημόσια υγεία και από την άλλη την καταστροφή μιας γενιάς αθλητών», μας είπε ο Οδυσσέας Παζινός, ορθοπαιδικος χειρουργος - αθλητριος και εκπροσωπος Ολυμπιακας Επιτροπης στην υγειονομικη επιτροπη της ΓΓΑ. Για την αβεβαιότητα που επικρατεί στο ελληνικό βόλεϊ έκανε λόγο ο πρό-εδρος της ΕΟΠΕ (Βόλεϊ) Γιώργος Καρα-μπέτσος: «Η διακοπή των πρωταθλη-μάτων και των προπονήσεων έχει στε-ρήσει από τους αθλητές και τις αθλη-τριες την καθημερινότητά τους. Δεν προπονούνται, δεν παίζουν και αυτά τα προβλήματα θα τα βρούμε μπροστά μας όσον αφορά τα πρωταθλήματα, και όταν θα πρέπει να ετοιμάσουμε τις ε-θνικές ομάδες για τις ευρωπαϊκές διορ-γανώσεις. Μεγάλο είναι το πλήγμα και στον οικονομικό τομέα».

Πρόβλημα επιβίωσης έχουν αρχίσει να αντιμετωπίζουν και πολλά σωματεία. «Έχουν πάθει μεγάλη ζημιά, καθώς συ-ντηρούνται από τις συνδρομές. Τώρα τι συνδρομή να πληρώσουν τα παιδιά όταν δεν προπονούνται;», υπογράμμισε ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Κωπη-λασίας Γιάννης Καρράς.

Η ξεχωριστή ιστορία του Τσάρλι Μουρ, που έφυγε από τη ζωή

ΑΛΛΑΞΕ τον ρουτ της ιστορίας των 400 μ. μετ' εμποδίων, κατέκτησε ολυμπιακά μετάλλια το 1952, λίγες ημέρες μετά πέτυχε ρεκόρ κό-σμου και σχεδόν αμέσως αποσύρθηκε από τους στίβους στα... 23 του! Ο Τσάρλι Μουρ τζούνιορ, ο νικητής στους Ολυμπιακούς του Ελσίνκι (Φινλανδία) με ρεκόρ αγώνων (50'' 8) και 2ος με την ομάδα των ΗΠΑ στα 4x400 μ., στα 91 του έχασε τη μάχη με τον καρκίνο στο πάγκρεας.

Σημαντικότερο επίτευγμά του δεν θεω-ρείται η συλλογή των δύο μεταλλίων. Διότι ήταν ο αθλητής που καθιέρωσε την κάλυψη της απόστασης μεταξύ των εμποδίων με 13 διασκελισμούς, κάτι που, πλέον, εφαρμόζεται από τους περισσότερους εμποδιστές υψηλού επιπέδου. Στις 9 Αυγούστου 1952 κατέρριψε το ρεκόρ κόσμου στις 440 γιάρδες με εμπόδια (μη ολυμπιακό αγώνισμα) με 51'' 6, ενώ πέντε ημέρες πριν το είχε ισοφαρίσει με 51'' 9. Το ατομικό του ρεκόρ στα 400 μ. με εμπόδια ήταν 50'' 7. Είχε γίνει, έτσι, ο δεύτερος άν-θρωπος, που κατέβηκε τα 51'', μετά τον συ-μματριώτη του, ολυμπιονίκη του 1936, Γκλεν Χάρντιν (50'' 4 το 1934!).

Ήταν μια ξεχωριστή προσωπικότητα. Όταν προ μηνών διε-γνώσθη με καρκίνο, αρνήθηκε να υποβληθεί σε θεραπεία. «Είχα τόσο γεμάτη ζωή. Δεν το μετανιώνω», εξήγησε. Είχε διορίσει τα μετάλλια στην Ακαδημία Μέρσερσμιπεργκ, εκεί όπου άρχισε τον αθλητισμό. «Ήταν α-δύνατον να μοιράσω δύο μετάλλια στα εννέα παιδιά μου. Εκεί θα μπορούν να τα βλέπουν όλοι, ακόμη και αυτά», είχε πει.

Γεννήθηκε το 1929 από τον Τσαρλς Μουρ, εμποδιστή των 110 μ., που το 1924 είχε την πέμπτη επίδοση στον κόσμο, αλλά απέτυχε να προκριθεί για τους Ολυμπιακούς του έτους εκείνου. Ήταν, όμως, αυτός που ενέπνευσε τον γιο του να επιδιώξει να προκριθεί στους Ολυμπιακούς. «Ο πατέρας μου υπήρξε ο κα-λύτερος φίλος μου, ο μέντοράς μου», είχε πει. Αναδείχθηκε τέσσερις φορές (1949-1952) πρωταθλητής των ΗΠΑ. Τα ίδια έτη είχε την καλύτερη επίδοση στον κόσμο. Ασχολήθηκε με ανάλογη επιτυχία στον επιχειρηματικό

Όταν διεγνώσθη με καρκίνο αρνήθηκε τη θεραπεία. «Είχα τόσο γεμάτη ζωή», είχε πει.

στίβο, αρχικά με την οικογενειακή χαλυ-βουργία και μετά ως διευθύνων σύμβουλος πολυεθνικών κατασκευαστικών εταιρειών. Διετέλεσε μέλος της διοίκησης της Ολυ-μπιακής Επιτροπής των ΗΠΑ και διευθυντής του Εθνικού Μουσείου Τέχνης του Αθλητι-σμού. Στα... 88 του εξέδωσε δύο βιβλία: «Τρέχοντας με σκοπό: Κατακτώντας Ολυ-μπιακό χρυσό, Προωθώντας εταιρική ηγεσία και Δημιουργώντας αειφόρο αξία» και «Ενα εμπόδιο κάθε φορά: Οδηγός από αθλητή Ο-λυμπιακών Αγώνων για να ξεπερνάτε τα ε-μπόδια της ζωής».

N. A. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Τσάρλι Μουρ ήταν ο αθλητής που καθιέρωσε την κάλυψη των 400 μ. μεταξύ των εμποδίων με 13 διασκελισμούς, κάτι που, πλέον, εφαρμόζεται από τους περισσότερους εμποδιστές.

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

Σάββας Κουσιάρης

ΣΑΒΒΑΤΟ & ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00

Αναβήθουν οι Χρίστος Ζαβός, Πανίκος Κωνσταντίνου και Γιώργος Σαββίδης

Listen Live Radio Live 24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0 ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ROAD TRIP CY

Άντρος Σκαθιστής

ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ 08:00 - 10:00

Listen Live Radio Live 24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0 ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ενα χρυσό άγαλμα σκύλου στην Ασγκαμπάτ

Ο πρόεδρος του Τουρκμενιστάν τιμωσε την αγαπημένη του ράτσα, αλαμπάι

Ο σκύλος είναι ο καλύτερος φίλος του ανθρώπου. Πρόκειται για μια αρχέγονη σχέση την οποία, όπως φαίνεται, ο πρόεδρος του Τουρκμενιστάν, Γκουρμπανγκουλί Μπερντιμουχαμέντοφ, αναγνωρίζει και τιμά. Τοποθέτησε στην κεντρική πλατεία της πρωτεύουσας της χώρας, Ασγκαμπάτ, ένα γιγαντιαίο χρυσό άγαλμα ύψους έξι μέτρων, που αναπαριστά την αγαπημένη του ράτσα: τους ποιμενικούς της κεντρικής Ασίας, ράτσα γωνστό και ως αλαμπάι. Δεν είναι η πρώτη φορά που ο Τουρκμένος πρόεδρος δείχνει την αγάπη του για τη

τάβι αλαμπάι, μία ράτσα που μαζί με τα χειροποίητα χαλιά και τα άλογα Ακάλ Τεκέ, οι ρίζες των οποίων χάνονται στο παρελθόν, έχει αναγνωριστεί ως εθνικός πλούτος του Τουρκμενιστάν.

Τα άλογα Ακάλ Τεκέ είναι φημισμένα για την ταχύτητα, την οξυνοία, αλλά και το γυαλιστερό χρυσίζον τρίχωμά τους, χάρη στο οποίο ονομάστηκαν «χρυσά άλογα». Ο Μπερντιμουχαμέντοφ παλαιότερα είχε αναφερθεί στη μεγάλη αγάπη που τρέφει και για τη συγκεκριμένη ράτσα αλόγων. Δεν είναι τυχαίο ότι το 2015 τοποθετήθηκε ένα ολόχρυσο άγαλμά του που τον παρουσίαζε να ιππεύει ένα από αυτά.

Οι τετράποδοι φίλοι του Τουρκμένου προέδρου φαίνεται ότι συμβάλλουν και στην ανοικοδόμηση διπλωματικών σχέσεων της χώρας, αφού ο ίδιος είχε χάρισει κάποτε κουτάβια ή άλογα σε ηγέτες φιλικών κρατών, όπως ο εμίρης του Κατάρ, ο αποβιώσας πρόεδρος του Ουζμπεκιστάν, Ισλάμ Καρίμοφ, αλλά και ο Ρώσος μολογός του, Βλαντιμίρ Πούτιν. Στην τελευταία περίπτωση, ο πρόεδρος Μπερντιμουχαμέντοφ είχε δεχθεί έντονη κριτική για τον τρόπο που χειρίστηκε το κουτάβι παρουσιάζοντάς το στον Πούτιν, καθώς το άρπαξε από τον αυχένα και το σήκωσε στον αέρα. Οπως φάνηκε στο σχετικό βίντεο, ο Πούτιν έσπευσε να πάρει το κουτάβι στην αγκαλιά του και να το καθισκούσε. Παρότι το άγαλμα του τετράποδου φίλου του προέδρου είναι μια πραγματική υπερπαραγωγή και το κόστος του παραμένει επτασφράγιστο μυστικό, ο λαός της χώρας και πολύ φτω-

Το γιγαντιαίο άγαλμα, ύψους έξι μέτρων, που αναπαριστά έναν ποιμενικό της κεντρικής Ασίας, τους οποίους οι Τουρκμένοι θεωρούν εθνικό θησαυρό.

χός είναι και δεν απολαμβάνει ιδιαίτερες ελευθερίες. Το Τουρκμενιστάν βρίσκεται στην τρίτη θέση από το τέλος της παγκόσμιας κατάταξης ως προς την ελευ-

θερία του Τύπου στη λίστα που δημοσιοποίησε η οργάνωση Δημοσιογράφοι Χωρίς Σύνορα, δηλαδή χαμηλότερα από τη Βόρεια Κορέα.

Σπάνιο ροζ διαμάντι αξίας 22,5 εκατ. ευρώ

Ενα εξαιρετικό σπάνιο ρωσικό ροζ διαμάντι δημοπρατήθηκε από τον οίκο Sotheby's στη Γενεύη, έναντι 22,5 εκατ. ευρώ. Το διαμάντι, που φέρει το γοητευτικό όνομα «Το Πνεύμα του Ρόδου», έχει βάρος 14,8 καρατίων και είναι το μεγαλύτερο της κατηγορίας του που έχει βγει προς πώληση. Το 99% των ροζ διαμαντιών έχουν βάρος μικρότερο των δέκα καρατίων. Το μέγεθος, το εξαιρετικό χρώμα και η αψεγάδιαστη εσωτερική του καθαρότητα και δομή, προφανώς γοήτευσαν τόσο τον ανώνυμο αγοραστή του, ώστε δεν δίστασε να καταβάλει μια περιουσία προκειμένου να το αποκτήσει.

«Το Πνεύμα του Ρόδου» είναι ένας από τους τρεις πολύτιμους λίθους της ρωσικής εταιρείας Alrosa, που έχουν λάβει τα ονόματά τους από τα φημισμένα ρωσικά μπάλετα. Ο πολύτιμος λίθος που δημοπρατήθηκε χθες προέρχεται από ένα ακατέργαστο διαμάντι που βρέθηκε στη Ρωσία το 2017 και είχε λάβει το όνομα «Νιζίνσκι», προς τιμήν του Ρωσοπολωνού χορευτή και χορογράφου των αυτοκρατορικών ρωσικών μπαλέτων.

Αν και το ποσό πώλησης του πετρώματος φαντάζει δυσθεώρητο, δεν είναι το ακριβότερο. Το ροζ διαμάντι «Ρόδινο Αστέρι», βάρους 49 καρατίων, που είχε βρεθεί από τον οίκο De Beers σε ορυχείο της Νότιας Αφρικής το 1999, είχε πωληθεί σε δημοπρασία του οίκου Sotheby's, στο Χονγκ Κονγκ, έναντι του αστρονομικού ποσού των 60,2 εκατ. ευρώ, τον Απρίλιο του 2017. Ο υπερπολύτιμος λίθος πωλήθηκε εντός πέντε λεπτών από την έναρξη της δημοπρασίας και σύμφωνα με τον Sotheby's, αγοράστηκε από κοσμηματοπώλη του Χονγκ Κονγκ.

Τον Νοέμβριο του 2015, ένα δεμένο σε δακτυλίδι μπλε διαμάντι, γνωστό ως «Μπλέ Φεγγάρι», βάρους 12,03 καρατίων, κίνησε το ενδιαφέρον του μεγιστάνα Τζόζεφ Λάου από το Χονγκ Κονγκ, ο οποίος καταβέλε ποσό άνω των 40 εκατ. ευρώ για να το αποκτήσει και να το δωρίσει στην επτάχρονη κόρη του, αφού το μετονόμασε προς τιμήν της σε «Μπλε Φεγγάρι της Ιωσφίνας».

Ο πολύτιμος λίθος «Το Πνεύμα του Ρόδου» προέρχεται από ένα ακατέργαστο διαμάντι που βρέθηκε στη Ρωσία το 2017 και είχε λάβει την ονομασία «Νιζίνσκι».

Δημοπρατήθηκε από τον οίκο Sotheby's και είναι το μεγαλύτερο της κατηγορίας του, με βάρος 14,8 καρατίων.

Τέλος, τον Μάιο του 2016, το «Οπενχάιμερ Μπλου», ένα μεγάλο διαμάντι βάρους 14,62 καρατίων, έσπασε κάθε προηγούμενο ρεκόρ μέχρι εκκίνη την εποχή συγκεντρώνοντας το ποσό των 42,8 εκατ. ευρώ εντός δέκα λεπτών από την έναρξη της δημοπρασίας του οίκου Christie's, στη Γενεύη. Το όνομα και η ιδιότητα του αγοραστή δεν έγιναν ποτέ γνωστά.

Το κοινό κρουολόγημα προστατεύει από την COVID-19

Της **GINA KOLATA**
THE NEW YORK TIMES

Ενα από τα πιο μυστηριώδη θέματα της πανδημίας είναι η σχέση των παιδιών με τον κορωνοϊό. Πατί, άραγε, προσβάλλονται σπανιότερα από αυτόν; Ακόμα, όμως, και όταν αυτό συμβεί, γιατί εμφανίζουν σχεδόν πάντα ήπια συμπτώματα; Μια πιθανή εξήγηση είναι ότι τα παιδιά διαθέτουν την ανοσία που ανέπτυξαν σε άλλους κορωνοϊούς.

Βρετανοί ερευνητές με επικεφαλής τον Γιώργο Κασσιώτη του Ινστιτούτου Φράνσις Κρικ Λονδίνου και την Ελένη Ναστούλη του Πανεπιστημιακού Κολεγίου του Λονδίνου (UCL) δημοσίευσαν στο περιοδικό Science μελέτη που αποδεικνύει ότι τα παιδιά διαθέτουν κάποια προστατευτικά αντισώματα έναντι της COVID-19. Ειδικότερα, διαπίστωσαν ότι το 44% των παιδιών και εφήβων ηλικίας ενός έως 16 ετών που εξετάσαν διέθετε αντισώματα IgG κατά του νέου κορωνοϊού. Οι ειδικοί πιθανολογούν ότι αυτά δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια παλαιότερων λοιμώξεων, από κορωνοϊούς του κοινού κρουολογήματος.

Τα εν λόγω προϋπάρχοντα αντισώματα δρουν σε μια συγκεκριμένη περιοχή της πρωτεϊνικής ακίδας, την οποία ο νέος λοιμώδης παράγοντας χρησιμοποιεί για να εισβάλει στα ανθρώπινα κύτταρα. Μολονότι προηγούμενες μελέτες έδειχναν πως αυτή η «επικτιπτη» ανοσία σε παλαιότερους συγγενικούς ιούς δεν θωρακίζει έναντι του πανδημικού στελέχους, η παρουσία των αντισωμάτων μπορεί να μειώσει τη μεταδοτικότητα και να μετριάσει τα συμπτώματα σε περίπτωση λοίμωξης. Επίσης, εργαστηριακά πειράματα απέδειξαν ότι το πλάσμα σε «προϋπάρχοντα» αντισώματα πλάσμα αίματος παιδιών και ενηλίκων που ουδέποτε προσβλήθηκαν από τον νέο κορωνοϊό μπορεί να εξουδετερώσει το πανδημικό στέλεχος. Αυτό δεν συνέβαινε με το πλάσμα αίματος από άτομα χωρίς τέτοια προϋπάρχοντα αντισώματα.

Όπως εξηγεί ο δρ Στίβεν Ελεντζ, καθηγητής Γενετικής της Ιατρικής Σχολής του πανεπιστημίου Χάρβαρντ, οι ενήλικες συνήθως παθαίνουν κοινό κρουολόγημα μία ή δύο φορές τον χρόνο, ενώ τα παιδιά μπορεί να αρρωστήσουν πάνω από δέκα φορές. Έτσι, στους ανηλικούς παράγονται

Οι ειδικοί πιθανολογούν ότι τα αντισώματα IgG, που έχουν ανιχνευθεί σε πολλά παιδιά, δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια παλαιότερων λοιμώξεων.

υψηλές συγκεντρώσεις αντισωμάτων, που παραμένουν στον οργανισμό πρακτικώς συνέχεια, καθιστώντας τα συμπτώματα της λοίμωξης πιο ήπια. Πολλά παιδιά, μάλιστα, παραμένουν ασυμπτω-

ματικοί φορείς της νόσου, αλλά με ικανότητα μετάδοσης.

Κατά τη διάρκεια μιας λοίμωξης εντείνεται η παραγωγή αντισωμάτων, τα οποία μετά την ίαση σταδιακά εξαλείφονται. Όμως ο οργανισμός διατηρεί τα λεγόμενα «κύτταρα μνήμης», που επιτρέπουν την άμεση και μαζική παραγωγή αντισωμάτων εφόσον αποπειραθεί ο ιός να εισβάλει ξανά. Το ερώτημα που γεννιέται είναι, αφού υπάρχουν αυτά τα «κύτταρα ανοσολογικής μνήμης», γιατί καταλήξαμε να έχουμε πανδημία;

Ο δρ Ελεντζ πιστεύει ότι ο νέος κορωνοϊός με κάποιο τρόπο παρεμβάλλεται και παρεμποδίζει την ενεργοποίηση των «κυττάρων μνήμης». Μια λοίμωξη μπορεί να αφήσει πίσω της «μια ομιχλώδη ανάμνηση, που σιγά σιγά σβήνει», εξηγεί. Αν συμβαίνει αυτό, είναι αναγκαία μια πολύ πρόσφατη λοίμωξη από κοινό κρουολόγημα για να προστατευθούμε από τον νέο κορωνοϊό. Ακόμα και έτσι, όμως, η προστασία αυτή μπορεί να έχει περιορισμένη διάρκεια. Ίσως αυτό να εξηγεί γιατί τα παιδιά, με τα συνεχή τους κρουολογήματα, μοιάζουν καλύτερα προστατευμένα από την COVID-19.

«Πρωταθλήτριες» στην τηλεθέαση αναδείχθηκαν οι γυναίκες άνω των 55 ετών.

Τηλεόραση, η καλύτερη παρέα στην καραντίνα

«Κολημένοι» στους τηλεοπτικούς δέκτες τους πέρασαν οι Έλληνες την καραντίνα της περασμένης άνοιξης. Αυτό δείχνουν τα στοιχεία της Nielsen που δόθηκαν στη δημοσιότητα και αφορούν την τηλεοπτική σεζόν 2019-2020 (διάστημα Σεπτεμβρίου 2019 - Αυγούστου 2020). Επί σχεδόν εξήμισι ώρες την ημέρα οι Έλληνες ήταν συντονισμένοι σε κάποιο τηλεοπτικό πρόγραμμα τον Μάρτιο και τον Απρίλιο, τους μήνες δηλαδή του πρώτου lockdown. Πιο συγκεκριμένα, οι «καμπίλες» της Nielsen δείχνουν άνοδο της τηλεθέας από το πρώτο δεκάημερο του Φεβρουαρίου έως και το τέλος Αυγούστου.

Τον Μάρτιο ο μέσος ημερήσιος χρόνος τηλεθέας έφτασε τα 379 λεπτά, τον Απρίλιο τα 386 λεπτά και τον Μάιο, οπότε και ξεκίνησε η χαλάρωση των μέτρων, τα 306 λεπτά. «Πρωταθλήτριες» στην τηλεθέαση αναδείχθηκαν οι γυναίκες ηλικίας άνω των 55 ετών (460 λεπτά ημερησίως), ακολούθησαν οι άντρες άνω των 55 ετών (400 λεπτά) και οι γυναίκες ηλικίας 35-54 ετών (331 λεπτά). Περισσότερο χρόνο (421 λεπτά την ημέρα) παρακολουθώντας τηλεοπτικά προγράμματα πέρασαν οι πολίτες χαμηλής μόρφωσης. Όσοι διαθέτουν μεσαίο μορφωτικό επίπεδο αφιέρωσαν 343 λεπτά ημερησίως στην τηλεόραση και όσοι έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο, 227 λεπτά. Περίπου δυόμισι ώρες την ημέρα την περίοδο του lockdown βρίσκονταν μπροστά στην οθόνη της τηλεόρασης παιδιά και νέοι 4-17 ετών.

Τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο, σχεδόν ένας στους δύο Έλληνες παρακολουθούσε κάποιο τηλεοπτικό πρόγραμμα το διάστημα μετά τις 9 και έως τις 11 το βράδυ (το υψηλότερο ποσοστό, 52,1%, κατεγράφη μεταξύ 22.30-22.45 έναντι 45,1% το αντίστοιχο δεκαπεντάλεπτο του ίδιου τριμήνου το 2019). Ακόμη πιο εντυπωσιακά είναι τα στοιχεία όσον αφορά το ποσοστό του πληθυσμού που παρακολούθησε τηλεόραση έστω για

ένα λεπτό στο διάστημα Σεπτεμβρίου 2019 - Αυγούστου 2020. Τα ποσοστά καταγράφουν σταθερά αυξητική τάση από τα μέσα Φεβρουαρίου και κορυφώνονται τον Απρίλιο, οπότε το 80% των πολιτών παρακολούθησε τηλεόραση έστω και για ένα λεπτό στη διάρκεια της ημέρας (το αντίστοιχο ποσοστό τον Απρίλιο του 2019 ήταν 73,6%). Τον Μάρτιο το 79,3% και τον Μάιο το 75,1% των Ελλήνων είδε τηλεόραση έστω για ένα λεπτό.

Όσον αφορά συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες, εξαιρετικά υψηλό, 86,2%, είναι το ποσοστό των γυναικών άνω των 55

Επί σχεδόν εξήμισι ώρες την ημέρα οι Έλληνες ήταν συντονισμένοι σε κάποιο τηλεοπτικό πρόγραμμα τους μήνες του lockdown.

ετών που παρακολούθησαν τηλεόραση έστω για ένα λεπτό το διάστημα Σεπτεμβρίου 2019 - Αυγούστου 2020. Στη δεύτερη θέση είναι οι άντρες άνω των 55 ετών (το 84,2% είδε τηλεόραση έστω για ένα λεπτό) και την τρίδα συμπληρώνουν οι γυναίκες 35-54 ετών (81,4%). Επίσης, ένα εντυπωσιακό 60,3% των παιδιών και των νέων 4 έως 17 ετών συντονίστηκε στους τηλεοπτικούς δέκτες έστω για ένα λεπτό την ημέρα αυτό το δωδεκάμηνο.

Τις ημέρες-σταθμούς στην εξέλιξη της υγειονομικής κρίσης, όπως είναι αναμενόμενο, οι Έλληνες πέρασαν πολλές ώρες παρακολουθώντας τηλεόραση. Στις 26 Φεβρουαρίου, οπότε ανακοινώθηκε το πρώτο κρούσμα, 307 λεπτά, στις 11 Μαρτίου, όταν ανακοινώθηκε το κλείσιμο των σχολείων, 340 λεπτά και στις 23 Μαρτίου, όταν επιβλήθηκε η καραντίνα, 440 λεπτά.

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Ο όμιλος SPPMEDIA αναζητά άτομα για στελέχωση του Εμπορικού Τμήματος.

Απαραίτητα προσόντα:

- Πτυχίο διοίκησης επιχειρήσεων, μάρκετινγκ, επικοινωνίας ή συναφούς κλάδου.
- Ευχάριστη και δυναμική προσωπικότητα και ομαδικό πνεύμα.
- Οργανωτικές, επικοινωνιακές και διαπραγματευτικές ικανότητες.
- Προσανατολισμός στην επίτευξη στόχων.
- Γνώση χρήσης Η/Υ.
- Εμπειρία στις πωλήσεις θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν.

Παρακαλώ όπως αποστέλλονται τα βιογραφικά σημειώματα στην ηλεκτρονική διεύθυνση drousiotoue@sppmedia.com (κα Ελένη Δρουσιώτου, τηλ. 22472401)

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΟΔΗΓΟΙ

Εταιρεία που δραστηριοποιείται στη διανομή πετρελαίου θέρμανσης, σε όλες τις επαρχίες της Κύπρου, ζητά για άμεση πρόσληψη επαγγελματίες οδηγούς βυτιοφόρων, για τη χειμερινή περίοδο.

Απαραίτητα προσόντα:

- Κάτοχος επαγγελματικής άδειας
- Άδεια μεταφοράς επικίνδυνων υλικών (ADR)

Μισθός αναλόγως προσόντων.

Παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι, να επικοινωνήσουν στο 99 285888, μεταξύ των ωρών 8 πμ - 4 μ μ ή μέσω email στο depot@elpe.com.cy

Άτομο επικοινωνίας: **Γιώργος Ανδρέου.**

KOTSONIS GROUP OF COMPANIES

Ο ΟΜΙΛΟΣ εταιρειών Kotsonis είναι ιδιοκτήτης δυο μοναδικών τεμαχίων γης στο Πισσούρι, συνολικής έκτασης 102.265 τ.μ. εφραπομένων της θάλασσας με 260 μέτρα πρόσωπο σε μια μαγευτική αμμουδιά παράλια.

Τα συγκεκριμένα τεμάχια εμπίπτουν στην πολεοδομική ζώνη Τ3Β, επιτρέποντας την ανέγερση είτε ιδιωτικών οικιστικών μονάδων με ανώτατο συντελεστή 20%, τουριστικών αναπτύξεων μέχρι 25% αλλά και ανέγερση ξενοδοχειακής ανάπτυξης με 30% συντελεστή δόμησης.

Η ιδιαιτερότητα αυτών των ακινήτων είναι η αμφιθεατρική μορφολογία του εδάφους, αφού ξεκινούν από το 0 και καταλήγουν σε 60μ. υψόμετρο στην κορυφή των τεμαχίων, δίνοντας έτσι το πλεονέκτημα σε κάθε αγοραστή να επωφελείτε από την απρόσκοπτη και ανεμπόδιστη θέα προς τη θάλασσα σε οποιοδήποτε σημείο των ακινήτων αποφασίσει να αποκτήσει και να αναπτύξει.

Τηλ.: 22752077, 22752163
info@kotsonis-properties.com, www.kotsonis-properties.com

ΑΝΑΛΥΣΗ

Σε ανοδική τροχιά οι τιμές του πετρελαίου

Εξασφαλίζοντας την πλειοψηφία του Εκλεκτορικού Κολεγίου στις προεδρικές εκλογές της 3ης Νοεμβρίου, ο Τζο Μπάιντεν εξέλεξε 46ος πρόεδρος των ΗΠΑ, με τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ένα εκ των δύο νομοθετικών σωμάτων του αμερικανικού Κογκρέσου, να παραμένει υπό τον έλεγχο των Δημοκρατικών. Εντούτοις, η μάχη για τον έλεγχο της Γερουσίας –το έτερο νομοθετικό σώμα του Κογκρέσου– συνεχίζεται, με τους Ρεπουμπλικανούς να έχουν αυτή τη στιγμή το προβάδισμα, ενώ το τελικό αποτέλεσμα αναμένεται να ξεκαθαρίσει στις 5 Ιανουαρίου, με τις επαναληπτικές εκλογές στην πολιτεία της Τζόρτζια. Μετά τη νίκη του Μπάιντεν, εξέλιξε την οποία εξέλαβαν θετικά τα διεθνή χρηματιστήρια, το ενδιαφέρον των επενδυτών στράφηκε εκ νέου στις εξελίξεις για το εμβόλιο κατά της COVID-19, με τη βιο-φαρμακευτική εταιρεία Pfizer να ανακοινώνει πως το εμβόλιο που αναπτύσσει είναι κατά 90% αποτελεσματικό στην αντιμετώπιση του ιού, ποσοστό αρκετά υψηλότερο από το 50% που έχει θέσει ως όριο ο Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ (FDA). Η αυξημένη διάθεση των επενδυτών για ανάληψη κινδύνου οδήγησε σε πτώση της ζήτησης για τα κυβερνητικά ομόλογα. Χαρακτηριστικά, οι 10ετείς κρατικοί τίτλοι σε ΗΠΑ και Γερμανία ανήλθαν σε υψηλά 8 μηνών 0,98% και 2 μηνών -0,46%, αντίστοιχα, στα μέσα της εβδομάδας, προτού υποχωρήσουν στα επίπεδα του 0,87% και -0,55% στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή, καθώς η θετική ειδησεογραφία αναφορικά με την πορεία των εμβολίων κατά του κορωνοϊού αντισταθίστηκε από τις εξελίξεις για την πορεία της πανδημίας παγκοσμίως. Η ανησυχία σχετικά με τον αυξανόμενο αριθμό κρουσμάτων παραμένει, οδηγώντας σε ολοένα και αυστηρότερα περιοριστικά μέτρα σε χώρες της Ευρώπης, ενώ οι κυβερνήσεις και οι κεντρικές τράπεζες παγκοσμίως αναζητούν τρόπους περιορισμού των επιπτώσεων του δεύτερου κύματος της πανδημίας. Στις αγορές συναλλάγματος, το βελτιωμένο κλίμα στα διεθνή χρηματιστήρια επηρέασε αρνητικά το δολάριο, με τον δείκτη DXY να υποχωρεί σε χαμηλό 2,5 μηνών 92,130 τη Δευτέρα, πριν καταφέρει στη συνέχεια να κερδίσει κάποιο από το χαμένο έδαφος επωφελοόμενο από τις υψηλότερες αποδόσεις των αμερικανικών κυβερνητικών ομολόγων.

Σε αυτό το περιβάλλον, η ιστιμία ευρώ/δολάριο βρέθηκε στις αρχές της εβδομάδας πάνω από την περιοχή του 1,19 για πρώτη φορά από τις αρχές Σεπτεμβρίου, προτού υποχωρήσει στην περιοχή 1,1750-1,1800, καταγράφοντας νωρίς την Παρασκευή μικρές εβδομαδιαίες απώλειες ύψους 0,6%. Στις αγορές εμπορευμάτων, η τιμή του πετρελαίου Brent διαμορφώθηκε κοντά στα 45 δολάρια/βαρέλι, καθώς η πτώση των αποθεμάτων αργού στις ΗΠΑ που ανακοινώθηκε από το αμερικανικό πετρελαϊκό ινστιτούτο (-5,15 εκατ. βαρέλια την προηγούμενη εβδομάδα) ενίσχυσε το ράλι που πυροδότησαν αρχικά η εκλογή του Μπάιντεν και, στη συνέχεια, οι εξελίξεις για το εμβόλιο κατά του κορωνοϊού.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Συνεχίστηκε η ανοδική πορεία στο ΧΑΚ

Συνεχίστηκε και την Τρίτη η ανοδική πορεία του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) στον απόκοχο των χθεσινών θετικών αντιδράσεων των διεθνών αγορών στην ανακίνηση για την αποτελεσματικότητα του εμβολίου της εταιρείας Moderna

Ο Γενικός Δείκτης του ΧΑΚ έκλεισε στις 46,76 μονάδες, παρουσιάζοντας κέρδη σε ποσοστό 1,52%.

Inc. Ο Γενικός Δείκτης του ΧΑΚ έκλεισε στις 46,76 μονάδες, παρουσιάζοντας κέρδη σε ποσοστό 1,52%, ενώ κέρδη σε ποσοστό 1,54% παρουσίασε ο Δείκτης FTSE/CySE 20, ο οποίος έκλεισε στις 27,66 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος ανήλθε στις €600.499,17.

Από αυτά τα €430,000 αφορούσαν προσημωφνημένη συναλλαγή για τα Μετατρέψιμα Αξιογράφα Κεφαλαίου 2 της

Ελληνικής Τράπεζας. Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες η μεγαλύτερη άνοδο κατέγραψε η Κύρια Αγορά σε ποσοστό 3,38% και ακολούθησαν οι Επενδυτικές που αυξήθηκαν κατά 2,65%. Πτώση σε ποσοστό 1,66% κατέγραψαν η Εναλλακτική Αγορά και τα Ξενοδοχεία κατά 0,39%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Logicom με €100.219,59 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1,03). Ακολούθησαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €29.572 (άνοδος 5,22% - τιμή κλεισίματος €0,605), της Ελληνικής Τράπεζας με €14.371 (άνοδος 2,8% - τιμή κλεισίματος €0,59), της Δήμητρας Επενδυτικής με €7.126 (άνοδος 3,07% - τιμή κλεισίματος €0,34) και της ΚΕΟ με €4.057 (πτώση 6,40% - τιμή κλεισίματος €1,17).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 7 κινήθηκαν ανοδικά, 7 πτωτικά και 3 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 165.

Μεγάλο παραμένει το ενδιαφέρον των διεθνών funds για την Ελλάδα

Αισιοδοξία για ισχυρή ανάκαμψη μετά τις θετικές εξελίξεις για το εμβόλιο

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Το μετά COVID περιβάλλον της ελληνικής οικονομίας και του ελληνικού τραπεζικού κλάδου έχουν αρχίσει να αξιολογούν οι διεθνείς επενδυτές, μετά και τα ενθαρρυντικά νέα στο μέτωπο των εμβολίων, τα οποία φαινόταν πως επιταχύνουν την ανάκαμψη των οικονομικών γενικότερα.

Αυτό ήταν το συμπέρασμα από το συνέδριο της UBS, το οποίο διεξήχθη διαδικτυακά (UBS Virtual Debt Capital Markets Day), όπου το ενδιαφέρον των funds για την Ελλάδα ήταν υψηλό, τόσο λόγω των εξελίξεων στις τράπεζες όσο και λόγω του νέου lockdown που επιβλήθηκε στη χώρα.

Οι θετικές εξελίξεις γύρω από τα όπλα αντιμετώπισης της πανδημίας αναμένεται να ωφελήσουν περισσότερο τους κλάδους και τις οικονομίες που χτυπήθηκαν πιο έντονα

Οι αναλυτές εκτιμούν ότι θα ωφεληθούν περισσότερο οι κλάδοι και οι οικονομίες που χτυπήθηκαν πιο έντονα, όπως η Ελλάδα.

από το σοκ του κορωνοϊού, όπως η Ελλάδα.

Αυτό έχει οδηγήσει τους επενδυτές στο να προσπαθήσουν να εκτιμήσουν εκ νέου το σημείο καμπής της ελληνικής οικονομίας, η οποία προ πανδημίας αναμενόταν να σημειώσει την ισχυρότερη ανάκαμψη στην Ευρώπη, και αυτό το «στοίχημα» έπαιζαν πολλοί επενδυτές το 2019, στέλνοντας το ελληνικό Χρηματιστήριο στις πρώτες θέσεις διεθνώς και εκτοξεύοντας τον τραπεζικό δείκτη κατά 100%.

Αν και το νέο lockdown εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε ύφεση το δ΄ τρίμηνο και θα επιβραδύνει τον ρυθμό της ανάκαμψης στις αρχές του 2021,

Στο διαδικτυακό συνέδριο της UBS έγινε σαφές πως τα ξένα funds έχουν αρχίσει και πάλι να κοιτούν τους τίτλους Tier 2 κάποιων τραπεζών, μετά και τη σημαντική ανάκαμψη που έχουν σημειώσει από τον περασμένο Μάρτιο.

ο νέος καταλύτης που λέγεται «αποτελεσματικό εμβόλιο», προβλέπεται ότι θα ανατρέψει το σκηνικό για το επόμενο έτος.

Ετσι πλέον, όπως φάνηκε και στο συνέδριο της UBS, οι επενδυτές έχουν αρχίσει να βάζουν στην «εξίσωση» την πιθανότητα πιο ισχυρής και ταχύτερης ανάπτυξης της οικονομίας, καθώς και τα λιγότερα ή καθόλου lockdowns το 2021.

Σε αυτό το πλαίσιο, επικεντρώνονται και στις προοπτικές και στον αντίκτυπο που θα έχουν τα παραπάνω στον τραπεζικό κλάδο, με το ενδιαφέρον για τις εξελίξεις με τις τιτλοποιήσεις και τα NPEs, καθώς και τα πλάνα χρηματοδότησης των

ελληνικών τραπεζών, να είναι έντονο.

Επίσης, στο συνέδριο της UBS έγινε σαφές πως τα ξένα funds έχουν αρχίσει και πάλι να κοιτούν τους τίτλους Tier 2 κάποιων τραπεζών, μετά και τη σημαντική ανάκαμψη που έχουν σημειώσει από τον περασμένο Μάρτιο, με τη βοήθεια και του εξαιρετικά ευνοϊκού περιβάλλοντος γύρω από τα ελληνικά ομόλογα, όπου η απόδοση του 10ετούς έχει υποχωρήσει στο 0,76% και σε ιστορικά χαμηλά. Αξίζει πάντως να σημειωθεί πως ανησυχίες εκφράζονται από τους επενδυτές για εξελίξεις στην Τράπεζα Πειραιώς μετά και την απόφαση του SSM για τα CoCos.

Πάντως, το φως που ανάβει στην άκρη του τούνελ η ορατή πλέον προοπτική ενός εμβολίου για την ελληνική οικονομία, επισημαίνουν και σε εκθέσεις τους οι διεθνείς οίκοι. Η Capital Economics σημείωσε πως οι χώρες της περιφέρειας της Ευρώζωνς, όπως η Ελλάδα, και οι κλάδοι που χτυπήθηκαν περισσότερο από τα lockdowns, όπως ο τουρισμός, θα είναι οι πλέον ωφελημένοι από το τέλος της πανδημίας.

Καταλυτικά για την πορεία της ελληνικής οικονομίας χαρακτηρίζει και η Jefferies την ανάπτυξη ενός εμβολίου καθώς, όπως τονίζει, η Ελλάδα έχει πιθανώς το υψηλότερο περιθώριο να βγει ωφελημένη από μία

τέτοια εξέλιξη, αλλά και από το εκ νέου άνοιγμα των ευρωπαϊκών οικονομιών. Γι' αυτόν τον λόγο δηλώνει αισιόδοξη (bullish) τόσο για την οικονομία όσο και για τις ελληνικές μετοχές.

Όπως επισημαίνει, η ελληνική οικονομία, που πέρασε μια πρωτοφανή ύφεση από το 2009 έως το 2015, βλέπει πολλά από τα θετικά βήματα της ανασυγκρότησης που έχει πετύχει στα μακροοικονομικά της στοιχεία να αλλάζουν μέσα σε έξι μήνες. Στα πολύ θετικά νέα τοποθετεί τις εκπληκτικές επιδόσεις των ελληνικών ομολόγων, τα υψηλά ταμειακά διαθέσιμα καθώς και τη βελτίωση των καταθέσεων στις ελληνικές τράπεζες.

Η Goldman μειώνει τις τιμές-στόχους για τις τραπεζικές μετοχές

Η αμερικανική τράπεζα εκτιμά ότι το λειτουργικό αποτέλεσμα για το σύνολο του κλάδου θα είναι 32% χαμηλότερο σε επίπεδο τριμήνου και 20% χαμηλότερο σε επίπεδο έτους.

ριθώρια ανόδου στο ταμπίλ του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Αυτά διαμορφώνονται στο 25% για την Εθνική, στο 27% για την Πειραιώς, στο 35% για την Eurobank και στο 69% για την Alpha Bank. Αξίζει να σημειώσουμε πως σε σχετική της έκθεση για την Eurobank, η Deutsche Bank

τοποθετεί την τιμή-στόχο στα 0,68 ευρώ, δίνοντας περιθώριο ανόδου 72% και σύσταση «διακράτησης».

Όπως επισημαίνει η Goldman, σε ό,τι αφορά τα αποτελέσματα τρίτου τριμήνου, οι επενδυτές θα πρέπει να επικεντρωθούν στην ποιότητα του ενεργητικού, στα βασικά έσοδα και

Η υλοποίηση των τιτλοποιήσεων θα έχει έκτακτο αρνητικό αντίκτυπο στην κερδοφορία των τραπεζών.

στις προοπτικές του επόμενου διαστήματος, ενώ αναμένει πως η συζήτηση θα επικεντρωθεί στα μέτρα μείωσης των NPEs, συμπεριλαμβανομένων των χαμηλότερων κερδών από συννομένων των τιτλοποιήσεων, στην απόδοση της ποιότητας του ενεργητικού (συμπεριλαμβανομένων των μορατορίσμων) και στις επικαιροποιήσεις των προοπτικών ή/και τις υλοποιήσεις στρατηγικών σχεδίων.

Η ανάκαμψη των βασικών εσόδων που αναμένεται στο γ΄ τρίμηνο και το χαμηλότερο κόστος κινδύνου (CoR) δεν αρκούν για να αντισταθίσουν την έλλειψη εσόδων από συναλλαγές καθώς και άλλων κερδών, όπως σημειώνει. Πιο αναλυτικά, η Goldman Sachs προβλέπει ότι σε επίπεδο τριμήνου και έτους τα βασικά έσοδα θα βελτιωθούν κατά 1%, κυρίως λόγω της αύξησης στις προμήθειες (+4% σε επίπεδο τριμήνου), με τα κέρδη

από τόκους να παραμένουν σταθερά λόγω της στήριξης από τις εγγυήσεις δανείων που έχουν δοθεί, το πρόγραμμα φθηνής μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης της EKT (TLTRO 3) και τις καταθέσεις, που εξισορροπούν τα χαμηλότερα περιθώρια δανεισμού και την πίεση από τις μειώσεις των NPEs.

Επίσης, η Goldman Sachs προβλέπει πτώση 14% στα προ προβλέψεων κέρδη σε επίπεδο τριμήνου (και πτώση 7% σε ετήσια βάση), λόγω των χαμηλότερων κερδών από συναλλαγές και άλλων εσόδων (-57% σε επίπεδο τριμήνου και -51% ετήσιως) και τα γενικά σταθερά κόστη (+1% σε τριμηνιαία βάση, -7% ετήσιως). Για το σύνολο του κλάδου εκτιμά ότι το λειτουργικό αποτέλεσμα θα είναι 32% χαμηλότερο σε επίπεδο τριμήνου και 20% χαμηλότερο σε επίπεδο έτους. Τέλος, εκτιμά πως και οι προβλέψεις θα μειωθούν μετά τις σχετικές με την COVID-19 εμποσθβαρείς δράσεις στο πρώτο εξάμηνο, υποθέτοντας ότι η επιδείνωση της ποιότητας του ενεργητικού στο τρίμηνο, δεδομένων των μέτρων στήριξης που έχουν δοθεί, θα είναι περιορισμένη.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Deloitte.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δημιουργούμε το μέλλον, μαζί.

ITR EUROPEAN AWARDS 2020 WINNER

